

Π Ρ Ο Τ Υ Π Ο Σ

Ο Π Τ Ι Χ Ο Ξ Κ Υ Σ Τ Ι Χ Η
Μ Ε Θ Ο Ο Ξ Ο Σ

ΕΚΜΑΘΗCΕC ΕΥΖΑΝΤΙΝΗC ΜΟΥCΙΚΗC

ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΤΕC

ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ

ΘΕΟΔΩΡΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ

ΨΑΛΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ ΤΙC ΚΑC CΕΤΕC ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

- 250 - 251 - 252 - 253 - 254 -

ΜΕΡΟΣ Α΄

Κεφάλαιον Α΄ Τὰ στοιχεῖα τῆς Μουσικῆς

1) Τὰ θεμελιώδη συστατικά τῆς μουσικῆς εἶναι :

α) **Οἱ φθόγγοι** : Δηλ. οἱ κατάλληλοι διὰ τὴν μουσικὴν ἤχοι ἢ φωναί.

β) **Ὁ χρόνος** : Τὸ μέσον προσδιορισμοῦ τῆς διάρκειας τῶν φθόγγων, διότι ἄλλοι φθόγγοι διαρκοῦν πολὺ, ἄλλοι, ὀλίγον, ὀλιγώτερον, περισσότερον κλπ. καὶ

γ) **Ἡ ἔκφρασις ἢ προφορά** : Δηλ. τὸ χρῶμα, τὸ ὕψος καὶ γενικὰ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον προφέρεται ἕκαστος φθόγγος, διότι ἕνας φθόγγος δύναται νὰ ἐκφρασθῇ σιγά, δυνατά, σιγώτερα, δυνατώτερα, μαλακά, σκληρά, μὲ προοδευτικὴν αὔξησιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς ἐντάσεώς του καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους φωνητικοὺς χρωματισμούς.

α) Οἱ φθόγγοι

2) Κατάλληλοι διὰ τὴν μουσικὴν ἤχοι (φωναί) εἶναι ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἕκαστος ἔχει ὠρισμένον ὕψος, δηλ. ὠρισμένην ὀξύτητα καὶ διακρίνονται μεταξύ των, διότι ἄλλοι εἶναι ὑψηλότεροι καὶ ἄλλοι χαμηλότεροι, πλὴν ἔχουν ὠρισμένην βάσιν, ὥστε φθόγγος λέγεται, ἤχος ὅστις ἔχει ὠρισμένον ὕψος.

Παραγωγή φθόγγων

3) Οἱ φθόγγοι παράγονται μὲ τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὲ τὰ μουσικὰ ὄργανα. Ἡ μουσικὴ τῆς ὁποίας οἱ φθόγγοι παράγονται μὲ τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου, λέγεται **φωνητικὴ**. Ἐνῶ ὅταν παράγονται μὲ τὰ ὄργανα, λέγεται **ὀργανικὴ**. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου σπανίως ὑπερβαίνει τοὺς 15 φθόγγους, ἐνῶ τὰ ὄργανα ἀναλόγως τοῦ εἴδους ἐκάστου (βιολί, πιάνο, ἀκκορντεὸν κλπ.) παράγουν ἄνω τῶν 24 φθόγγων ἥτοι τρεῖς κλίμακες ἢ διαπασῶν.

Τι λέγεται μουσικὴ ἔκτασις

4) Τὸ σύνολον τῶν φθόγγων ἀπὸ τὸν χαμηλότερον (βαθύτερον) ἕως τὸν ὑψηλότερον (ὀξύτερον), ὅπου δύναται νὰ συλλάβῃ ἡ ἀκοή μας,

λέγεται **μουσική έκτασις**, διότι υπάρχουν ήχοι τούς όποιους δέν δύναται νά συλλάβη ή άκοή μας, αλλά διαπιστώνεται ή ύπαρξίς των μέ έπιστημονικά μέσα (παλμόμετρα, ήχοσυλλέκτας κλπ.). Έπομένως τό σύνολον τών φθόγγων όπου δύναται μέ ευχέρειαν νά παράγη μία άνθρωπινος φωνή, λέγεται **φωνητική έκτασις τής μουσικής**. Καί τό σύνολον τών φθόγγων όπου παράγει ένα μουσικόν όργανον, λέγεται έκτασις όργανική τής μουσικής, ώστε έχομεν δύο είδών έκτάσεις, τήν **φωνητικήν** καί τήν **όργανικήν**.

5) Έπτά κατά σειράν φθόγγοι, τών όποίων ό πρώτος κατέχει τό κέντρον τής μουσικής έκτάσεως, είς τήν Βυζ. μουσικήν, έχουν τά έξής όνόματα : Νη, Πα, Βου, Γα, Δι, Κε, Ζω, είς δέ τήν Ευρωπαϊκήν, λέγονται μέ τά έξής όνόματα : Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si.

Άπό τούς έπτά αύτούς φθόγγους ό Νη είναι ό χαμηλότερος, άμέσως όξύτερος άπό τόν Νη είναι ό Πα καί άπό τόν Πα ό Βου κ.ο.κ.,

Η σειρά τών φθόγγων όταν αναβαίνει διαδοχικώς, άπό τόν χαμηλότερον είς τόν ύψηλότερον, λέγεται **άνιούσα διαδοχή**, Καί αντιθέτως όταν καταβαίνει άπό τόν ύψηλότερον είς τούς χαμηλοτέρους, λέγεται **κατιούσα διαδοχή**.

Περὶ ἀντιφωνίας

6) Εάν κατά τήν άνιούσαν διαδοχήν τών 7 φθόγγων : Ν, Π, Β, Γ, Δ, Κ, Ζ μετά άπό τόν Ζ έκφωνήσωμεν ένα είσέτι φθόγγον, τόν άμέσως όξύτερον, θα διαπιστώσωμεν ότι είναι άπολύτως όμοιος μέ τόν Ν τόν πρώτον φθόγγον τής βάσεως, πλην σε ύψηλότερον επίπεδον όξύτητος. Λόγω δέ τής άκουστικής αύτής όμοιότητος, ό όγδοος ούτος φθόγγος, λαμβάνει τό όνομα τοῦ πρώτου καί λέγεται Ν' μέ τήν διαφοράν ότι προσθέτομεν μίαν όξειαν, πρὸς διάκρισιν τής όξύτητός του έναντι τοῦ πρώτου.

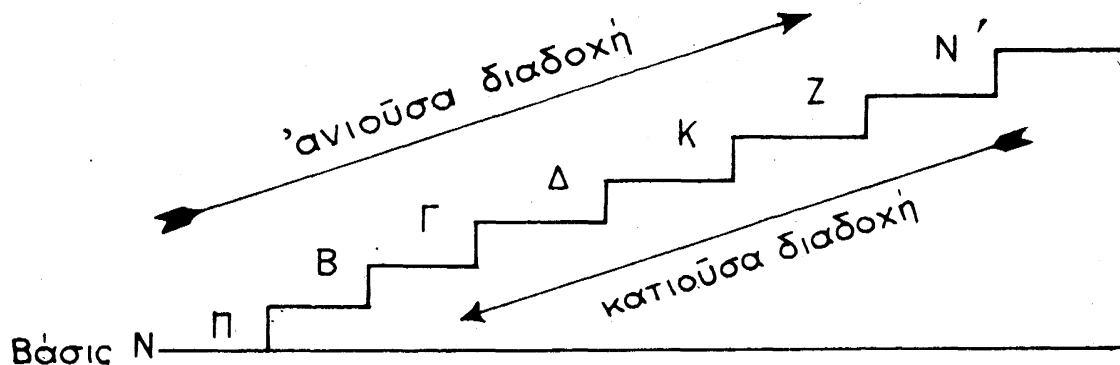
Η άκουστική όμοιότης τοῦ πρώτου καί τοῦ όγδόου, έκ τής σειράς τών 8 διαδοχικῶν φθόγγων Ν Π Β Γ Δ Κ Ζ Ν' λέγεται **άντιφωνία**.

Τό αύτό έννοῶμεν όταν λέγωμεν ότι ό Ν' είναι ή επί τό όξύ άντιφωνία τοῦ Ν, ή ό Ν άνευ όξείας είναι ή επί τό βαρὺ άντιφωνία τοῦ Ν' φέροντος όξειαν, όπερ ίσχύει καί δι' άλλους τούς φθόγγους, οίτινες διά τοῦ άντιστοιχου αύτῶν όγδόου όμοίου των σχηματίζουν άντιφωνίαν ως π. χ. ό Π—Π' ό Β—Β' κλπ.

Περὶ τής Διαπασῶν μουσικής κλίμακος

7) Η συνεχής διαδοχή τών όκτώ φθόγγων : Ν Π Β Γ Δ Κ Ζ Ν' τών όποίων ό πρώτος μέ τόν όγδοον άποτελοῦν άντιφωνίαν, λέγεται **κλίμαξ** ή **όκταφωνία** ή **διαπασῶν**. Ο πρώτος φθόγγος άποτελεῖ τήν

βάσιν τῆς κλίμακος καὶ λέγεται **τονικός**, ὁ δὲ ὄγδοος ἀποτελεῖ τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος καὶ λέγεται **τελικός**. Τὸ σχῆμα τῆς κλίμακος ὁμοιάζει μὲ τὴν κοινῶς λεγομένην σκάλα καὶ ἐκάστη βαθμὶς (σκαλί) εἶναι καὶ ἓνας φθόγγος π. χ.

Σχῆμα Α'

Περὶ τρόπου ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως τῆς Κλίμακος

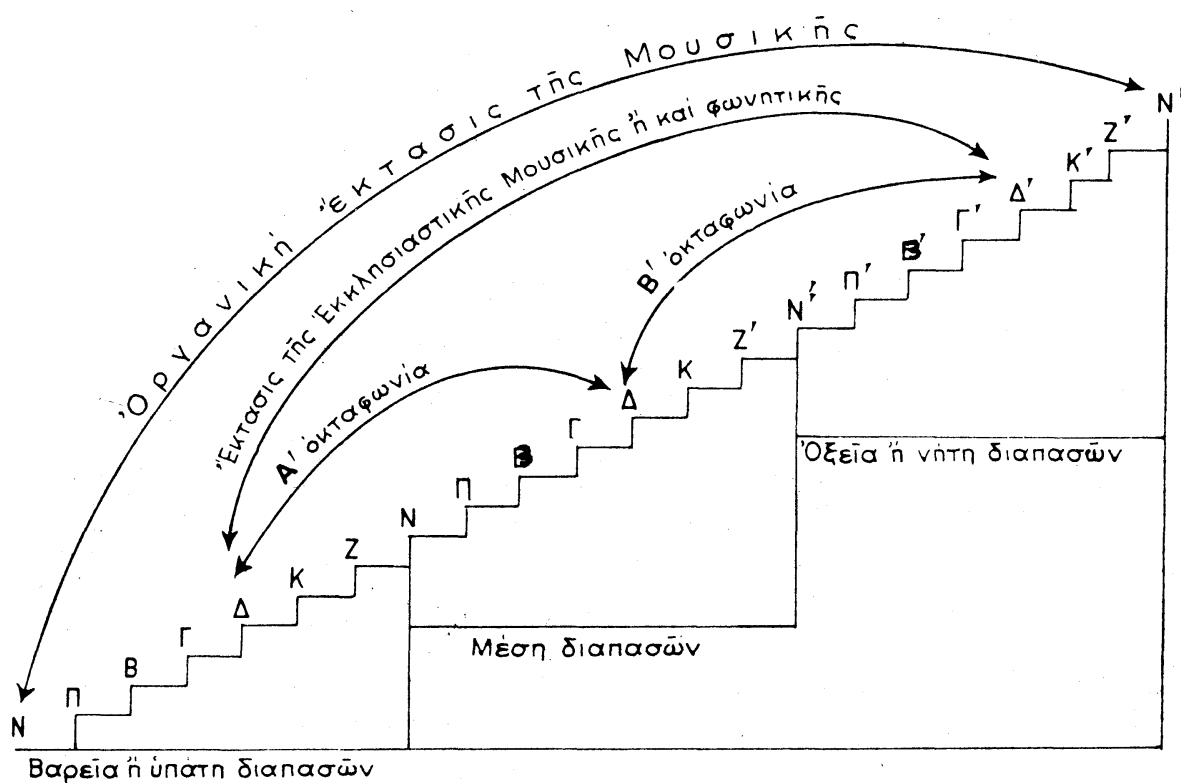
8) Ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις εἰς τὴν παροῦσαν κλίμακα ὅταν γίνεται διαδοχικῶς ἀπὸ τὴν μίαν βαθμίδα εἰς τὴν ἄλλην, λέγεται **συνεχῆς**. Καὶ ὅταν γίνεται ἀνωμάλως αὕτη, δηλ. μίαν βαθμίδα λέγωμεν καὶ μίαν ἢ περισσοτέρας ἀφίνωμεν —πηδῶμεν—, λέγεται **ὕπερβατή**. Ὡστε ἔχομεν δύο εἰδῶν ἀναβάσεις τὴν **συνεχῆ** καὶ τὴν **ὕπερβατήν**. Ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἰδίου φθόγγου, λέγεται **ταῦτοφωνία**.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Διαπασῶν Κλίμακος

9) Ὅταν πρὸς κατάρτισιν μιᾶς μελωδίας δὲν ἀρκοῦν οἱ ὀκτὼ φθόγγοι τῆς Διαπασῶν καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται περισσότεροι ὑψηλότεροι καὶ χαμηλότεροι φθόγγοι, τότε διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦτο ἐπεκτείνωμεν τὴν διαπασῶν κλίμακα, μεταβάλλοντες τὴν κορυφὴν αὐτῆς εἰς βάσιν νέας ὀξυτέρας κλίμακος προσθέτοντες ἐπὶ τοῦ Ν' μὲ ὀξεῖαν ἑτέρους φθόγγους μὲ τὰς αὐτὰς ὀνομασίας ἥτοι Ν' Π' Β' Γ' Δ' κλπ. ὁπότεν θὰ ἔχομεν αὕξησιν τῆς κλίμακος ἐπὶ τὸ ὀξὺ ὅσας φωνὰς θέλωμεν. Ἐὰν πάλιν λάβωμεν τὴν βάσιν τῆς παρούσης κλίμακος τὸν Ν ἄνευ ὀξεῖας, ὡς κορυφὴν νέας χαμηλοτέρας τοιαύτης ἥτοι Ν Ζ Κ Δ, θὰ ἔχωμεν αὕξησιν τῆς διαπασῶν ἐπὶ τὸ βαρὺ κλπ.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ προσθέτοντες εἰς τὴν διαπασῶν κλίμακα 4 φωνὰς ἢ φθόγγους ἄνωθεν καὶ 4 κάτωθεν, διπλασιάζομεν αὐτὴν καὶ σχηματίζομεν οὕτω τὴν **Δίς Διαπασῶν Κλίμακα**. Καὶ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν μίαν ἢ περισσοτέρας κλίμακας ἀπὸ τὴν κορυφὴν καὶ ἐπάνω καὶ ὡσαύτως ἀπὸ τὴν βάσιν καὶ κάτω.

Ἡ ἀρχικὴ καὶ μεσαία κλίμαξ N—N' λέγεται **μέση διαπασῶν**. Ἡ κλίμαξ ὅπου σχηματίζεται μετὰ βάσιν τὴν κορυφὴν τῆς μέσης διαπασῶν, λέγεται **Ὁξεῖα διαπασῶν**. Καὶ ἡ κλίμαξ, ἥτις σχηματίζεται μετὰ κορυφὴν τὴν βάσιν τῆς μέσης διαπασῶν, λέγεται **Βαρεῖα διαπασῶν**. Ὡστε ἔχομεν τρεῖς διαπασῶν: Τὴν **Βαρεῖαν** ἢ **ὑπάτην**, τὴν **Μέσην**, καὶ τὴν **Ὁξεῖαν** ἢ **νήτην** διαπασῶν. Αἱ τρεῖς αὗται διαπασῶν κλίμακες ἀποτελοῦν τὴν ἑκτασιν τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς, ἥτις ἐπεκτείνεται πέραν τῆς δις διαπασῶν καὶ τρις διαπασῶν κλίμακος.

Σχῆμα Β'

Ποία ἡ ἑκτασις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς καὶ εἰς τί διακρίνεται;

10) Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ ἐπειδὴ δὲν ἐκτελεῖται μετὰ μουσικὰ ὄργανα, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου, λέγεται **φωνητικὴ μουσική**, καὶ περιορίζεται εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς ἀνθρωπίνου φωνῆς, ἥτις εἶναι ἴση μετὰ δύο ὀκταφωνίας ἢ μία δις διαπασῶν.

11) Ἡ δις διαπασῶν διακρίνεται εἰς τρεῖς φωνητικὰς περιοχάς:

α) Τὴν **ὑπάτην**, ἥτις περιλαμβάνει τοὺς φθόγγους Δι καὶ Κε τῆς βαρεῖας διαπασῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται καὶ ἡ βάση αὐτῆς.

β) Τὴν **Μέσην**, ἥτις ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ζω τῆς βαρείας διαπασῶν καὶ τελειώνει εἰς τὸν Κε τῆς μέσης τοιαύτης, καὶ

γ) Τὴν **Ὁξεῖαν ἢ Νήτην**, ἥτις ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ζω τῆς μέσης, καὶ τελειώνει εἰς τὸν Δι τῆς ὀξείας διαπασῶν, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ τὴν κορυφὴν π. χ.

φθόγγοι βαρ. διαπ.				φθόγγοι μέσης διαπ.					φθόγγοι ὀξείας διαπ.					
Δ	Κ	Ζ	Ν	Π	Β	Γ	Δ	Κ	Ζ'	Ν'	Π'	Β'	Γ'	Δ'
Ὑπάτη				Μέση διαπασῶν					Ὁξεῖα ἢ Νήτη διαπασῶν					
Α' διαπασῶν				Β' διαπασῶν										

Ὡστε ἡ δις διαπασῶν κλίμαξ ἔχει φθόγγους καὶ ἀπὸ τὰς τρεῖς περιοχὰς τῆς ἐκτάσεως τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς.

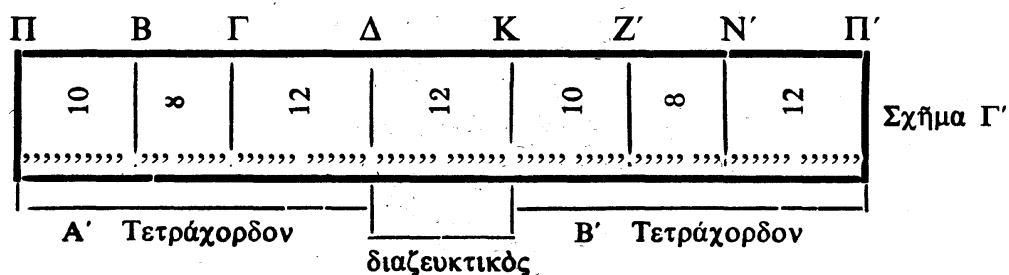
Ὑποδιαίρεσις τῆς μουσικῆς κλίμακος

12) Ἡ κλίμαξ, ἥτις ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀκτὼ φθόγγους ἢ φωνάς — μετὰ τὸν τῆς ἀντιφωνίας —, λέγεται **διαπασῶν**.

Ἡ ἀπόστασις ἥτις χωρίζει τὸν ἓνα φθόγγον ἀπὸ τὸν ἄλλον ὀνομάζεται **τόνος ἢ διάστημα**. Οἱ τόνοι διαφέρουν ἀναμεταξύ των κατὰ τὴν ποσότητα, καὶ γιὰ νὰ διακρίνομεν τὸν ἓνα ἀπὸ τὸν ἄλλον χωρίζομεν αὐτοὺς εἰς μικρὰ τεμάχια, διὰ ὀριζοντίων γραμμῶν, τὰ ὅποια ὀνομάζονται **κόμματα ἢ γραμμαί**. Καὶ οὕτω διακρίνομεν τοὺς τόνους εἰς διαφόρους κατηγορίας ἥτοι : Εἰς τόνον **μεῖζονα**, **ἐλάσσονα**, καὶ **ἐλάχιστον**.

Ὑπὸ Πατριαρχικῆς μουσικῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ τόνοι οὗτοι τὸ 1881 καθωρίσθησαν ὡς ἑξῆς : Ὁ μεῖζων τόνος μετὰ γραμμὰς ἢ κόμματα 12, ὁ ἐλάσσων μετὰ 10 καὶ ὁ ἐλάχιστος μετὰ 8.

Ὡστε ἡ διαπασῶν κλίμαξ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀκτὼ φθόγγους ἢ φωνάς ἢ χορδὰς, οἵτινες σχηματίζουν ἑπτὰ τόνους. Διαιρουμένη δὲ ἡ κλίμαξ εἰς δύο ἴσα μέρη σχηματίζει δύο ὅμοια τετράχορδα, ἕκαστον τῶν ὁποίων περιέχει τρεῖς τόνους διαφόρους κατὰ τὴν ἀξίαν, δηλ. ἓνα μεῖζονα, ἓνα ἐλάσσονα καὶ ἓνα ἐλάχιστον, καὶ εἰς τὸ μέσον ἔχει ἓνα μεῖζονα τόνον ὅστις λέγεται **διαζευκτικός**, διότι ἐνώνει τὰ δύο τετράχορδα καὶ οὕτω σχηματίζεται μία πλήρης διαπασῶν κλίμαξ ἀξίας 72 τμημάτων τὰ ὅποια διακρίνομεν εἰς μικρὰς ὀριζοντίους γραμμὰς ὡς ἑξῆς :

Ὡστε ἡ μουσικὴ κλίμαξ διαιρεῖται εἰς τετράχορδα, τὰ τετράχορδα εἰς τόνους καὶ οἱ τόνοι εἰς γραμμάς καὶ κόμματα.

Περὶ τῆς δις διαπασῶν κλίμακος

13) Ἐὰν πρὸς καταρτισμὸν ἑνὸς μουσικοῦ μαθήματος κάμνη χρεῖαν νὰ μεταχειρισθῶμεν περισσοτέρας φωνάς ἢ χορδάς, τῶν τῆς διαπασῶν κλίμακος, τότε, ὥς εἵπομεν ἀνωτέρω, προσθέτομεν ἓνα τετράχορδον ἐπὶ τὸ ὀξὺ καὶ ἓνα ἐπὶ τὸ βαρὺ καὶ διπλασιάζοντες οὕτω τὴν διαπασῶν κλίμακα σχηματίζομεν τὴν **Δὺς διαπασῶν**, ἥτις ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ὀκταφωνίας μὲ βάσιν τὸν Δι τῆς βαρείας καὶ κορυφὴν τὸν Δι τῆς ὀξείας διαπασῶν, ὥς ἐξῆς :

Α. Ὀκταφωνία							Β. Ὀκταφωνία						
Δ	Κ	Ζ	Ν	Π	Β	Γ	Δ	Κ	Ζ'	Ν'	Π'	Β'	Γ'
12	10	8	12	10	8	12	12	10	8	12	10	8	12
Α' Τετράχορδον διαζευ.							Β' Τετράχορδον διαζευ.						
Γ' Τετράχορδον							Δ Τετράχορδον						

Σχῆμα Δ'

Κεφάλαιον Β'

Τὰ σημεῖα τῆς μουσικῆς γραφῆς

14) Διὰ νὰ παραστήσωμεν γραφικῶς τοὺς φθόγγους καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται πρὸς κατάρτισιν μουσικῆς μελωδίας, χρησιμοποιῶμεν ὀρισμένα σημεῖα. Ἡ μουσικὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐγράφετο μὲ τὰ γράμματα τῆς ἀλφαβήτου ἀκέραια, ἀντεστραμμένα ἢ ἡκρωτηριασμένα. Ἡ Βυζαντινὴ καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ εἶχον διαφορετικὰ σημεῖα γραφῆς, εἰς διαφόρους ἐποχάς. Ἡ μουσικὴ ἄλλων ἀνατολικῶν λαῶν (π. χ. τῶν Κινέζων) ἔχει ἰδικὸν τῆς τρόπον γραφῆς, ὅπως ἄλλα εἶναι τὰ σημεῖα τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ διαφορετικὰ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς.

15) Τὰ σημεῖα ὅπου χρησιμοποιεῖ σήμερον ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ καθιερώθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1815 ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, κατόπιν εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τῶν τριῶν Μουσικοδιδασκάλων : Χρυσάνθου Μητροπολίτου Προύσης, Γρηγορίου πρωτοψάλτου καὶ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Γενικῶς δὲ τὸ γραφικὸν τοῦτο σύστημα ὀνομάζεται **σημειογραφία** ἢ **παρασημαντικὴ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς**.

16) Τὰ σημεῖα τῆς γραφῆς τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς εἶναι τὰ ἐξῆς : α) **Μαρτυρίαι**, β) **φθογγόσημα ἢ χαρακτηρες ποσότητος**, γ) **σημεῖα τοῦ χρόνου ἢ ἐγχοροὶ ὑποστάσεις**, καὶ δ) **τὰ σημεῖα τῆς ἐκφράσεως ἢ**

ἄχρονος ὑποστάσεις ἢ χαρακτηῖρες ποιότητος. Μὲ τὰς μαρτυρίας καὶ τὰ φθογγόσημα ἀναγιγνώσκονται οἱ φθόγγοι, μὲ τὰ σημεῖα τοῦ χρόνου καθορίζεται ἡ διάρκεια αὐτῶν καὶ μὲ τὰ σημεῖα τῆς ποιότητος, ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως ἢ προφορᾶς αὐτῶν. Τὰ φθογγόσημα, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, ἔχουσι τριπλὴν ἀξίαν ἥτοι : ποσοτικὴν—ποσότητος—, χρονικὴν—διαρκείας—καὶ ἐκφραστικὴν—ποιότητος—.

α) Αἱ Μαρτυρίαι

17) Εἰς τὰ μουσικὰ μαθήματα (κείμενα) οἱ φθόγγοι δὲν γράφονται μὲ τὰ ὀνόματά των, ἀλλὰ παριστάνονται μὲ ὀρισμένα συμβολικὰ σημεῖα. Τὰ σημεῖα αὐτὰ λέγονται : **Μαρτυρίαι**. Ἐκαστος φθόγγος ἔχει τὴν μαρτυρίαν του. Ἐκάστη μαρτυρία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα σύμβολον καὶ τὸ ἀρχικὸν γράμμα τοῦ φθόγγου τὸν ὁποῖον παριστάνει. Εἰς τοὺς 15 φθόγγους τῆς δις διαπασῶν ἀντιστοιχοῦν αἱ ἑξῆς μαρτυρίαι :

Δ	Κ	Ζ	Ν	Π	Β	Γ	Δ	Κ	Ζ	Ν	Π	Β	Γ	Δ
δ	κ	ζ	ν	π	β	γ	Δ	κ	ζ	ν	π	β	γ	Δ
Δ	κ	ζ	ν	π	β	γ	Δ	κ	ζ	ν	π	β	γ	Δ

18) Ὅπως οἱ φθόγγοι τῆς δις διαπασῶν (§ 11) τοιουτοτρόπως καὶ αἱ μαρτυρίαι διακρίνονται :

α) Εἰς μαρτυρίας τῶν φθόγγων τῆς Ὑπάτης δ δ κ

β) » » » » » Μέσης ζ ν π β γ Δ κ

γ) » » » » » Νήτης ζ ν π β γ Δ κ

Αἱ μαρτυρίαι τῶν φθόγγων τῆς ὕπατης ἔχουν τὸ γράμμα τοῦ φθόγγου κάτωθεν τοῦ συμβόλου, αἱ δὲ μαρτυρίαι τῆς μέσης ἔχουν τὸ γράμμα ἄνωθεν τοῦ συμβόλου, ὡς καὶ αἱ μαρτυρίαι τῆς Νήτης, αἵτινες ἐπὶ πλέον λαμβάνουν μίαν ὀξεῖαν ἄνωθεν τοῦ γράμματος, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου γνωρίζομεν εἰς ποίαν φωνητικὴν περιοχὴν ἀνήκει ἑκάστη μαρτυρία καὶ ὁ φθόγγος τὸν ὁποῖον παριστάνει αὕτη.

Αἱ μαρτυρίαι οὐδεμίαν φωνητικὴν ἀξίαν ἔχουσιν οὐδὲ ἀπαγγέλλονται, ἀλλὰ δεικνύουν ἀπλῶς τὸν φθόγγον, ὅστις θὰ ληφθῇ ὡς βάσις τοῦ μαθήματος, εἰς ἐνδιάμεσα δὲ σημεῖα τιθέμεναι δεικνύουν τὸν πρὸ αὐτῶν φθόγγον καὶ εἰς τὸ τέλος τὴν κατάληξιν.

β) Τὰ φθογγόσημα ἢ χαρακτηῖρες ποσότητος

19) Τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἀντιθέτως πρὸς τὰς μαρτυρίας ἔχουσι φωνητικὴν ἀξίαν δηλ. προφέρονται μὲ φωνήν, λέγονται **φθογγόσημα ἢ χαρακτηῖρες ποσότητος**. Τὰ φθογγόσημα εἶναι δέκα καὶ διακρίνονται εἰς τρεῖς κατηγορίας :

α) εἰς φθογγόσημον ταυτοφωνίας ὅπερ εἶναι τὸ ἴσον καὶ ὥς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ οὔτε ἀναβαίνει οὔτε καταβαίνει μὲ ἀξίαν φωνῆς : (0)

β) εἰς φθογγόσημα ἀναβάσεως (5).

1. τὸ ὀλίγον		μὲ ἀξίαν φωνῆς (1)
2. ἡ πεταστή		» » » (1)
3. τὰ κεντήματα		» » » (1)
4. τὸ κέντημα		» » » (β)
5. ἡ ὑψηλὴ		» » » (δ)

καὶ γ) εἰς φθογγόσημα καταβάσεως (4).

1. ἡ ἀπόστροφος		» » » (1)
2. ἡ ὑπορροή		» » » (β) 1+1
3. τὸ ἐλαφρόν		» » » (β)
4. ἡ χαμηλὴ		» » » (δ)

Τὰ σημεῖα αὐτὰ λέγονται χαρακτηρὲς ποσότητος, καθότι φανερῶνουν εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα τὴν ποσοτικὴν αὐτῶν ἀξίαν μόνον.

20) Τὰ φθογγόσημα δὲν ἐκφράζουν μόνον τοὺς φθόγγους, ἀλλ' ἔχουν ἐπίσης χρονικὴν καὶ ἐκφραστικὴν ἢ ποιοτικὴν ἀξίαν, ὥστε μετέχουν τῶν σημείων τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐκφράσεως (ἕκαστον τούτων ἔχει ὀρισμένην χρονικὴν ἀξίαν καὶ ἰδίαν ποιοτικὴν προφοράν).

Ἀξία τῶν χαρακτηρῶν τῆς ποσότητος

21) Τὸ φθογγόσημον τῆς ταυτοφωνίας τὸ ἴσον ἐκφράζει τὸν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχοντα φθόγγον ἢ τὴν μαρτυρίαν π.χ. ἢ   κλπ. Ἀπὸ τὰ φθογγόσημα ἀναβάσεως : τὸ ὀλίγον , ἡ πεταστή , καὶ τὰ κεντήματα ἐκφράζουν τὸν ἀμέσως ὀξύτερον φθόγγον ὃν σημειοῖ, ὁ πρὸ αὐτῶν φθόγγος ἢ μαρτυρία π.χ. ἢ   ἢ   ἢ   κλπ. Τὰ φθογγόσημα ταῦτα ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀνάβασιν διαδέχονται ἓνα τὸ ἄλλο ἀνήκουν εἰς τὴν συνεχῆ ἀνάβασιν. Τὸ κέντημα ἔχει ἀξίαν δύο φωνῶν ὑπερβατῶς ἀπὸ τὸν πρὸ αὐτοῦ φθόγγον ἢ μαρτυρίαν καὶ ἡ ὑψηλὴ 4 φωνὰς ὑπερβατῶς. Παραδείγματα τοῦ κεντήματος καὶ τῆς ὑψηλῆς δὲν ἔχομεν, καθ' ὅτι οὐδέποτε γράφονται ταῦτα μόνα των, ἀλλ' εὐρίσκονται ἐν συνθέσει μὲ ἄλλους μουσικοὺς χαρακτηρὰς ποσότητος.

22) Ἀπὸ τὰ φθογγόσημα καταβάσεως : ἡ ἀπόστροφος ἐκφράζει

τυρίαν π.χ. $\overset{\gamma}{\delta}_1 \succ \eta \overset{\gamma}{\delta}_1 \text{ — — — } \overset{\delta}{\lambda} \text{ κ.ο.κ., } \eta \text{ ὑπορροή,}$
 φανερώνει κατάβασιν 2 φθόγγων: $\overset{\pi}{q} / \text{ — } \eta \overset{\gamma}{\delta}_1 \text{ — — — } \overset{\gamma}{\delta}_1$
 καὶ ἀναλύεται εἰς δύο ἀποστρόφους: $' = \succ \succ$. Τὸ ἐλαφρὸν \curvearrowright
 σημαίνει ὑπερβατὴν κατάβασιν δύο φθόγγων π.χ. $\overset{\pi}{q} \curvearrowright \text{ — } \eta \overset{\pi}{q} \text{ — — — } \overset{\delta}{\lambda}$
 Τέλος ἡ χαμηλὴ $\text{ — } \eta \overset{\Delta}{\delta}_1 \text{ — — — } \overset{\delta}{\lambda}$
 βασιν 4 φθόγγων π.χ. $\overset{\kappa}{q} \text{ — } \eta \overset{\pi}{q} \text{ — — — } \overset{\delta}{\lambda}$

Συνθέσεις φθογοσλήμων

23) Ἀπὸ τὰ 10 φθογγόσημα: Τὰ κεντήματα , τὸ κέντημα , καὶ ἡ ὑψηλὴ δὲν γράφονται μόνα των, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἴσου τοῦ ὀλίγου , τῆς πεταστῆς , τῆς ἀποστρόφου , τῆς χαμηλῆς , καὶ ἀποτελοῦν τὰ σύνθετα φθογγόσημα. Συνθέσεις φθογγοσήμων ἔχομεν τριῶν εἰδῶν:

α) Τὴν **παραθετικὴν**, τῆς ὁποίας οἱ φθόγγοι προφέρονται διαδοχικῶς ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ὡς ἐξῆς : $\overset{\pi}{q}$ $\overset{\pi'}{q}$ κλπ.

β) Τὴν ἐνεργητικὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπολογίζεται ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν φθόγων ἦτοι :

γ) Τὴν **παραπληρωματικὴν**, εἰς τὴν ὁποίαν ἓνα ἀπὸ τὰ συντιθέμενα φθογγόσημα δὲν ὑπολογίζεται καὶ χάνει τὴν ποσοτικὴν τοῦ ἀξίαν ἥτοι : **—, ̣, ̤, ̥, ̦, ̧, ̨, ̩, ̪** κλπ.

Πίναξ συνθέτων φθογγοσήμων

24) α) Ταῦτοφωνίας , β) συνεχοῦς ἀναβάσεως : καὶ γ) ὑπερβατῆς ἀναβάσεως :
 καὶ γ) ὑπερβατῆς ἀναβάσεως :

  κλπ.
  κλπ.

α) Ἀπλῆς καταβάσεως : , β) συνεχoῦς καταβάσεως :

     κ.ο.κ.

γ) Ὑπερβατῆς καταβάσεως :

καὶ δ) μικτὰ ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως :

      κλπ.

Μαρτυρίαι

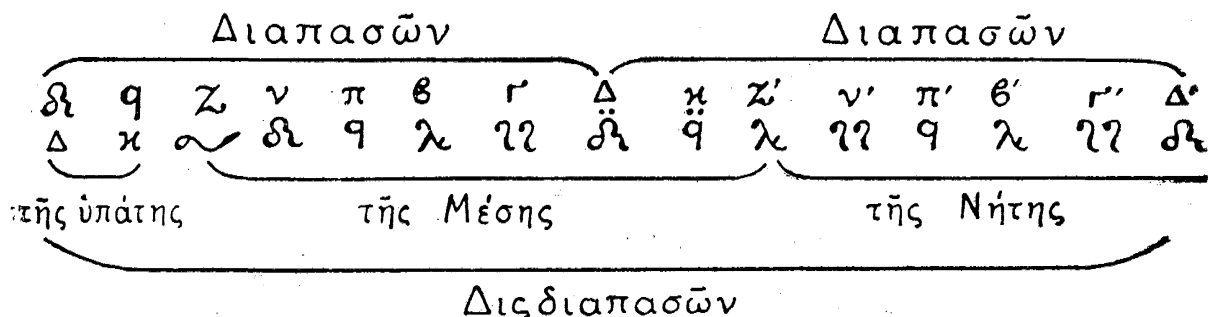
α) Μαρτυρίαι τῶν φθόγγων τῆς φυσικῆς κλίμακος
(διατονικῆς)

ν π θ γ Δ κ Σ' ν'
 $\delta\lambda$ φ λ $\gamma\gamma$ $\delta\lambda$ φ λ $\gamma\gamma$

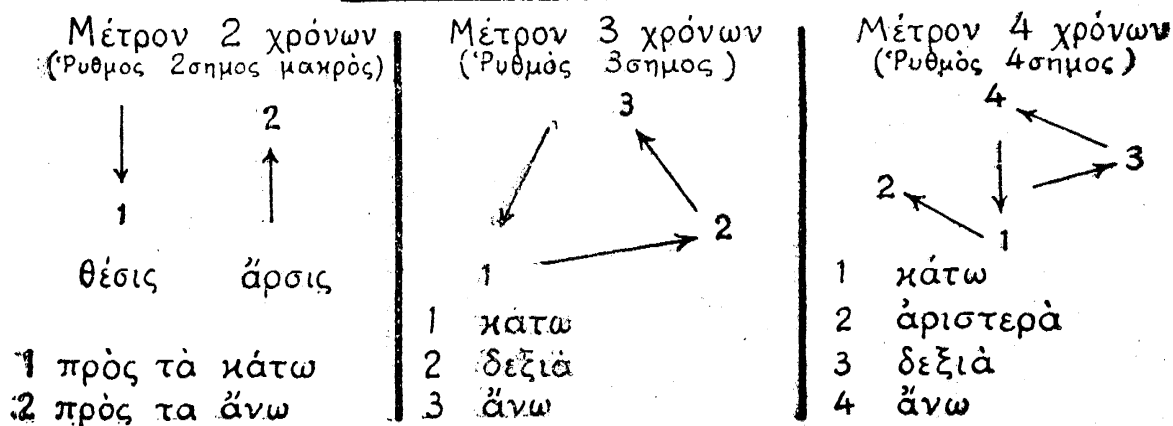
Φθοραὶ τῶν φθόγγων τῆς διατονικῆς κλίμακος

ρ φ Σ ϕ χ ϕ Σ ρ

Μαρτυρίαι τῶν εὐχρηστοτέρων 15 διατον. φθόγγων

Ρυθμικαὶ κινήσεις

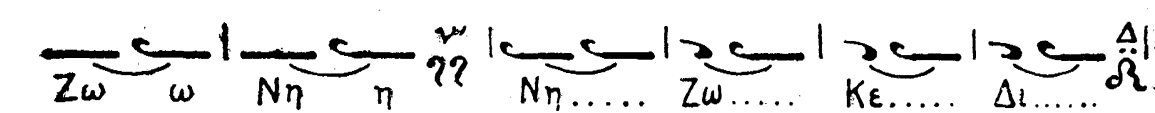

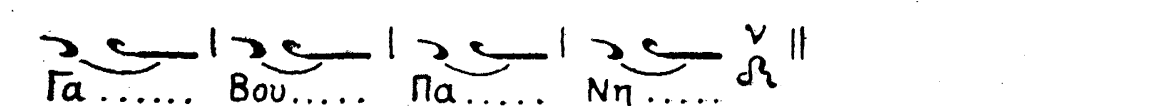
Η ΦΥΣΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ

*
()

Ἐκαστος φθόγγος εἰς δύο χρόνους.

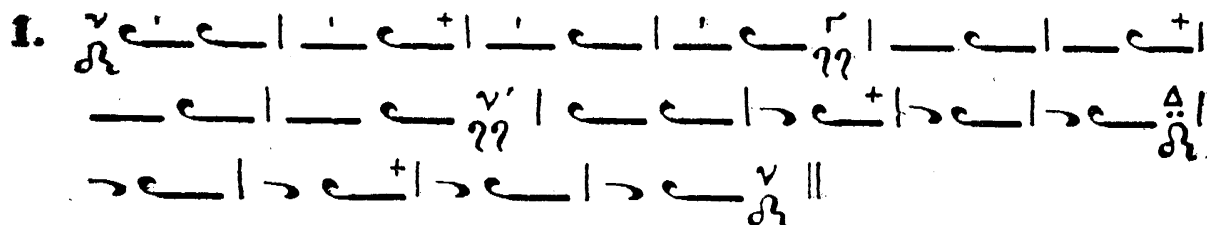
$\overset{\nu}{\delta\lambda}$

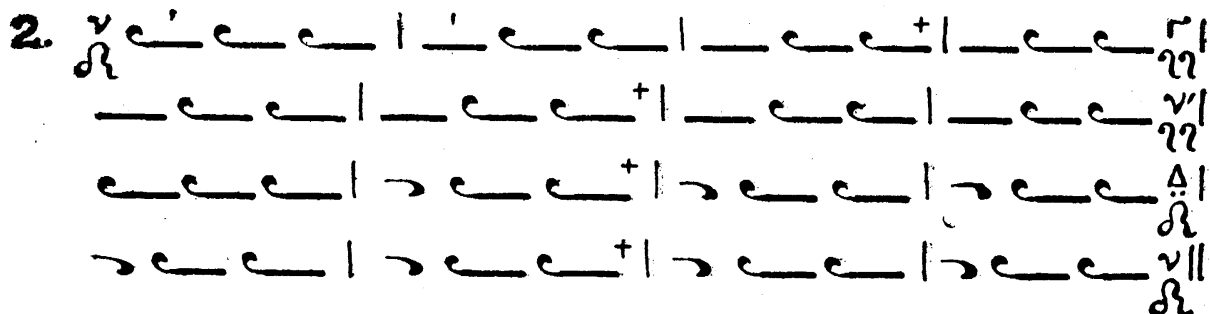

Ἡ φυσικὴ κλίμαξ (διατονικὴ) ἐκ τοῦ Νη

Ἐκαστος χαρακτήρ εἰς ἓνα χρόνον. Μέτρον 2 χρόνων.

1. $\overset{\nu}{\delta\lambda}$

Ἐκαστος χαρακτήρ εἰς ἓνα χρόνον. Μέτρον 3 χρόνων.

2. $\overset{\nu}{\delta\lambda}$

* Τὸ σημεῖον καλεῖται ὕφέν καὶ ἐνώνει τὴν χρονικὴν ἀξίαν τῶν δύο χαρακτήρων.

Ὁ σταυρὸς (+) καὶ αἱ μαρτυρίαι δεικνύουν τὰ σημεῖα τῆς ἀναπνοῆς.

Ἐκαστος χαρακτήρ εἰς ἓνα χρόνον. Μέτρον 4 χρόνων.

3. $\overset{\nu}{\delta}_1$ $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\gamma}{\eta} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\nu'}{\eta} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\Delta}{\delta}_1 |$
 $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\nu}{\delta}_1 \parallel$

ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΣΕΩΣ

(Διαστήματα δευτέρας)

Διὰ τοῦ ὀλίγου (—) τῆς ἀποστροφῆς (↗) καὶ τοῦ ἰσου (↖)
 Μέτρα 2 χρόνων.

4. $\overset{\nu}{\delta}_1$ $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\pi}{\eta} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\xi}{\lambda} \parallel \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\gamma}{\eta} |$
 $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\xi}{\lambda} \parallel \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\pi}{\eta} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\nu}{\delta}_1 \parallel$

5. $\overset{\nu}{\delta}_1$ $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\nu'}{\eta} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} |$
 $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\nu}{\delta}_1 \parallel$

6. $\overset{\nu}{\delta}_1$ $\text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \overset{\gamma}{\eta} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} |$

̣ — | — ̣ ^κ_q | ̣ — | — ̣ | ̣ — |
 — ̣ ^ν_η | ̣ ̣ ̣ ̣ — | ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ^Δ_η |
 — ̣ ̣ ̣ ̣ — | ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ^θ_λ | — ̣ ̣ ̣ — |
 ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ^ν_η | — ̣ ̣ ̣ ̣ — | ̣ ̣ ̣ — ̣ ^ν_η ||

7. ^ν_η ̣ — | ̣ — | ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^θ_λ | ̣ — | ̣ — |
 ̣ ̣ — | ̣ — ̣ ^ν_η | ̣ — | ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^Δ_η |
 ̣ — | ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^κ_q | ̣ — | ̣ — |
 ̣ ̣ — | ̣ — ̣ ^ζ_λ | ̣ — | ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^ν_η |
 ̣ ̣ ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^ζ_λ | ̣ ̣ ̣ ̣ — |
 ̣ ̣ — | ̣ — ̣ ^κ_q | ̣ ̣ ̣ ̣ — | ̣ ̣ ̣ — ̣ ^Δ_η |
 ̣ ̣ ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^ν_η | ̣ ̣ ̣ ̣ — |
 ̣ ̣ — | ̣ — ̣ ^θ_λ | ̣ ̣ ̣ ̣ — | ̣ ̣ — | ̣ — ̣ ^π_q |
 ̣ ̣ ̣ — | ̣ — | ̣ — ̣ ^ν_η ||

Παλαιὸν γύμνασμα τοῦ Χρυσάνθου (1814), ἐκ τοῦ Νη

8. ^ν_η ̣ — | ̣ — | ̣ ̣ ̣ — | — | ̣ ̣ ̣ ^ν_η | — | — |
 — ̣ ̣ ̣ — | — | — | — ̣ ̣ ̣ ^θ_λ | — | — |
 — | — | ̣ ̣ ̣ ̣ ^Δ_η | — | — | — | ̣ ̣ ̣ |
 ̣ ̣ ^Δ_η | ̣ — | — | ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ — ̣ ^θ_λ | — | — |
 ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ ^ν_η | — | — | — ̣ ̣ ̣ ̣ ̣ — |
 — ̣ ̣ — ̣ ^ν_η ||

Γύμνασμα μέ πεταστήν (\cup) χαρακτήρα ἰσοδύναμον τοῦ ὀλίγου (—), μέ διαφορὰν ἀπαγγελίας.

9. $\begin{array}{l} \text{♩} \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \\ \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \\ \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \\ \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \\ \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \\ \cup \text{ — — — } | \cup \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \end{array}$

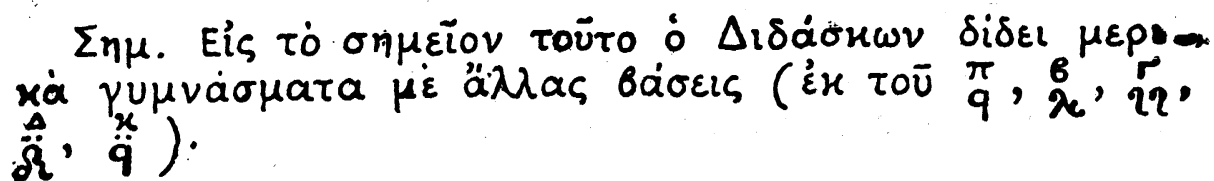
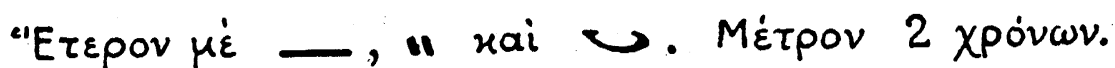
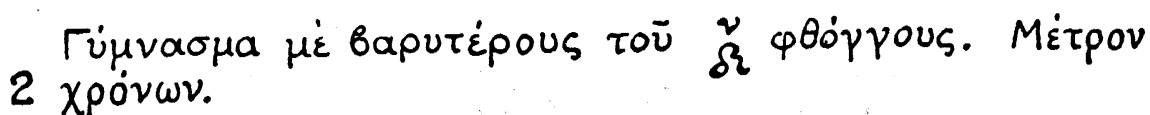
Γύμνασμα μέ κεντήματα (\cup), χαρακτήρα ἰσοδύναμον τοῦ ὀλίγου, τιθέμενον ὅσakis κατὰ τὴν συνεχῇ ἀνάβασιν ἐπαναλαμβάνεται ἡ συλλαβὴ τοῦ προηγουμένου χαρακτήρος.

10. $\begin{array}{l} \text{♩} \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \\ \text{το ο το ο το ο το ο το ο το ο} \\ \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \\ \text{το ο το ο το.....} \end{array}$

Γύμνασμα μέ κεντήματα (\cup), πεταστήν (\cup) καὶ ὀλίγον (—), τρία ἰσοδύναμα σημεῖα συνεχοῦς ἀναβάσεως. Μέτρον 4 χρόνων.

11. $\begin{array}{l} \text{♩} \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \text{ — } \cup \text{ — } | \\ \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \text{ — — — } | \\ \text{το ο το ο το.....} \end{array}$

Σημ. Το = μία οἰαδήποτε συλλαβὴ. ο = ἐπανάληψις τῆς προηγουμένης συλλαβῆς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

α) Χαρακτήρες αύξάνοντες τὸν χρόνον.

Γύμνασμα με κλάσμα ($\underline{\text{—}} = \underline{\text{—}} \underline{\text{—}}$)

Ἐκαστος χαρακτήρ με κλάσμα θὰ ἐκτελεσθῇ εἰς δύο χρόνους

14. $\overset{\gamma}{\delta} \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} |$
 $\underline{\text{—}} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} | \underset{\delta}{\gamma} ||$

Γύμνασμα με ἀπλῆν, ἰσοδυναμον τοῦ κλάσματος ($\underline{\text{—}} = \underline{\text{—}} \underline{\text{—}}$)

15. $\overset{\gamma}{\delta} \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} |$
 $\underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} ||$

Γύμνασμα με διπλῆν (\cdot) ($\underline{\text{—}} = \underline{\text{—}} \underline{\text{—}} \underline{\text{—}}$)

Χαρακτήρ με διπλῆν θὰ ἐκτελεσθῇ εἰς 3 χρόνους.

16. $\overset{\gamma}{\delta} \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} |$
 $\underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} ||$

Γύμνασμα με τριπλῆν (\dots) ($\underline{\text{—}} = \underline{\text{—}} \underline{\text{—}} \underline{\text{—}}$)

Χαρακτήρ με τριπλῆν θὰ ἐκτελεσθῇ εἰς 4 χρόνους

17. $\overset{\gamma}{\delta} \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} \overset{\gamma}{\eta} |$
 $\underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} | \underline{\text{—}} ||$

ΣΙΩΠΑΙ (ἢ ΠΑΥΣΕΙΣ)

Παῦσις ἐνὸς χρόνου (—)

18. $\overset{\gamma}{\delta} \text{—} | \text{—} | \text{—} | \text{—} \overset{\gamma}{\eta} | \text{—} | \text{—} | \text{—} | \text{—} \overset{\gamma}{\eta} ||$

Παῦσις δύο χρόνων (υ..) Μ. 3 χ.

19. $\begin{array}{l} \text{υ} \text{ — υ.. | — υ.. | — υ.. | — υ.. } \overset{\gamma}{\eta} \text{ | — υ.. | } \\ \text{υ} \text{ — υ.. | — υ.. | — υ.. | — υ.. | — υ.. } \end{array}$

Παῦσις τριῶν χρόνων (υ...) Μ. 4 χ.

20. $\begin{array}{l} \text{υ} \text{ — υ... | — υ... | — υ... | — υ... } \overset{\gamma}{\eta} \text{ | — υ... | } \\ \text{υ} \text{ — υ... | — υ... | — υ... } \overset{\gamma'}{\eta} \text{ | — υ... | — υ... | } \\ \text{υ} \text{ — υ... | — υ... } \overset{\Delta}{\eta} \text{ | — υ... | — υ... | — υ... | — υ... } \end{array}$

Γύμνασμα μέ παῦσιν ἐνὸς χρόνου. Μ. 2 χ.

21. $\begin{array}{l} \text{υ} \text{ — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | } \\ \text{υ} \text{ — } \overset{\gamma}{\eta} \text{ | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | } \\ \text{υ} \text{ — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | } \end{array}$

Γύμνασμα μέ παῦσιν δύο χρόνων. Μ. 2 χ.

22. $\begin{array}{l} \text{υ} \text{ — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — υ. | — } \overset{\pi}{q} \text{ | — υ. | — υ. | } \\ \text{υ} \text{ — υ. | — } \overset{\theta}{\lambda} \text{ | — υ. | — υ. | — υ. | — } \overset{\gamma}{\eta} \text{ | — υ. | — υ. | — } \overset{\Delta}{\eta} \text{ | } \\ \text{υ. | — υ. | — υ. | — } \overset{\kappa}{q} \text{ | — υ. | — υ. | — υ. | — } \overset{\gamma'}{\eta} \text{ | } \end{array}$

Γύμνασμα μέ παῦσιν 3 χρόνων. Μ. 4 χ.

23. $\begin{array}{l} \text{υ} \text{ — υ... | — υ... | — υ... | — υ... } \overset{\theta}{\lambda} \text{ | — υ... | — υ... | } \\ \text{υ} \text{ — υ... | — υ... } \overset{\gamma}{\eta} \text{ | — υ... | — υ... | — υ... | — υ... } \end{array}$

Γύμνασμα μέ παῦσιν 4 χρόνων. Μ. 4 χ.

24. $\begin{array}{l} \text{υ} \text{ — υ... | — υ... | — υ... | — υ... } \overset{\pi}{q} \text{ | — υ... | } \\ \text{υ} \text{ — υ... | — υ... | — υ... | — υ... } \end{array}$

— | — | — $\overset{\Delta}{\delta}$ | ... | — | — | — $\overset{\nu}{\eta}$ ||

ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΚΛΑΣΜΑ

Ἡ κλίμαξ με κλάσματα. Μ. 2 χ.

25. $\overset{\nu}{\delta}$ — | — | — | — | — | — $\overset{\nu}{\eta}$ | — | — | — | —
— | — $\overset{\nu}{\delta}$ ||

Τὸ γύμνασμα ἀριθ. 4 με κλάσματα. Μ. 2 χ. ἦ 4

26. $\overset{\nu}{\delta}$ — | — | — | — | — | — $\overset{\pi}{\eta}$ | — | — | — | —
— | — $\overset{\theta}{\lambda}$ | — | — | — | — $\overset{\pi}{\eta}$ |
— | — | — | — $\overset{\theta}{\lambda}$ | — | — | — | —
— | — $\overset{\pi}{\eta}$ | — | — | — | — $\overset{\nu}{\delta}$ ||

Ἔτερον με ἴσον, ὀλίγον, πεταστήν, ἀπόστροφον καὶ κλάσμα. Μ. 2 χ.

27. $\overset{\nu}{\delta}$ — | — | — | — | — | — $\overset{\Delta}{\delta}$ | — | — | — | —
— | — $\overset{\pi}{\eta}$ | — | — | — | — $\overset{\pi}{\eta}$ |
— | — | — | — | — | — $\overset{\nu}{\eta}$ ||

Τὸ γύμνασμα ἀριθ. 4 με κλάσματα εἰς ὅλους τοὺς χαρακτ. Μ. 4 χ.

28. $\overset{\nu}{\delta}$ — | — | — | — | — | — $\overset{\pi}{\eta}$ | — | — | — | —
— | — $\overset{\theta}{\lambda}$ | — | — | — | — $\overset{\pi}{\eta}$ |
— | — | — | — $\overset{\theta}{\lambda}$ | — | — | — | —
— | — $\overset{\pi}{\eta}$ | — | — | — | — $\overset{\nu}{\delta}$ ||

Γύμνασμα με κλάσμα διπλὴν καὶ παῦσιν Μ. 4 χ.

29. $\overset{\nu}{\delta}$ — | — | — | — | — | — $\overset{\pi}{\eta}$ |

Εἰς τὴν γραφὴν ἐκτελεῖται πρῶτον τὸ ὀλίγον καὶ δευτέρα
τα " M. 4 χ.

30.

Γύμνασμα τοῦ Χρυσάνθου, κατὰ διασκευὴν. M. 2 χ.

31.

Εἰς τὴν γραφὴν ἐκτελοῦνται πρῶτα τὰ κεντηματα. M. 4 χ.

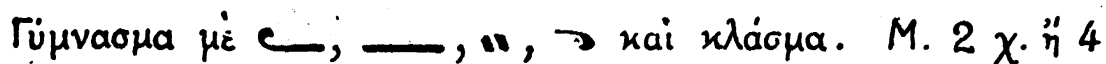
32.

Ἔτερον μέ ὑπορροήν / = > > M. 3 χ.

33.

Εἰς τὴν γραφὴν ἐκτελεῖται πρώτη ἡ ὑπορροή καὶ δευτε-
ρα τὰ " τὸ ὀλίγον χάνει τὴν ἀξίαν τοῦ χρησιμεῦον ὡς στήριγμα.
M. 4 χ.

34.

Γύμνασμα με κλάσμα καὶ τριπλῆν. Μ. 4 χ.

Προσευχή

Σε ὕμνοῦμεν (ἀπλοῦν), μέ συνεχῇ διαστήματα. Μ. 2 χ.

Κύριε ἐλέησον (ἀπλοῦν). Μ. 4 χ.

23

ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

ΥΠΕΡΒΑΤΗΣ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΣΕΩΣ

Ἀνάβασις 2 φ.

Δύο φθόγγων

Κατάβασις 2 φ.

(Διαστήματα τρίτης)

M. 4 χ.

37. $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ — — — | $\overset{\beta}{\lambda}$ — — — | — — — | $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ |
 — — — $\overset{\pi}{q}$ | — — — | — — — | $\overset{\gamma}{\eta}$ | — — — |
 — — — $\overset{\pi}{q}$ | — — — $\overset{\beta}{\lambda}$ | — — — | $\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ |
 — — — | — — — $\overset{\beta}{\lambda}$ | — — — $\overset{\gamma}{\eta}$ | — — — |
 — — — $\overset{\kappa}{q}$ | — — — | — — — $\overset{\gamma}{\eta}$ | — — — $\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ |
 — — — | — — — $\overset{\Sigma}{\lambda}$ | — — — | — — — $\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ |
 — — — $\overset{\kappa}{q}$ | — — — | — — — $\overset{\gamma}{\eta}$ | — — — |
 — — — $\overset{\kappa}{q}$ | — — — $\overset{\Sigma}{\lambda}$ | — — — | — — — $\overset{\pi}{q}$ |
 — — — | — — — $\overset{\Sigma}{\lambda}$ | — — — $\overset{\nu}{\eta}$ ||

• Περίληψις τοῦ προηγουμένου. M. 4 χ.

38. $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ — — — $\overset{\beta}{\lambda}$ | — — — $\overset{\gamma}{\eta}$ | — — — $\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ | — — — $\overset{\kappa}{q}$ | — — — $\overset{\Sigma}{\lambda}$ |
 — — — $\overset{\nu}{\eta}$ | — — — $\overset{\kappa}{q}$ | — — — $\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ | — — — $\overset{\gamma}{\eta}$ | — — — $\overset{\beta}{\lambda}$ |
 — — — $\overset{\pi}{q}$ | — — — $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ | — — — | — — — $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ ||

Δι' ἀπλῶν χαρακτήρων, μέτρον ἑλλιπές. M. 2 χ.

39. $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ — | — — — | — — — | — — — | — — — | — — — $\overset{\nu}{\eta}$ | — — — |
 — — — | — — — | — — — | — — — | — — — | — — — $\overset{\nu}{\delta\lambda}$ ||

Ἔτερον μὲ πεταστήν καὶ ὀλίγον Μέτρον ἑλλιπές. Μ. 3 χ.

40. $\overset{v}{\text{ṛ}}$ | ṛ | ṛ | ṛ^+ | ṛ | ṛ |
 ṛ | ṛ | ṛ^+ | ṛ | ṛ | ṛ |
 ṛ | ṛ | ṛ^+ | ṛ | ṛ | ṛ | ṛ^+ ||

“Ετερον μὲ ὀλίγον καὶ κέντημα () Μ. 3 χ.

41. $\overset{v}{\text{A}}$ $\overset{v}{\text{B}}$ | $\overset{v}{\text{C}}$ | $\overset{v}{\text{D}}$ | $\overset{v}{\text{E}}$ | $\overset{v}{\text{F}}$ | $\overset{v}{\text{G}}$ | $\overset{v}{\text{H}}$ | $\overset{v}{\text{I}}$ | $\overset{v}{\text{J}}$ | $\overset{v}{\text{K}}$ | $\overset{v}{\text{L}}$ | $\overset{v}{\text{M}}$ | $\overset{v}{\text{N}}$ | $\overset{v}{\text{O}}$ | $\overset{v}{\text{P}}$ | $\overset{v}{\text{Q}}$ | $\overset{v}{\text{R}}$ | $\overset{v}{\text{S}}$ | $\overset{v}{\text{T}}$ | $\overset{v}{\text{U}}$ | $\overset{v}{\text{V}}$ | $\overset{v}{\text{W}}$ | $\overset{v}{\text{X}}$ | $\overset{v}{\text{Y}}$ | $\overset{v}{\text{Z}}$ ||

"Ετερον εἰς Μ. 2 χ

42. $\text{ॐ} \text{ॐ} \text{ॐ}$

"Ἔτερον μὲ Ω καὶ —. Μ 2 χ.

[illegible]

ἑτερον μὲν $\cup \frac{\cup}{\cup} \cup = \cup \cup \cup$ M 4 χ.

44.

Γύμνασμα με και σιωπάς. Το 22 = 22 (το ὅλι-
γον ὡς στήριγμα) M. 4 χ.

[illegible]

5 Ασμα

μὲ διάσπῃματα τρίτης. Μ. 2 χ.

46.
 Ὁ Εκ νε ο τη τος μου ο εχ θρος με πει

 ρα ζει Ὁ ταις η δο ναις φλεγει με ε γω δε

 πε ποι θως Ὁ εν Σοι Κυ ρι ε τρο που μαι του ου τον Ὁ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

Ἀνάβασις

τριῶν φθόγγων

Καταβάσεις

[illegible]

Ἔτερον μέ καὶ M. 4 χ.

48.

Ἔτερον μέ καὶ M 4 χ.

49.

Διαστήματα τετάρτης ἄνευ προετοιμασίας. M. 2 χ. ἥ 4

50.

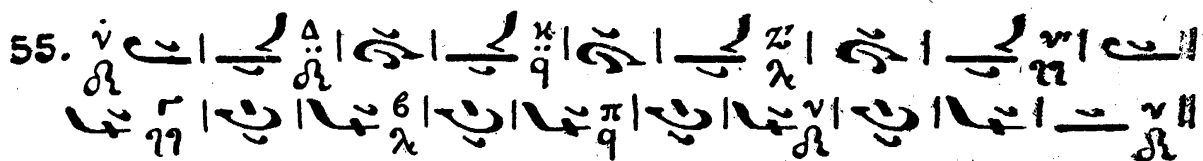
Τὸ αὐτὸ ἄνευ κλασμάτων. Μέτρον ἐλιπές. M. 2 χ.

51.

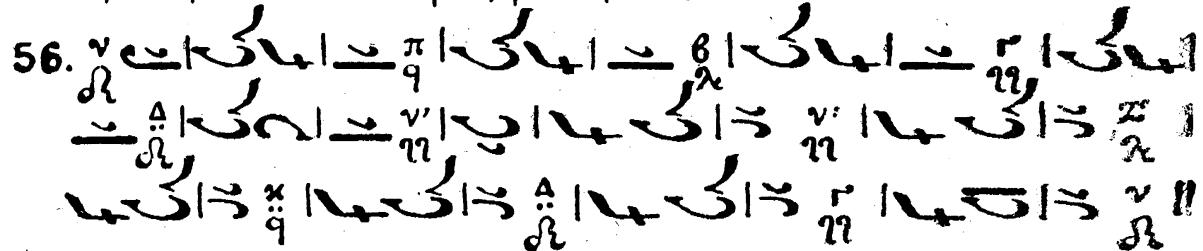
Τὸ διάστημα τῆς 4^{ης} εἰς τὴν ἀρχὴν, ἄνευ προετοιμασίας. M. 4 χ.

52.

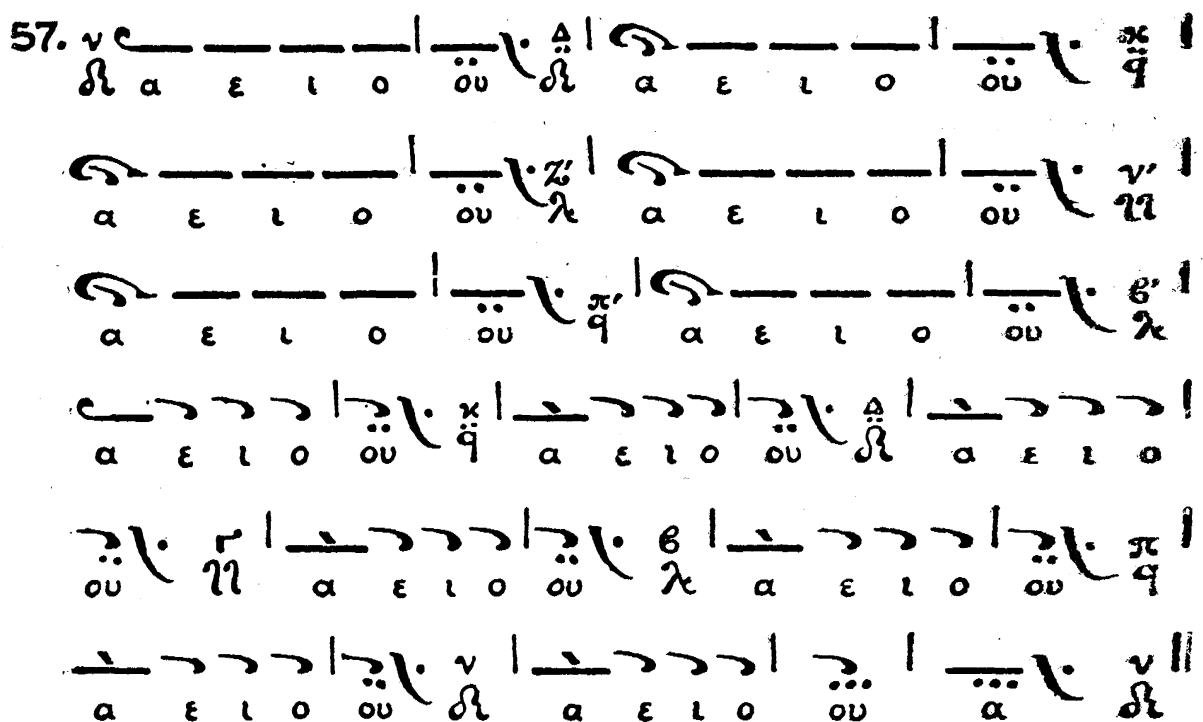
Ἀνάβασις τεσσάρων καὶ κατὰβασις τριῶν φθόγ. καὶ τὰνάπαλιν.

55.

Γύμνασμα δυσκολώτερον, με πέμπτην ἀνιούσαν καὶ κατιούσαν.

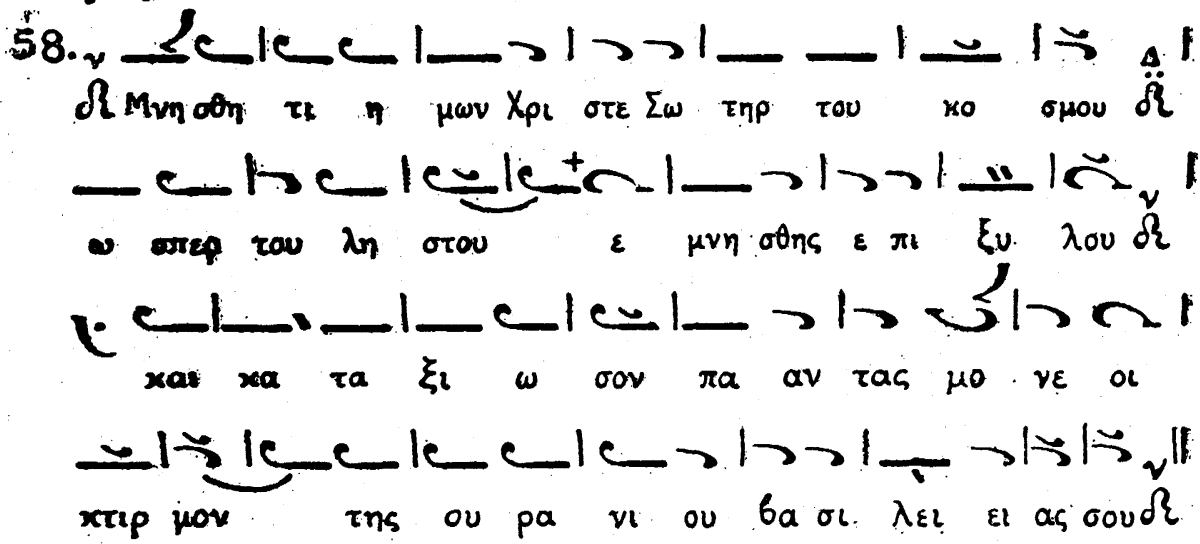
56.

Γύμνασμα 5^{ης} με τὰ φωνήεντα Α Ε Ι Ο καὶ τὴν διφθ. ΟΥ

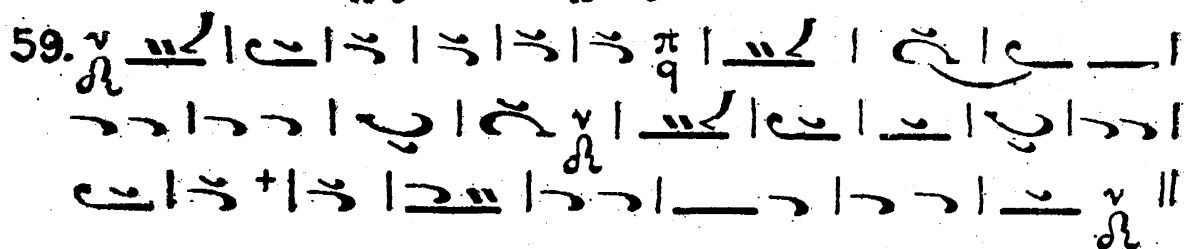
57.

Σημ. Τὸ ΟΥ εἰς τοὺς ὑψηλοὺς φθόγγους προφέρεται πλησιέστερον πρὸς τὸ Ο. Ὁ διδάσκων δεόν νά ἐπιμείνῃ εἰς τὴν καθαρὰν ἐκφώνησιν τῶν φωνηέντων, συμφώνως πρὸς τοὺς στοιχειώδεις κανόνας τῆς Μονωδίας.

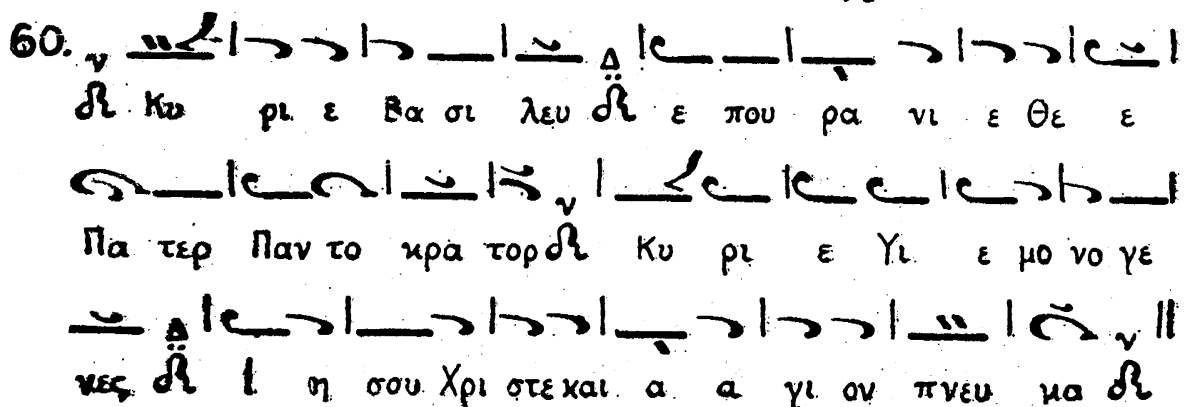
ᾠδὴ μέ διαστήματα πέμπτης. Μ. 2 χ.

58.
 Ὁ Μνησθῆτε ἡ μων Χριστε Σωτηρ του κο σμου Ὁ
 ω σπερ του λη στου ε μνησθης ε πι ξυ λου Ὁ
 και κα τα ξι ω σον πα αν τας μο νε οι
 κτιρ μον της ου ρα νι ου βα σι λει ει ας σου Ὁ
 (Ἐκ τοῦ Ἀναστασιματαρίου, κατὰ διασκευήν).

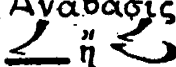
Γύμνασμα μέ $\frac{\text{u}}{\text{το } \circ} = \frac{\text{u}}{\text{το } \circ}$ Μ. 2 χ.

59.
 Ὁ Κυ ρι ε Βα σι λευ Ὁ ε που ρα νι ε θε ε
 Πα τερ Παν το κρα τορ Ὁ Κυ ρι ε Υι ε μο νο γε
 νες Ὁ ε η σου Χρι στε και α α γι ον πνευ μα Ὁ

ᾠδὴ (Κύριε Βασιλεῦ) Μ. 2 χ

60.
 Ὁ Κυ ρι ε Βα σι λευ Ὁ ε που ρα νι ε θε ε
 Πα τερ Παν το κρα τορ Ὁ Κυ ρι ε Υι ε μο νο γε
 νες Ὁ ε η σου Χρι στε και α α γι ον πνευ μα Ὁ

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΤΗΣ

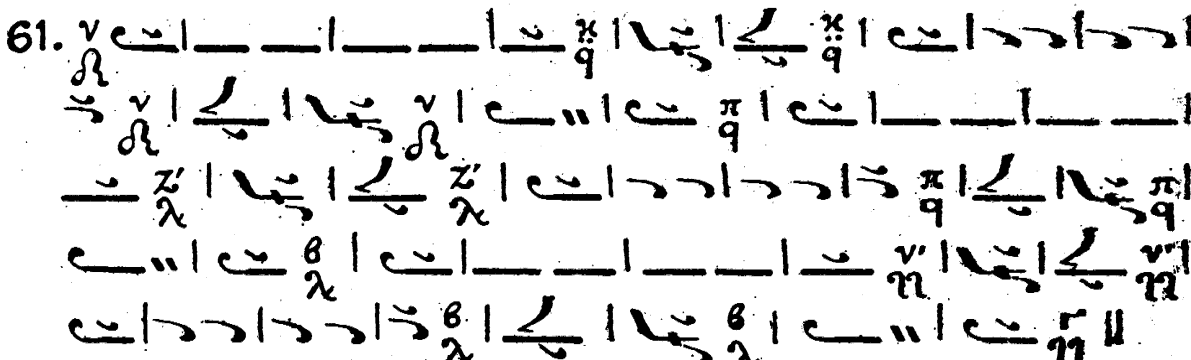
Ἀνάβασις

5 φθόγγων

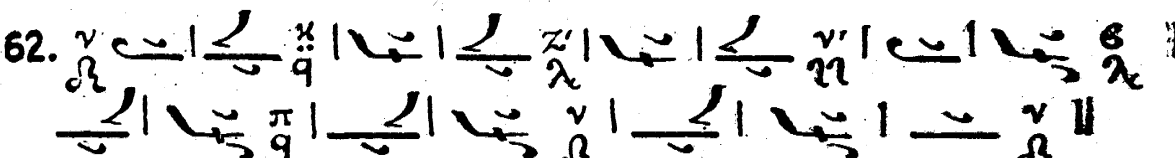
Κατάβασις

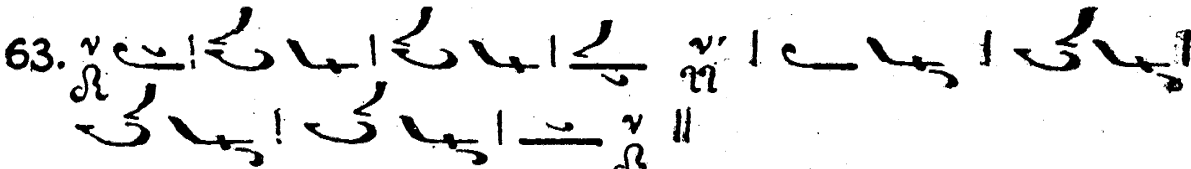
Προετοιμασία τοῦ διαστήματος.

61.

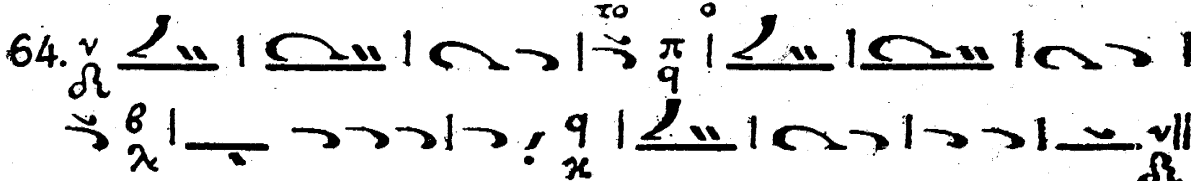
Ἀνάβασις πέντε, κατάβασις τεσσάρων καὶ τανάπαλιν.

62.

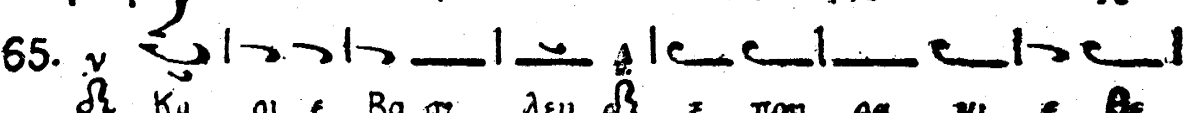
Τὸ αὐτὸ μὲ ἀπλοῦς χαρακτῆρας δίχως κλάσματα.

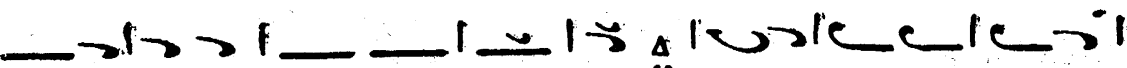

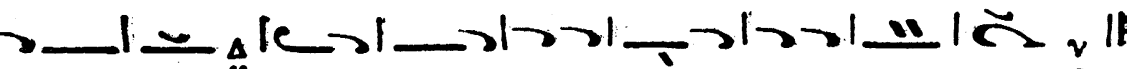

63.

Γύμνασμα μὲ = "

64.

Ἄσμα μὲ διάστημα ἑκτῆς εἰς τὴν ἀρχὴν. M. 2 χ.

65.
 Κυ ρι ε Βα σι λευ δε ε ποσ ρα νι ε θε

 ε ε Πατερ Παν το κρα τορ Κυ ρι ε Υι ε Μο

 νο γε νες ι η σου Χριστε και α α γι ον πνευ μα ρε

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΒΔΟΜΗΣ

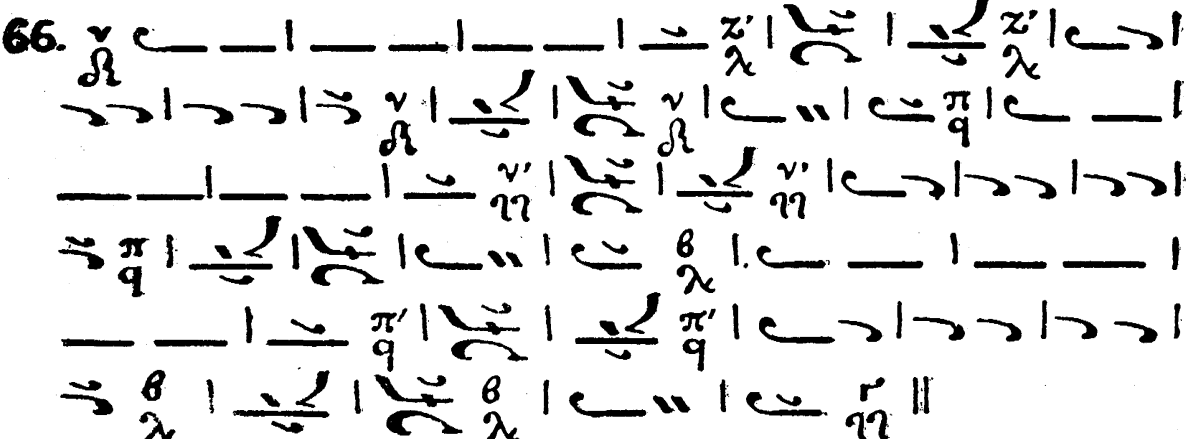
Ἀνάβασις

6 φθόγγων

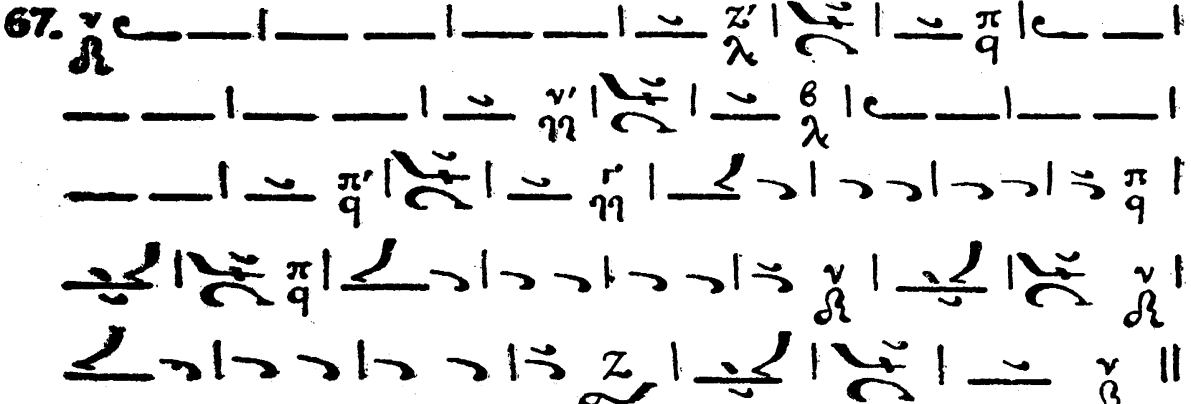
Κατάβασις

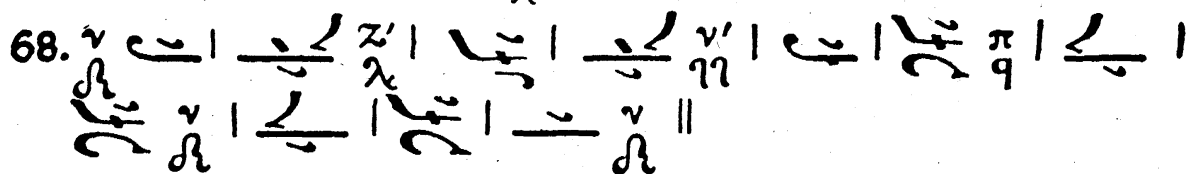
Προετοιμασία τοῦ διαστήματος. Μ. 2 χ.

66.

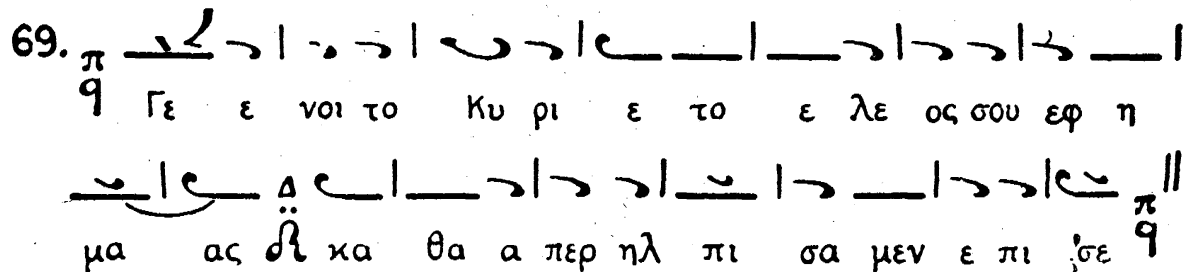
Ἄτερον μὲ προετοιμασίαν τοῦ διαστήματος τῆς ἐβδόμης. Μ. 2 χ.

67.

Περίληψις. Μ. 2 χ.

68.

ᾠδον με διάστημα ἐβδόμης εἰς τὴν ἀρχήν. Μ. 2 χ.

69.

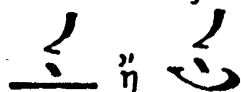
(Ἐκ τῆς δοξολογίας Μανουὴλ Πρωτοψάλτου, κατὰ διασκευὴν).

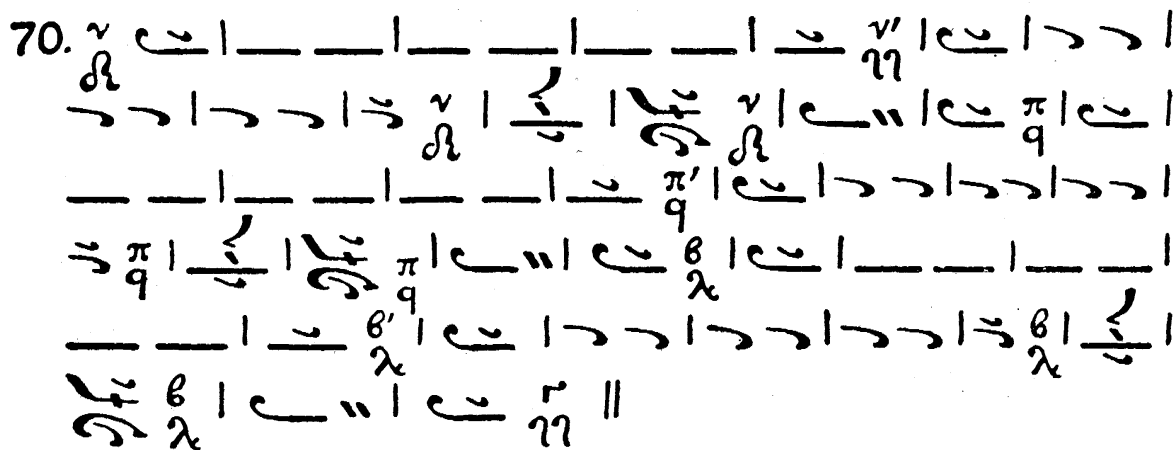
ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΟΓΔΟΗΣ

Ἀνάβασις

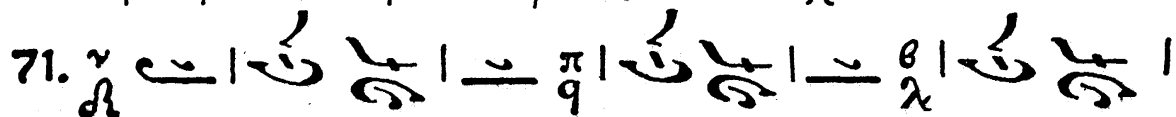
7 φθόγγων

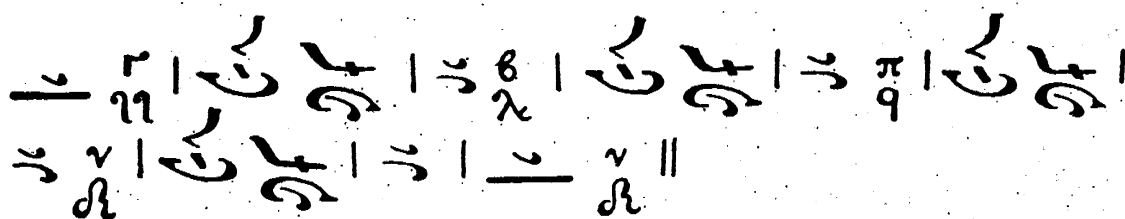
Κατάβασις

70.

Ἄτερον με διαστήματα ὀγδόης. Μ. 2 χ.

71.

ᾠδὴ με διαστήματα ὀγδόης.

72.

Σημ. Εἰς τὴν γραφὴν τὸ γοργὸν ἰσχύει διὰ τὴν α'. ἀπόστροφον τῆς .

Εἰς τὴν γραφὴν = , τὸ ὀλίγον χρησιμεύει ὡς στήριγμα.

81.

Καὶ εἰς τὸ κατωτέρω γύμνασμα τὸ ὀλίγον ἄνευ ἀξίας.

82.

Ἔτερον τῆς Κρηπίδος Θ. Φ.

83.

Ἔτερον τῆς Κρηπίδος εἰς μέτρον 3 χρόνων.

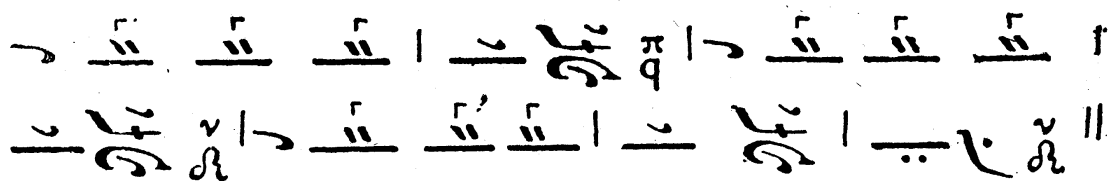
84.

Κλίμαξ με γοργὰ. Μ. 2 χ.

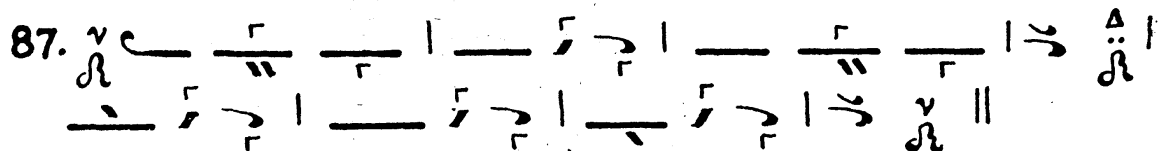
85.

Κλίμακες με γοργὰ. Μ. 4 χ.

86.

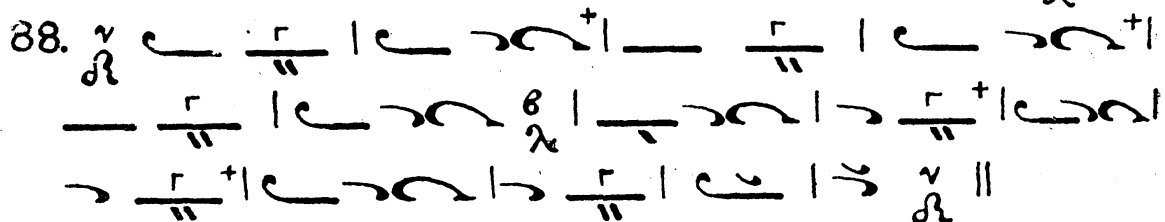

Ἐκ τῶν μελωδικῶν ἀσκήσεων Καλομοίρη καὶ Οἰκονομίδη.

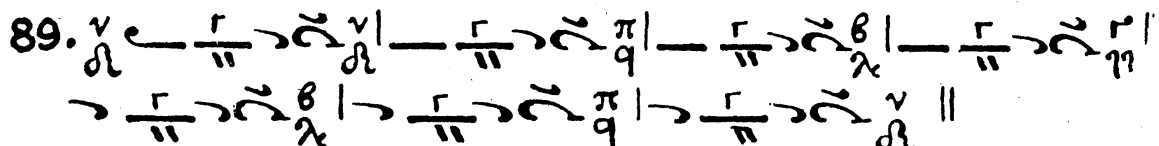

Συνεχές ἐλαφρόν

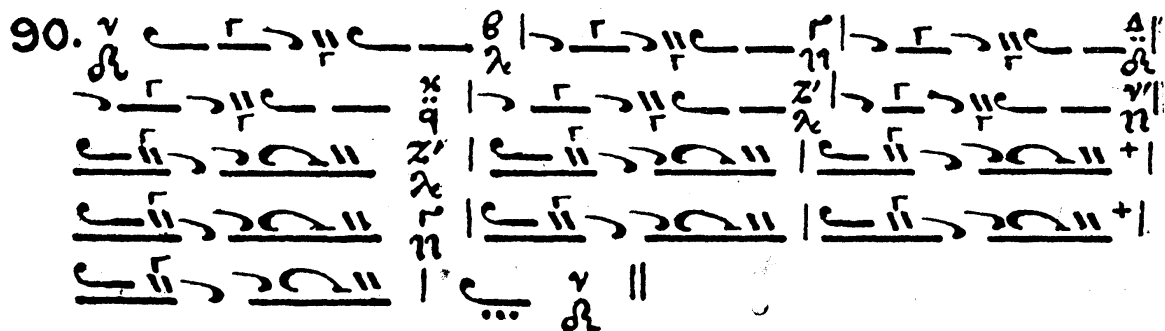
(=) M. 2 χ.

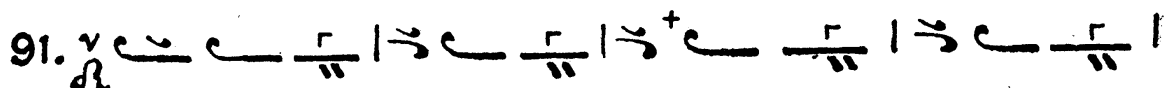
Ἄτερον εἰς μέτρον 4 χρόνων.

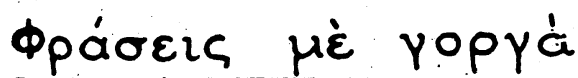

Ἄτερον ὁμοίως. Ἡ γραφή = "

Ἐπὶ τῇ βάσει παλαιοῦ γυμνάσματος τῆς Κρηπίδος, εἰς M. 4 χ.

92a.
 Ω αλ λη λου ου ου ου ου ου ι ι ι ι ι α α Ω
 (Ἐκ τοῦ πολυελέου «Ἐπὶ τὸν ποταμόν...» Γρηγόρ. Πρωτοψάλτου.)

Σιωπαὶ (ἢ παύσεις) καὶ γοργά.

Γυμνάσματα με παύσεις και γοργά.

[illegible]

Ἄλλοτε εἰς Μ. 3 χ.

94. $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{1}{64}$ $\frac{1}{128}$ $\frac{1}{256}$ $\frac{1}{512}$ $\frac{1}{1024}$ $\frac{1}{2048}$ $\frac{1}{4096}$ $\frac{1}{8192}$ $\frac{1}{16384}$ $\frac{1}{32768}$ $\frac{1}{65536}$ $\frac{1}{131072}$ $\frac{1}{262144}$ $\frac{1}{524288}$ $\frac{1}{1048576}$ $\frac{1}{2097152}$ $\frac{1}{4194304}$ $\frac{1}{8388608}$ $\frac{1}{16777216}$ $\frac{1}{33554432}$ $\frac{1}{67108864}$ $\frac{1}{134217728}$ $\frac{1}{268435456}$ $\frac{1}{536870912}$ $\frac{1}{1073741824}$ $\frac{1}{2147483648}$ $\frac{1}{4294967296}$ $\frac{1}{8589934592}$ $\frac{1}{17179869184}$ $\frac{1}{34359738368}$ $\frac{1}{68719476736}$ $\frac{1}{137438953472}$ $\frac{1}{274877906944}$ $\frac{1}{549755813888}$ $\frac{1}{1099511627776}$ $\frac{1}{2199023255552}$ $\frac{1}{4398046511104}$ $\frac{1}{8796093022208}$ $\frac{1}{17592186044416}$ $\frac{1}{35184372088832}$ $\frac{1}{70368744177664}$ $\frac{1}{140737488355328}$ $\frac{1}{281474976710656}$ $\frac{1}{562949953421312}$ $\frac{1}{1125899906842624}$ $\frac{1}{2251799813685248}$ $\frac{1}{4503599627370496}$ $\frac{1}{9007199254740992}$ $\frac{1}{18014398509481984}$ $\frac{1}{36028797018963968}$ $\frac{1}{72057594037927936}$ $\frac{1}{144115188075855872}$ $\frac{1}{288230376151711744}$ $\frac{1}{576460752303423488}$ $\frac{1}{1152921504606846976}$ $\frac{1}{2305843009213693952}$ $\frac{1}{4611686018427387904}$ $\frac{1}{9223372036854775808}$ $\frac{1}{18446744073709551616}$ $\frac{1}{36893488147419103232}$ $\frac{1}{73786976294838206464}$ $\frac{1}{147573952589676412928}$ $\frac{1}{295147905179352825856}$ $\frac{1}{590295810358705651712}$ $\frac{1}{1180591620717411303424}$ $\frac{1}{2361183241434822606848}$ $\frac{1}{4722366482869645213696}$ $\frac{1}{9444732965739290427392}$ $\frac{1}{18889465931478580854784}$ $\frac{1}{37778931862957161709568}$ $\frac{1}{75557863725914323419136}$ $\frac{1}{151115727451828646838272}$ $\frac{1}{302231454903657293676544}$ $\frac{1}{604462909807314587353088}$ $\frac{1}{1208925819614629174706176}$ $\frac{1}{2417851639229258349412352}$ $\frac{1}{4835703278458516698824704}$ $\frac{1}{9671406556917033397649408}$ $\frac{1}{19342813113834066795298816}$ $\frac{1}{38685626227668133590597632}$ $\frac{1}{77371252455336267181195264}$ $\frac{1}{154742504910672534362390528}$ $\frac{1}{309485009821345068724781056}$ $\frac{1}{618970019642690137449562112}$ $\frac{1}{1237940039285380274899124224}$ $\frac{1}{2475880078570760549798248448}$ $\frac{1}{4951760157141521099596496896}$ $\frac{1}{9903520314283042199192993792}$ $\frac{1}{19807040628566084398385987584}$ $\frac{1}{39614081257132168796771975168}$ $\frac{1}{79228162514264337593543950336}$ $\frac{1}{158456325028528675187087900672}$ $\frac{1}{316912650057057350374175801344}$ $\frac{1}{633825300114114700748351602688}$ $\frac{1}{1267650600228229401496703205376}$ $\frac{1}{2535301200456458802993406410752}$ $\frac{1}{5070602400912917605986812821504}$ $\frac{1}{10141204801825835211973625643008}$ $\frac{1}{20282409603651670423947251286016}$ $\frac{1}{40564819207303340847894502572032}$ $\frac{1}{81129638414606681695789005144064}$ $\frac{1}{162259276829213363391578010288128}$ $\frac{1}{324518553658426726783156020576256}$ $\frac{1}{649037107316853453566312041152512}$ $\frac{1}{1298074214633706907132624082305024}$ $\frac{1}{2596148429267413814265248164610048}$ $\frac{1}{5192296858534827628530496329220096}$ $\frac{1}{10384593717069655257060992658440192}$ $\frac{1}{20769187434139310514121985316880384}$ $\frac{1}{41538374868278621028243970633760768}$ $\frac{1}{83076749736557242056487941267521536}$ $\frac{1}{166153499473114484112975882535043072}$ $\frac{1}{332306998946228968225951765070086144}$ $\frac{1}{664613997892457936451903530140172288}$ $\frac{1}{1329227995784915872903807060280344576}$ $\frac{1}{2658455991569831745807614120560689152}$ $\frac{1}{5316911983139663491615228241121378304}$ $\frac{1}{10633823966279326983230456482242756608}$ $\frac{1}{21267647932558653966460912964485513216}$ $\frac{1}{42535295865117307932921825928971026432}$ $\frac{1}{85070591730234615865843651857942052864}$ $\frac{1}{170141183460469231731687303715884105728}$ $\frac{1}{340282366920938463463374607431768211456}$ $\frac{1}{680564733841876926926749214863536422912}$ $\frac{1}{1361129467683753853853498429727072845824}$ $\frac{1}{2722258935367507707706996859454145691648}$ $\frac{1}{5444517870735015415413993718908291383296}$ $\frac{1}{10889035741470030830827987437816582766592}$

Γύμνασμα μὲ παύσιν ἡμίσεως χρόνου

Ἄλλοτε ὁμοίως.

$$\frac{c}{1\frac{1}{2}} \frac{r}{\frac{1}{2}} = \frac{c}{1\frac{1}{2}} \frac{r}{\frac{1}{2}} \parallel \frac{c}{1\frac{1}{2}} \frac{r}{\frac{1}{2}} = \frac{c}{1\frac{1}{2}} \frac{r}{\frac{1}{2}}$$

ὁ α'. θὰ ἐκτελεσθῇ εἰς $1\frac{1}{2}$ χρόνον, ὁ δὲ β'. εἰς $\frac{1}{2}$ χρόνον.

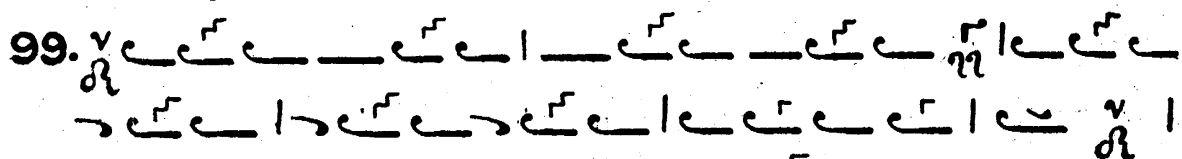
Φράσεις με βάση τὸν φθόγγον π εἰς Μ. 4 χ.

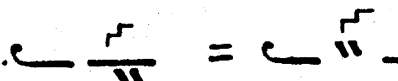
*Ετέρα φράσις εἰς Μ. 2 χ. ($\underbrace{\infty}_{\text{}} = \underbrace{\infty}_{\text{}} \rightarrow \underbrace{\infty}_{\text{}}$)

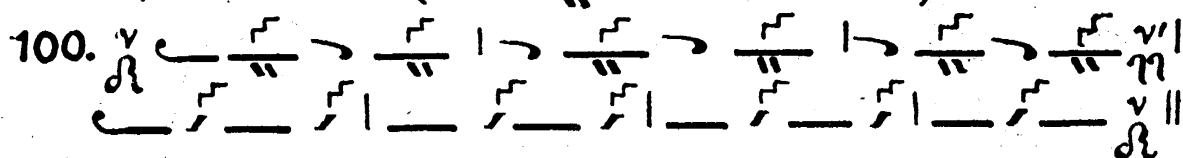
(Παρά Φ.Σ.Παπαδοπούλῳ, Τεύχ. Α'. σ. 24, κατὰ διασκευὴν.)

$$C_1 C_2 C_3 = C_3$$

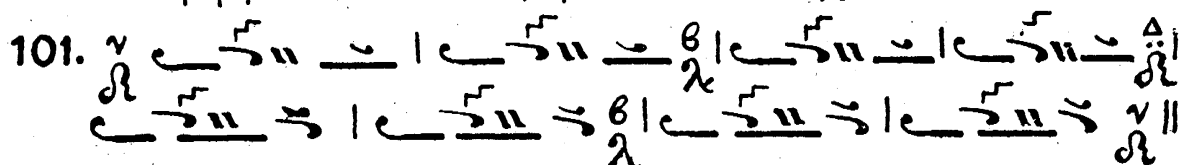
Τρεῖς χαρακτηῆρες εἰς ἓνα χρόνον.

99.

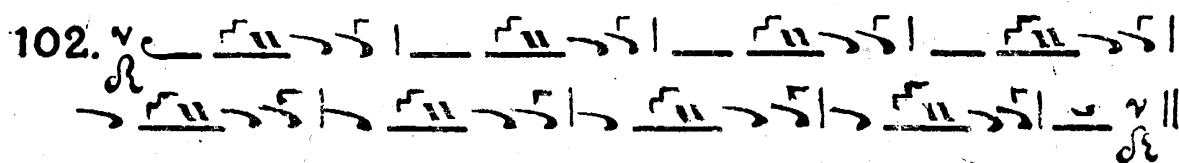
Ἔτερον ὁμοίως. ()

100.

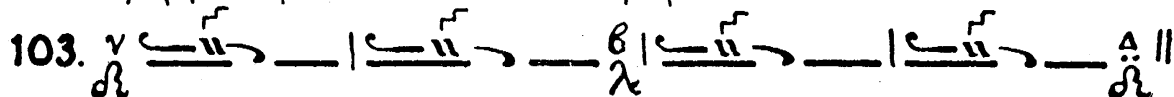
Τὸ δίγοργον εἰς τὸ α' μέρος. Μ. 3 χ.

101.

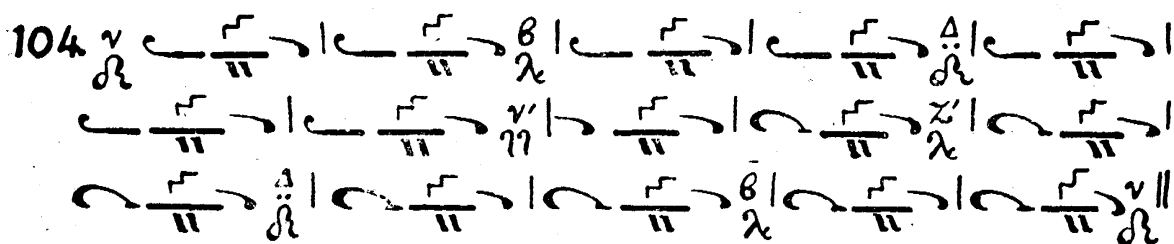
Τὸ δίγοργον εἰς τὸ α' μέρος.

102.

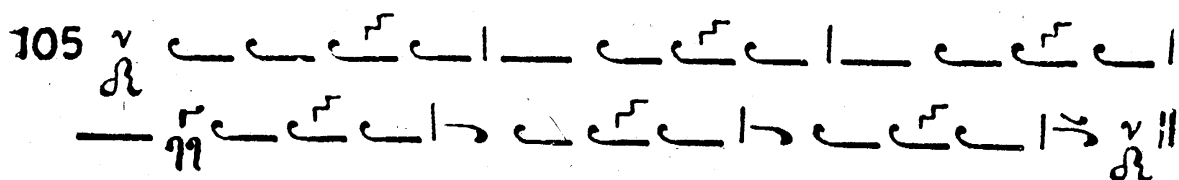
Δίγοργον μόνον εἰς τὸ α' μέρος.

103.

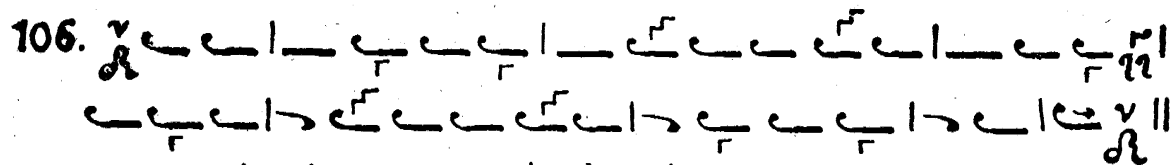
Ἔτερον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Κρηπίδος εἰς Μ. 2 χ.

104.

Γύμνασμα μὲ δίγοργον μόνον εἰς τὴν ᾠρσιν.

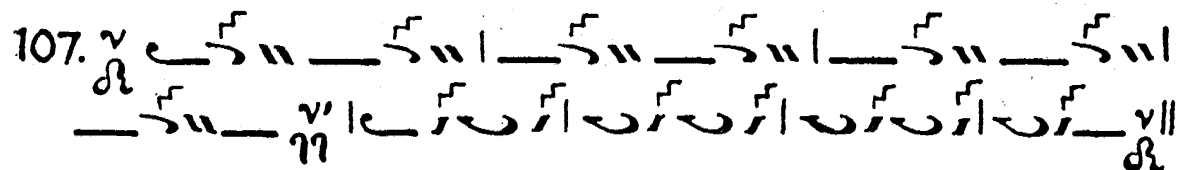
105.

Γύμνασμα μέ γοργά καὶ δίγοργα.

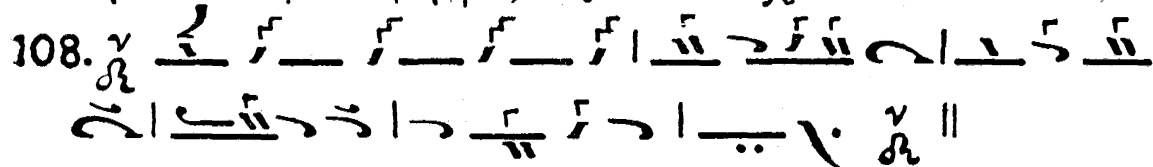
106.

Ἔτερον μέ δίγοργον καὶ εἰς τὰ δύο μέρη τοῦ μέτρου

107.

φράσις μέ δίγοργα, εἰς Μ. 4 χ.

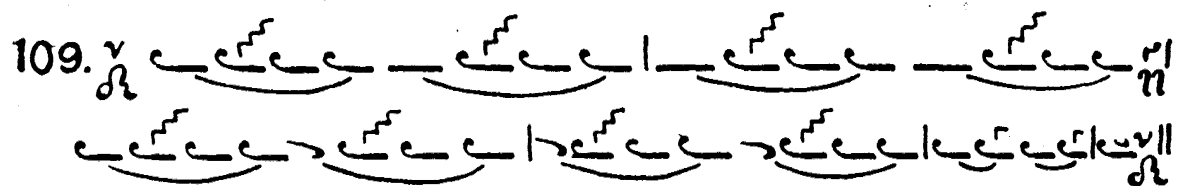
108.

(Ἐκ παλαιῶν Χερουβικῶν, παρὰ Κ. Χριστοπούλῳ, σελ. 465)

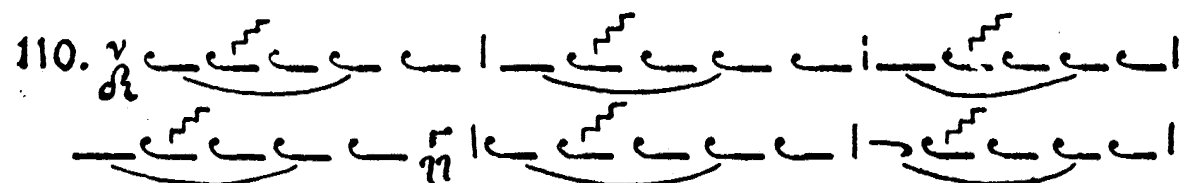
γ.) ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΤΡΙΓΟΡΓΟΝ

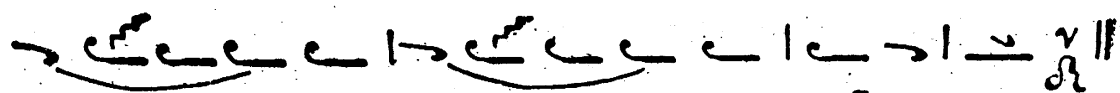
Τέσσαρες χαρακτῆρες εἰς ἓνα χρόνον.

109.

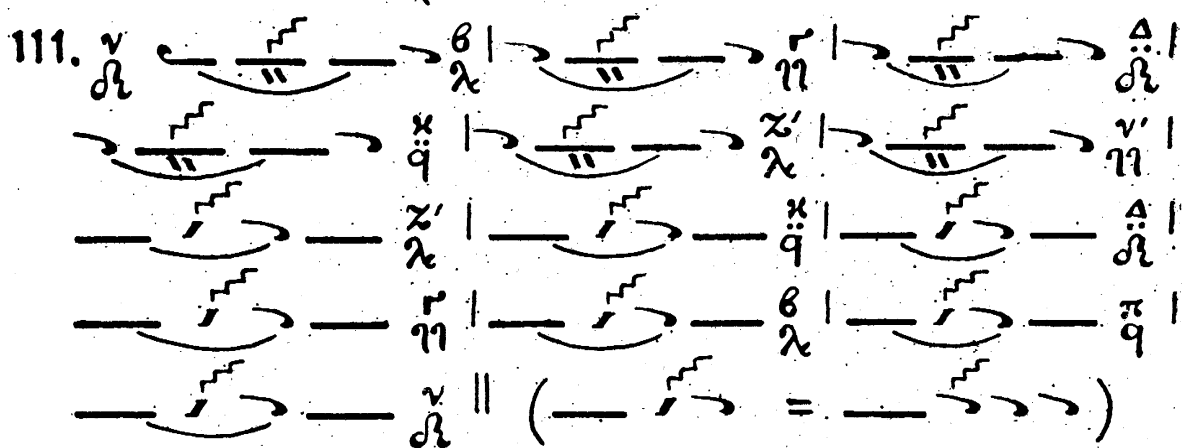
Τρίγοργον μόνον εἰς τὸ α' τοῦ μέτρου.

110.

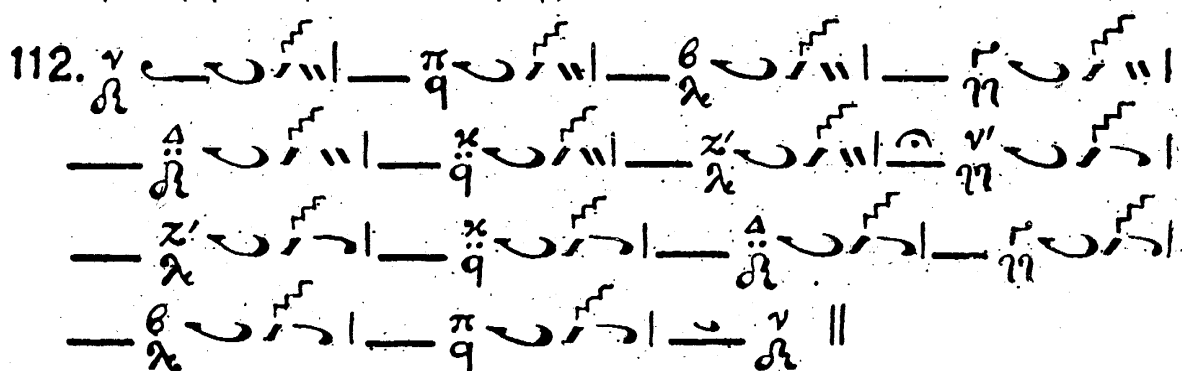
Σημ. Διὰ καμπύλης γραμμῆς σημειοῦνται οἱ διὰ τοῦ τριγόργου ἐνούμενοι χαρακτῆρες εἰς ἓνα χρόνον.

→

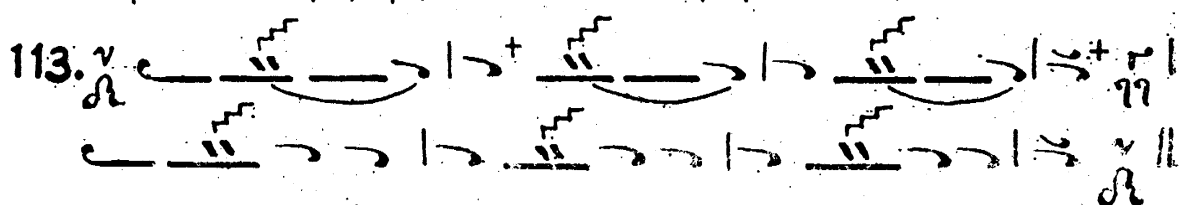
“Ἐτερον ὁμοίως. ()

111.

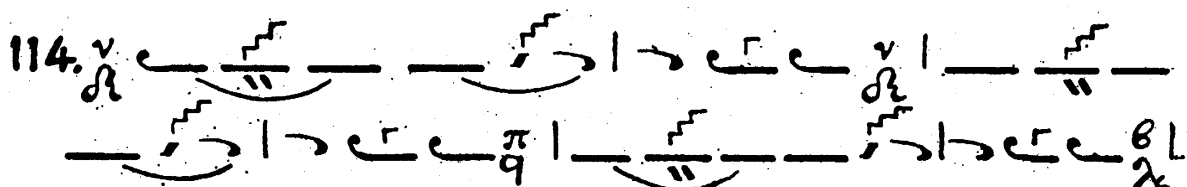
Τρίγωνον εἰς τὸ 6. μέρος.

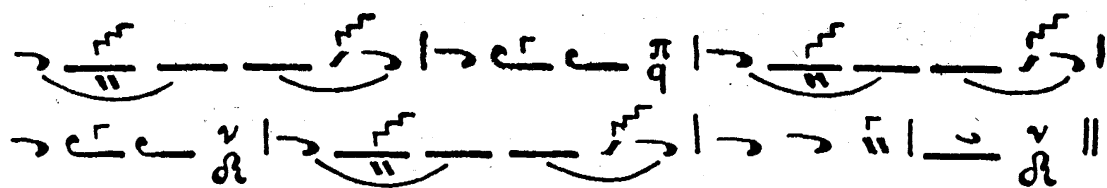
112.

“Ἐτερον μὲ τρίγωνον εἰς τὸ 6. μέρος.

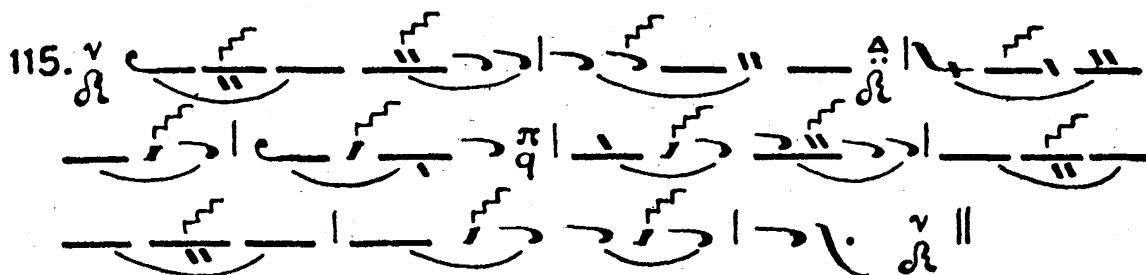
113.

Τρίγωνον καὶ εἰς τὰ δύο μέρη τοῦ μέτρου.

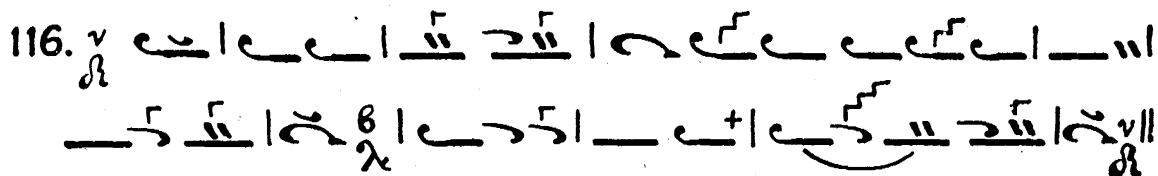
114.

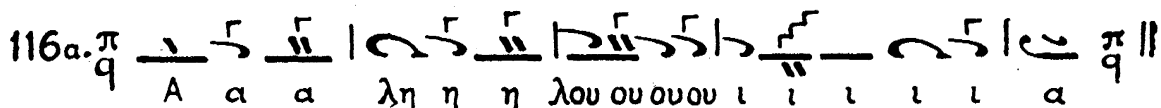
Ἐκ τῶν μελωδ. ἀσκήσεων Καλομοίρη καὶ Οἰκονομίδη.

Γύμνασμα μέ γοργά, δίγοργα καὶ τρίγοργον.

Φράσις μέ γοργά καὶ τρίγοργον.

Φράσις μέ γοργόν, δίγοργον καὶ τρίγοργον, εἰς Μ. 4 χ.

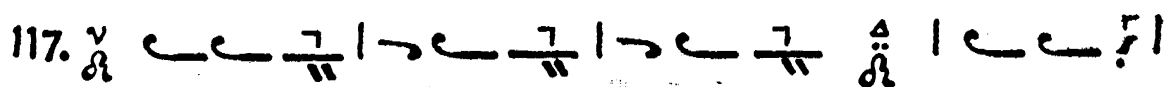

Χαρακτῆρες

διαιροῦντες καὶ αὐξάνοντες τὸν χρόνον.

τ γ γ

Γύμνασμα μέ ἄργον (τ) $\underline{\underline{\tau}} = \underline{\underline{\gamma}} \underline{\underline{\gamma}}$ Μ. 4 χ.

— ε ρ | — ε ρ ν || “Έτερον ὁμοίως με ἄργόν.

118. ν ε ε ρ π | ε ε ρ λ | ε ε ρ η | ε ε ρ δ |
 ρ ρ η | ρ ρ λ | ρ ρ π | — ρ ρ ν ||

Γύμνασμα με διπλασιαζόμενον ἄργόν. (ε ρ = ε ρ)

119. ν ε ρ | ρ ρ | ρ ρ δ | ε ρ | ε ρ | ε ρ ν ||

Με τριπλασιαζόμενον ἄργόν. (ε ρ = ε ρ)
 Εἰς μέτρα 6 χρόνων (2 + 4)

120. ν ε ε ρ λ | ε ε ρ η | ε ε ρ δ | ε ε ρ λ | —
 ε ρ | — ε ρ ν ||

Φράσεις με ἄργόν. Μ. 4 χ.

120α. ν ε ε | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |
 Ταις αγ γε ε λι ι ι αγ γε λι και αι αι αι αι αι

αι αι αι || (Μ. Έγχειρίδιον, σελ. 716)

Έτέρα φράσις με ἄργόν.

120β. ν ε | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |
 ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |
 ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |

(Έκ παλ. Κοινωνικῶν, παρὰ Κ. Χριστοπούλῳ σελ. 256).

Φράσις με 7 καὶ 4

120γ. ν ε | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |
 Α να α α α α α α α α α α α α α α α
 ε ε | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |
 α α α α α α α α α α α α α α α α

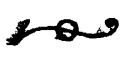
{ Φράσις με ἄργόν(7)
 καὶ τρίγοργον(4).

120δ. ν ε | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ | ε ρ |
 Τη υ υ πε ε ε ε ε ε

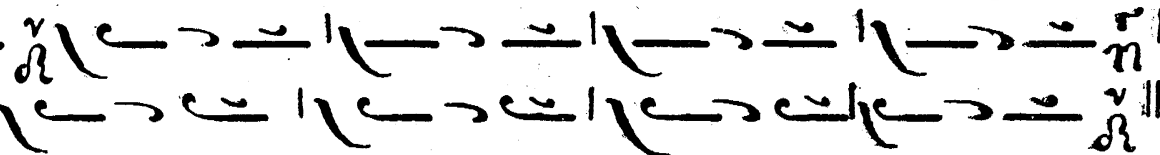
Απὸ τὸ δίχορον ἄργόν
 « Τῇ ὑπερμάχῳ »

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

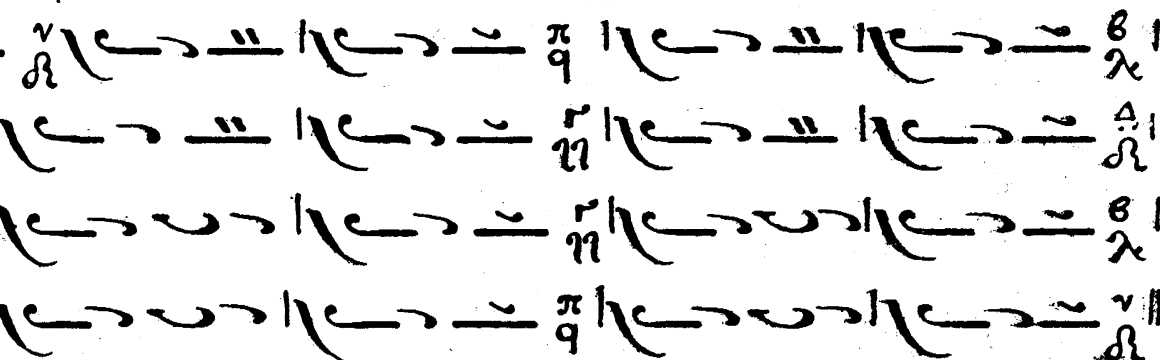
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ (ἢ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ)

Βαρεῖα		Ψηφιστόν	
Ὁμαλόν		Σύνδεσμος ἢ ἕτερον	
Ἀντικένωμα		Ἐνδόφωνον	

Γυμνάσματα μέ βαρεῖαν ()

121.

Ἑτερον μέ βαρεῖαν, εἰς Μ. 4 χ.

122.

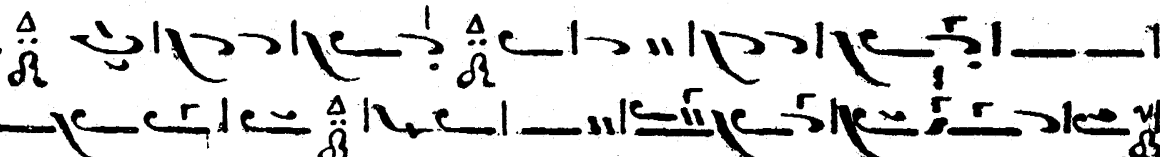
Γύμνασμα μέ βαρεῖαν καὶ γοργά. Μ. 2 χ.

123.

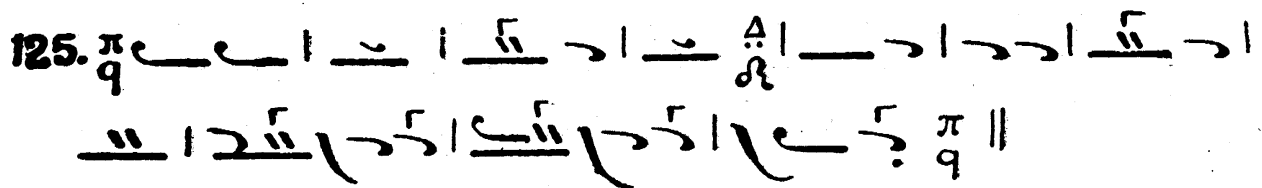
Σημ. Ἡ βαρεῖα τίθεται καὶ εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις.

α) ἢ β) γ) (ἴδε ἀρ. 127)

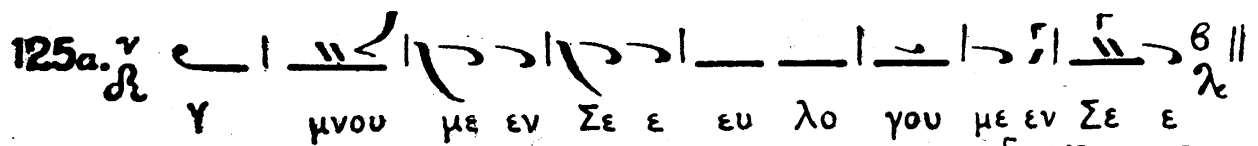
1. Γύμνασμα μέ τὰς δύο πρώτας περιπτώσεις:

124.

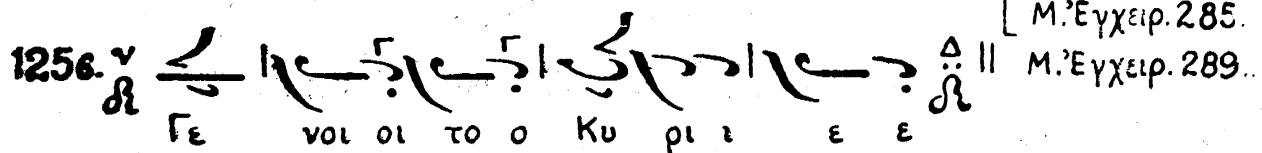
Ἔτερον ἐκ τοῦ φθόγγου Πα. Μ. 2 χ.

125. π_9 ||

Φράσεις μέ βαρεῖαν.

125a. γ_2 ||

Υ μνου με εν Σε ε ευ λο γου με εν Σε ε

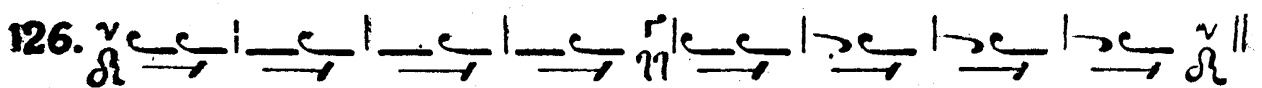
125b. γ_2 ||

Γε νοι οι το ο Κυ ρι ε ε ε

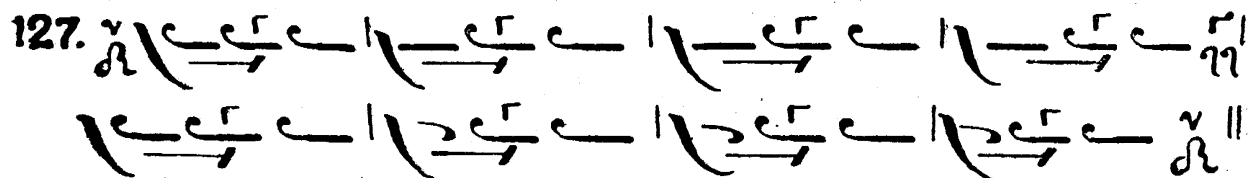
[Μ. Έγχειρ. 285. Μ. Έγχειρ. 289.]

Γυμνάσματα μέ ὁμαλόν (—)

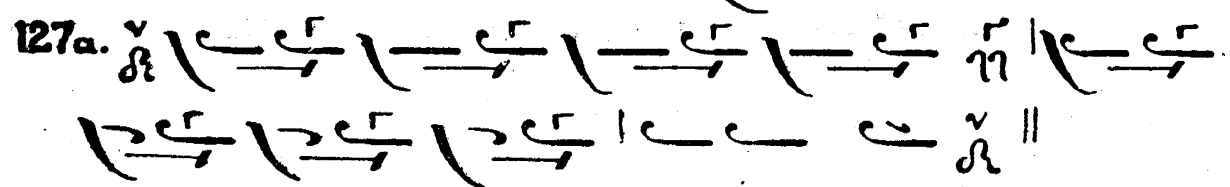
Ὑπὸ δύο χαρακτῆρας τῆς αὐτῆς ὀξύτητος. Μ. 2 χ.

126. γ_2 ||

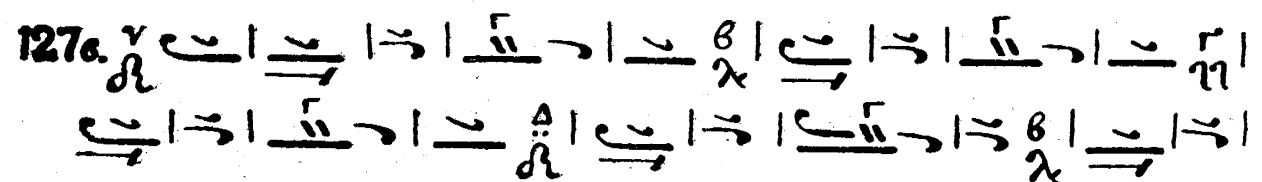
Γυμνάσματα μέ ὁμαλόν καὶ βαρεῖαν. Μ. 2 χ.

127. γ_2 ||

Ἔτερον ὁμοίως μέ — καὶ Μ. 4 χ.

127a. γ_2 ||

Ὅμαλόν ὑπὸ ἓνα χαρακτῆρα. Μ. 2 χ.

127b. γ_2 ||

Γύμνασμα μεγαλύτερον, μέ ὁμαλόν καί βαρεῖαν. Μ. 2 χ.

128.

Φράσεις μέ ὁμαλόν καί βαρεῖαν. Μ. 2 χ.

129.

129α.

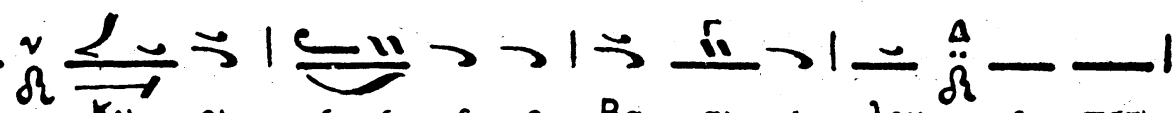
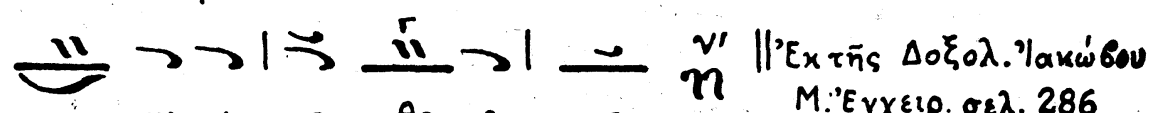

Γυμνάσματα μέ ψηφιστόν ()

‘Υπὸ τὸ ἴσον ἢ τὸ ὀλίγον, ὅταν ἔπωνται δύο τελάχιστον ἀπόστροφαι

130.

“Ἐτερον εἰς Μ. 3 χ.

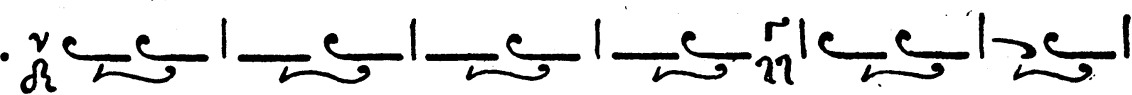
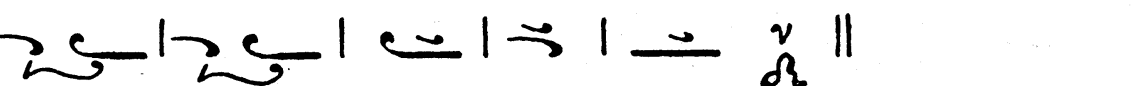
131.

137.
 Κυ ρι ε ε ε ε Βα σι ι λευ ε ποα

 ρα νι ι ε θε ε ε || Ἐκ τῆς Δοξολ. Ἰακώβου
 Μ. Ἐγχειρ. σελ. 286

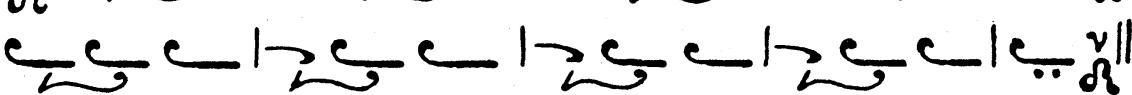
Σημ. Ἑτέρα παραδείγματα. Ἰδε ἀρχὴν δοξολογίας Μανουήλ Πρωτοψάλτου, Ἐγχειρίδιον σελ. 299. « Τῶν οὐρανίων ταγμάτων », Εἰρμολογιον Ἰωάννου σελ. 511

Γυμνάσματα μὲ σύνδεσμον (ἢ ἕτερον)

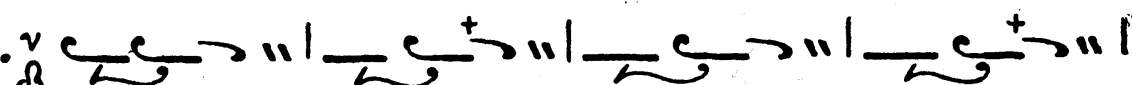
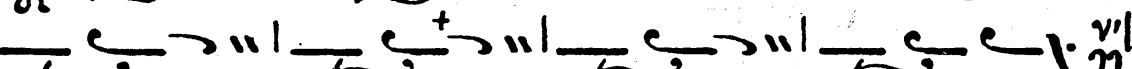

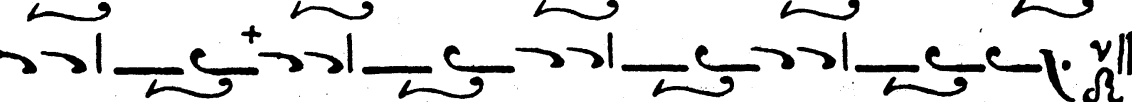
Ὑπὸ δύο χαρακτῆρας τῆς αὐτῆς ὀξύτητος.

138.

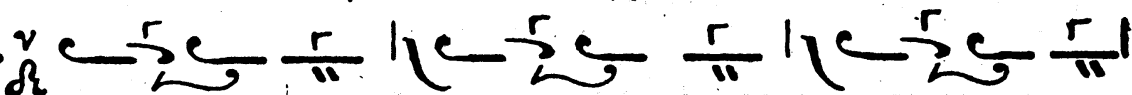
Ὑπὸ τρεῖς χαρακτῆρας τῆς αὐτῆς ὀξύτητος.

139.

Γύμνασμα μεγαλύτερον μὲ σύνδεσμον. Μ. 4 χ.

140.

Σύνδεσμος καὶ βαρεῖα. Μ. 3 χ.

141.

Μὲ σύνδεσμον καὶ διπλῆν. Μ. 4 χ.

142.

Ἔτερον μὲ γοργόν καὶ τριπλῆν. Μ. 4 χ.

143.

Φράσεις μὲ σύνδεσμον. Μ. 4 χ.

144.

Η η η τω η δο ξα α Κυ υ υ ρι ι ι ου ου
 [Μ. Ἐγχειρ. 559.

144a.

Κυ ρι ι ε ε ε ε κα τα φυ υ γη

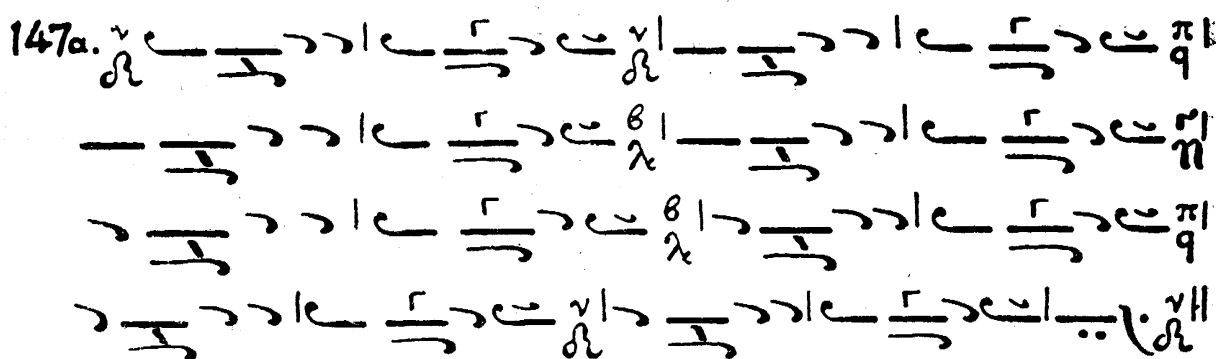
144b.

Σημ. Ἴδε καὶ ἀρχὴν τοῦ « αἱ γεννεαὶ πᾶσαι » Εἰρμ. σ. 178.

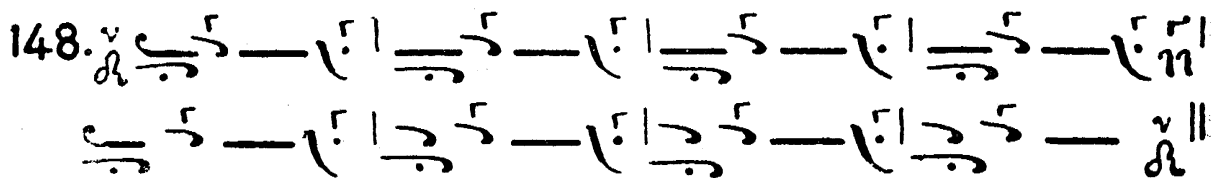
Ἡ πεταστή ὑπὸ τὸ ἴσον, ὡς χαρακτήρ ποιότητος (Σ)

145.

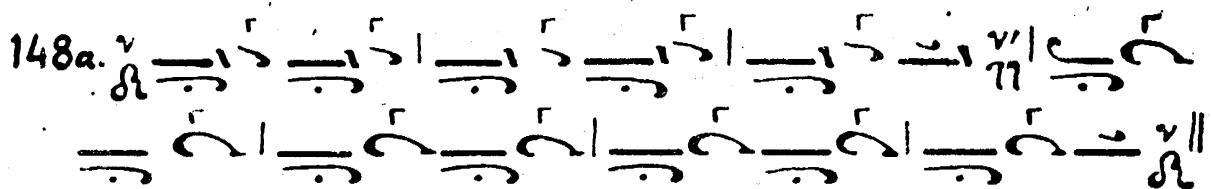
Σημ. Τῆς γραφῆς   ἢ   ἢ   ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ

147a.

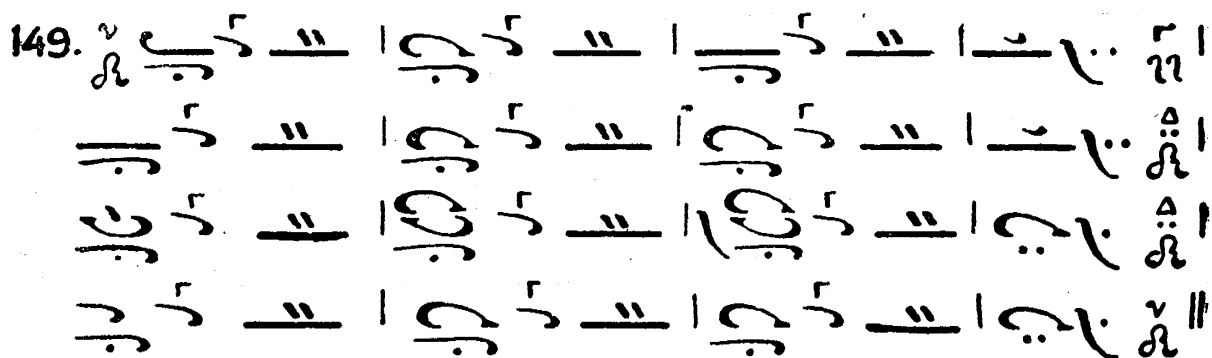
Τὸ ἀντικένωμα εἰς τὸ ἰσχυρὸν μέρος τοῦ μέτρου ὑπὸ χαρακτῆ-
ρα μὲ ἀπλῆν, τοῦ ὁποίου ἔπεται κατιῶν χαρακτήρ μὲ γοργόν,
ἐκτελούμενος ἄνευ διακοπῆς τῆς ἀναπνοῆς, ἀχωρίστως (
ἢ) (Ἰδε Χρυσάνθου Θεωρητικὸν § 132) Μ. 3 χ.

148.

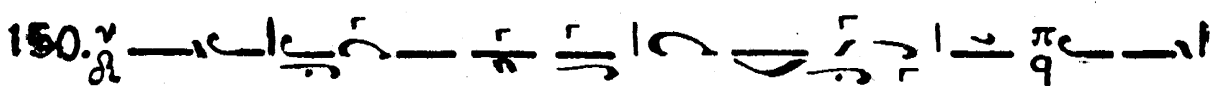
Ἔτερον ἐπὶ τῇ βάσει παλαιοῦ γυμνάσματος. Μ. 4 χ.

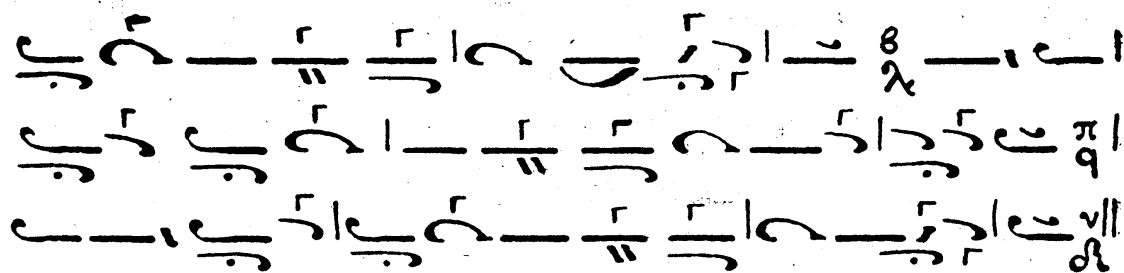
148a.

Ἔτερον ὁμοίως   Μ. 4 χ.

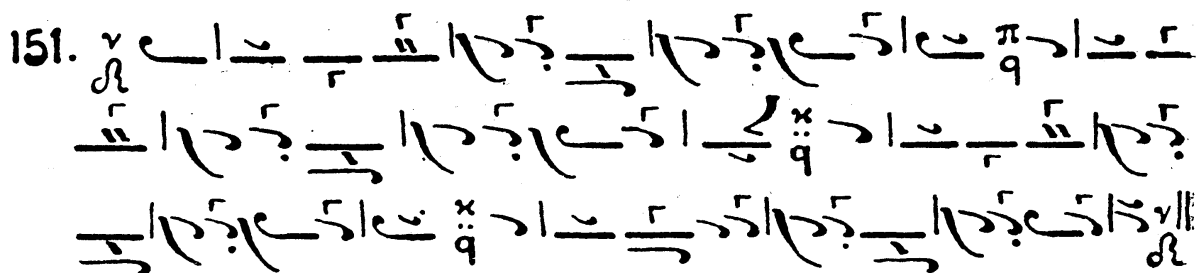
149.

Ἔτερον μὲ ἀντικένωμα καὶ ψηφιστόν ἐπὶ τῇ βάσει παλ. γυμν. Φωκαέως.

150.

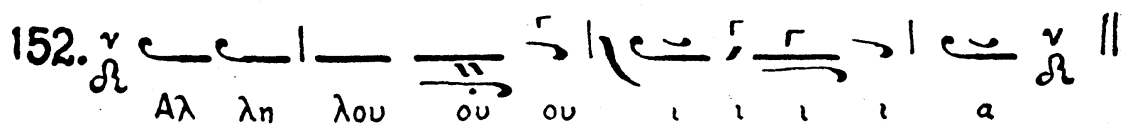

Ἔτερον ἐκ τῶν μελ. ἀσκήσεων Καλομοίρη καὶ Οἰκονομίδη.

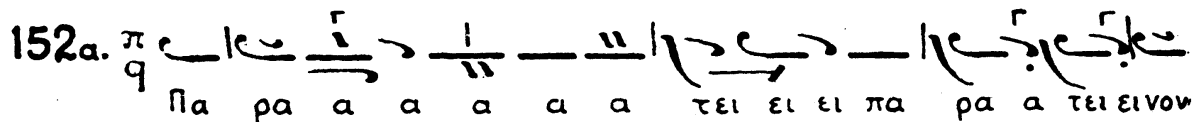

Φράσεις με ἀντικένωμα.

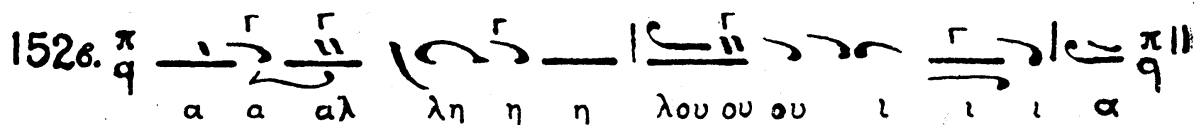
Συνήθης φράσις με ἀντικένωμα καὶ βαρεῖαν.

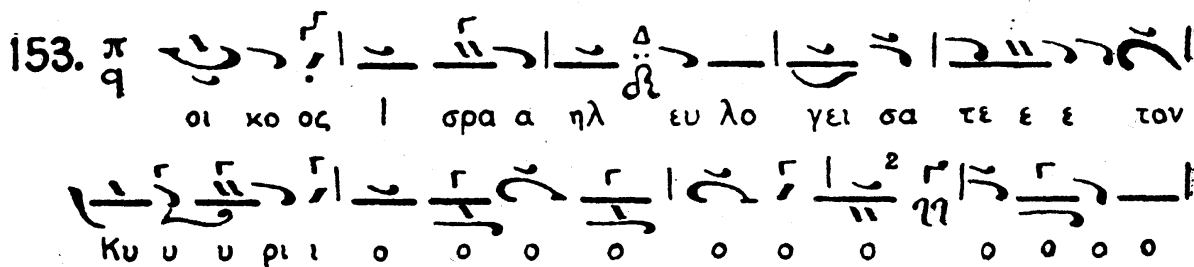
Φράσις τοῦ Ἰακώβου με ἀντικένωμα, ὁμαλὸν καὶ βαρεῖαν.

Φράσις με σύνδεσμον, βαρεῖαν καὶ ἀντικένωμα. Μ. 4 χ.

ᾠσμα με ἀντικένωμα, ψηφιστὸν, σύνδεσμον καὶ βαρεῖαν.

ο ο ον α α α α λ η η λ θ σ σ ι ι ι α

(Ἐκ τοῦ Πολυελέου « Δοῦλοι Κύριον » Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου)

Γυμνάσματα με ἐνδόφωνον (ω)

Τίθεται ὑπὸ χαρακτῆρας φέροντας συλλαβάς ἐμ, ἐν.

154.

 τε ρε ε ρι ρε ε ρι ρε ρεμ τε ρεμ

τε ε ε ρε ἐμ τε ε ε ρε ἐμ τε ε ρι ρε ρε ε ἐμ

κ.τ.λ. (Ἐκ τοῦ Πολυελέου
 Π. Πελοποννησίου.)

ΣΗΜΕΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΣ

Δίεςις (σ)

Ὑφεςις (ρ)

Ὑφεςις εἰς τὸν φθόγγον Ζω.

155.

Ὁμοίως.

156.

ᾠσμα ἐκ τοῦ ᾠ με ὕφεσιν εἰς τὸν φθ. Ζω

156α.

 Οι φο θσ με νοι τον Κυ ρι ον μα κα ρι οι τρι θς

βα δι ουν ται των εν το λων φαγονται ζω η

φαν γαρ παγκαρ πι αν
Γυμνασμα εκ του με υφεσιν εις τον φθ. Ζω.

157. Αυτόθι.

Γασμα εκ του με υφεσιν εις τον φθ. Ζω.

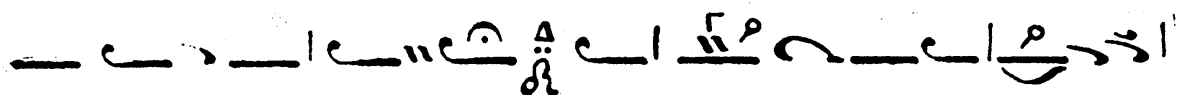
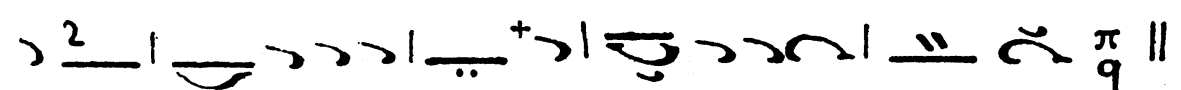
158. Την τι μι ω τε ραντων Χε ρου βιμ και εν δο ξο
τε ραν α συγ κρι τως των Σε ρα φιμ την α δι α φθο
ρως θε ον λο ο γον τε κου σαν την ον τως θε ο
το κον Σε ε με γα λυ υ νο ο μεν
Εκ του Αναστα-
σιματαρίου.

158α. Η η η η δη βα υπε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε
Εκ του Αναστα-
σιματαρίου.

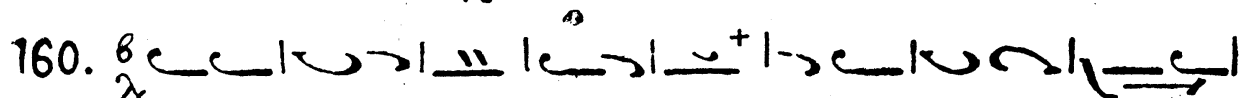

(Αρχή του « ἤδη βάπτεται Κάλαμος » του Ἰακώβου, Ἐγχειρίδιον 133)

Γυμνασμα εκ του Πα με υφεσιν εις τον φθ. Ζω.

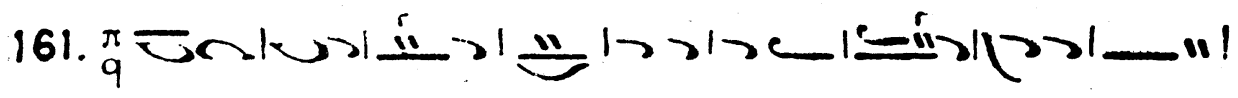
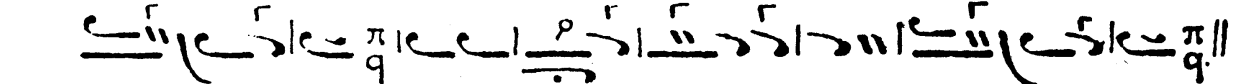
159. Τη πρε σβει α Κυ ρι ε ε παν των των α γι ι ι ω ω ν

 και της θεο το οκου την σην ει ρη νην δος η μιν

 και ε λε η σον η μας ως μο νος οι κτιρ μων
 (Κατὰ τὸ Ἀναστασιματάριον)

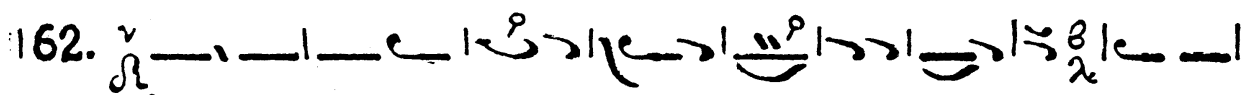
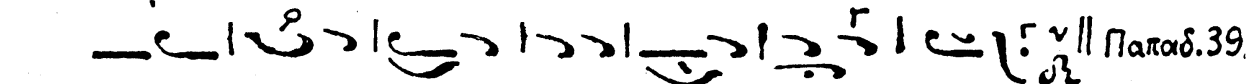
Γύμνασμα ἐκ τοῦ β_{λ} μέ ὕφεσιν εἰς τὸν φθ. Ζω.

160.

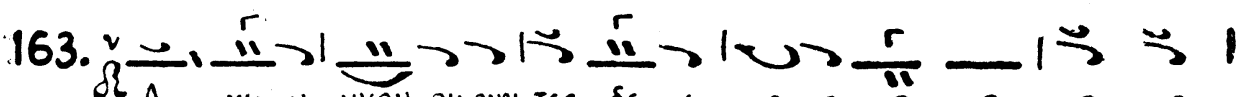
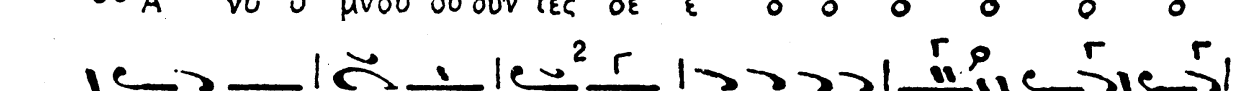
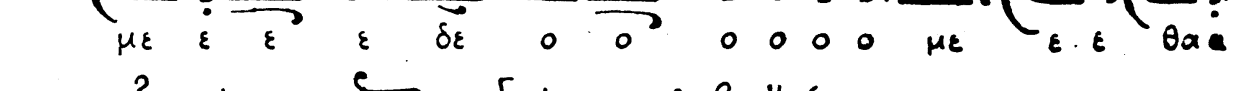
Γύμνασμα ἐκ τοῦ π_{η} μέ ὕφεσιν εἰς τὸν φθ. Βου.

161.

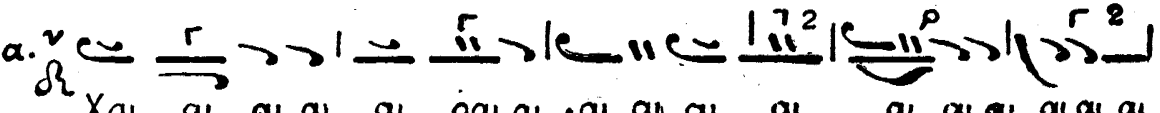
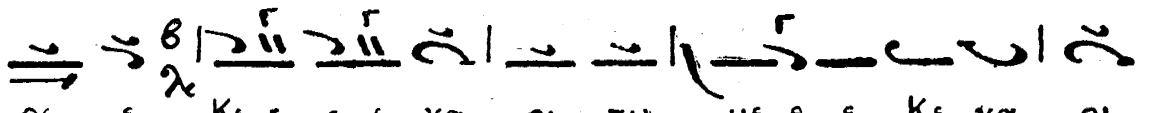
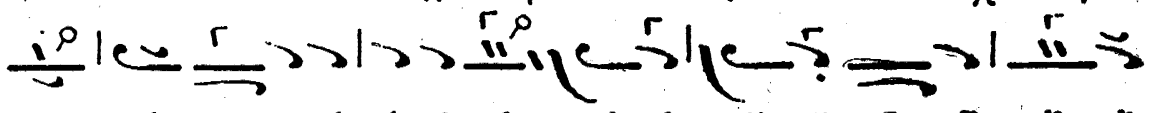
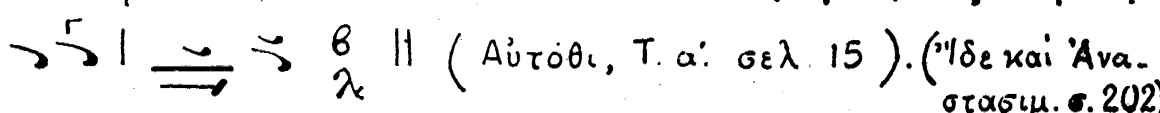
Υφεις εἰς τὸν φθόγγον Κε.

162.
 Παπαδ. 39.

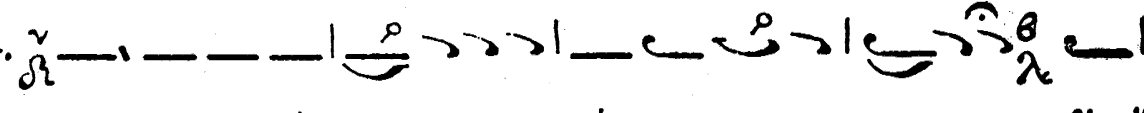
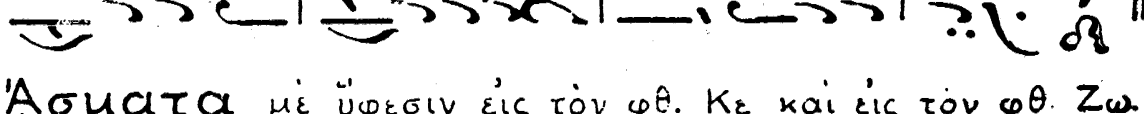
Ἄσμα μέ ὕφεσιν εἰς τὸν φθ. Κε.

163.
 Α νυ υ μνου ου ουν τες δε ε ο ο ο ο ο

 με ε ε ε δε ο ο ο ο ο με ε ε θα ε

 α α α α α α α α α β_{λ} || (Δοξαστάριον Ἰακωβου,
 Τ. β' σελ. 122).

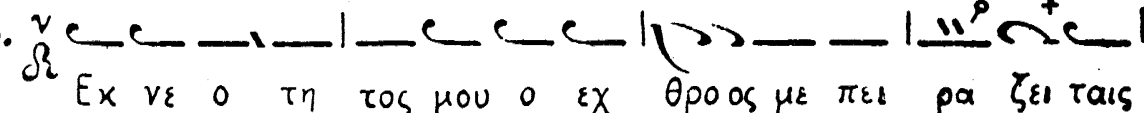
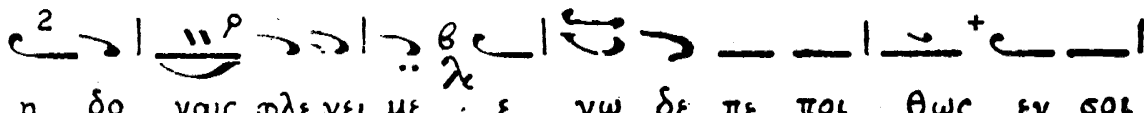
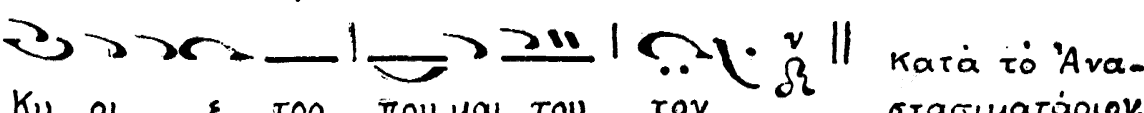
ἄλλοτερον με κε ὕφεσις.

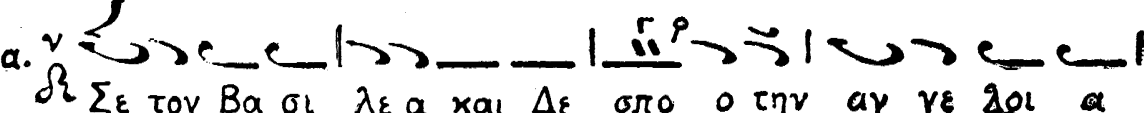
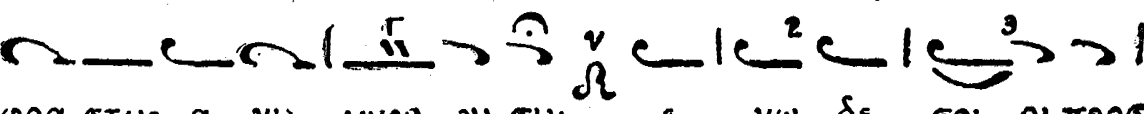
163α.
 και αι αι αι αι ραι αι αι αι αι αι αι αι αι αι αι

 ρε ε κε ε ε ε χα ρι τω με θ ε κε χα ρι

 τω με ε ε ε ε ε ε ε ε νη η η η η η η

 η η η η || (Αὐτόθι, Τ. α'. σελ. 15). (Ἰδε καὶ Ἀνα-
 στασιμ. σ. 202)

Ὑφεσις εἰς τὸν φθ. Ζω καὶ εἰς τὸν φθ. κε

164.

Ἄσματα με ὕφεσιν εἰς τὸν φθ. κε καὶ εἰς τὸν φθ. Ζω

165.
 Εκ νε ο τη τος μου ο εχ θροος με πει ρα ζει ταις

 η δο ναις φλεγει με ε γω δε πε ποι θως εν σοι

 Κυ ρι ε τρο πουμαι του τον κατὰ τὸ Ἀνα-
 στασιματάριον.

165α.
 Σε τον Βασι λεα και Δε σπο ο την αγ γελοι α

 φραστως α νυ μνου ουσιν ε γω δε σοι οι προσ

πῖ - ι ι πτω ω ως ο Τε λωνης κρα α ᾿α ζω ο θε ος ε

λασθη τι ι μοι και σω ω σο ον με Κατὰ τὸ Ἀναστα-
σιματάριον.

Ἑτερον ὁμοίως.

165. ^ν _δ Μαρτυ ρες Κυ ρι ου ι κε τευ σα τε τον θε ον η

μων και αι τη σα σθε ταις ψυ χαις η μων πλη θος οι κτιρ

μων και τον ι λα σμον των πολ λων πα ρα πτω μα α των και

σω ω σο ον με Ἀναστασιματάριον, σ 433.

Γυμνάσματα με διέσεις

Διέσεις εἰς τὸν φθόγγον Γα

166. ^ν _δ Σε δο ξα α ζο μεν Κυ ρι ε τον ε κου σι ως δι η

Τασμα, με διέσιν εἰς τὸν φθ. Γα.

167. ^ν _δ Σε δο ξα α ζο μεν Κυ ρι ε τον ε κου σι ως δι η

μας σταυ ρον υ πο μει ναντα και σε προσ κυ νου ου μεν.

Παν το δυ να με Σω τηρ μη α πορ ρι ι ψης η

μας α πο του προ σω που σου αλλ ευ δο κη σον και

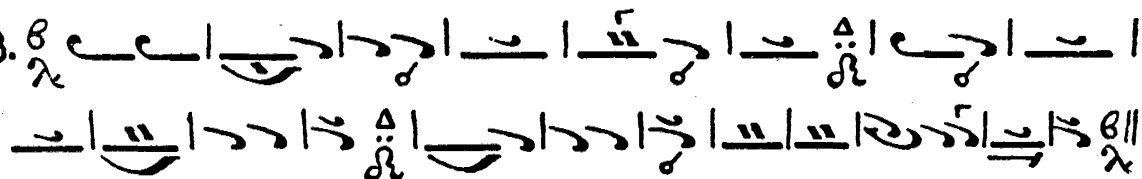
σω σον η μας δι α της α να στα σε ω ως σφι

λα αν θρω ω πε

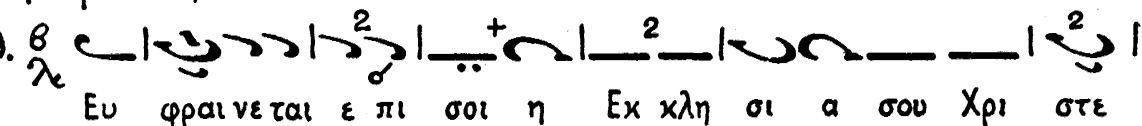
Ἀναστασιματάριον, 530
Ἰδε καὶ σελ. 439

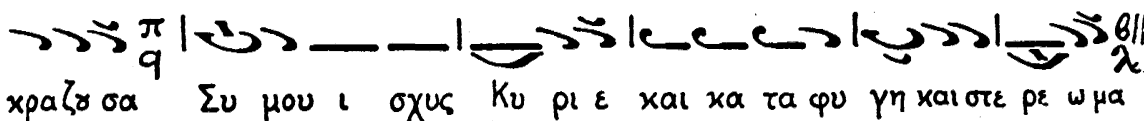
Σημ. Ἰδε καὶ ἄλλα παρόμοια μέλη, αὐτόθι, σελ. 401. (τερατουργεῖ ὑψιστα)

Γύμνασμα με δίεςιν εἰς τὸν φθ. Πα καὶ εἰς τὸν φθ. Γα.

168. θ_{λ}

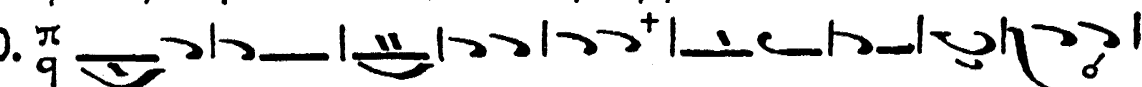
Ἄσμα, με δίεςιν εἰς τὸν φθ. Πα.

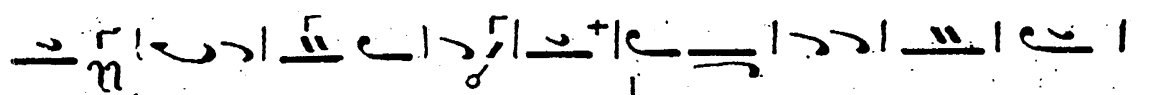
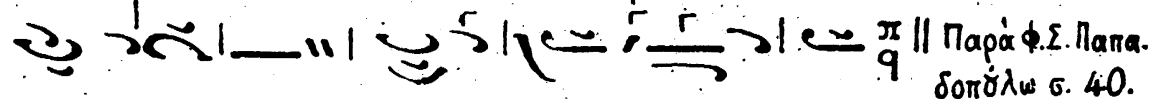
169. θ_{λ} Ευ φραι νεται ε πι σοι η Εκ κλη σι α σου Χρι στε

π_q κρα ζ σα Συ μου ι σχυς Κυ ρι ε και κα τα φυ γη και στε ρε ω μα

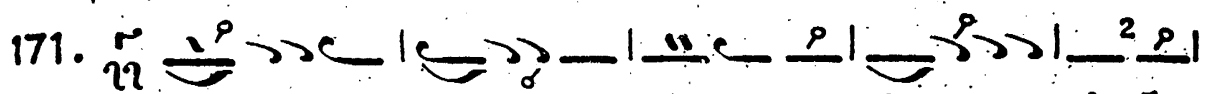
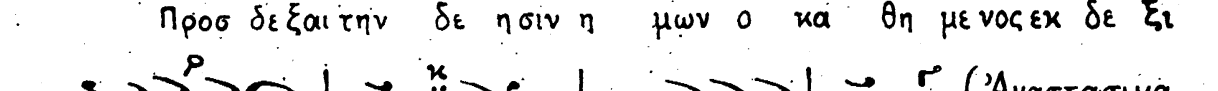
Ἰδε καὶ ἄλλα παρόμοια παραδείγματα: Ἀναστασιματάριον, Ἀνα-
βαθμούς Δ! ἤχου σελ. 176, τὴν τιμιωτέραν σελ. 191, τὰ ἀντί-
φωνα Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (Ἐγχειρ. σελ. 189).

Γύμνασμα με δίεςιν εἰς τὸν φθόγγον Βου.

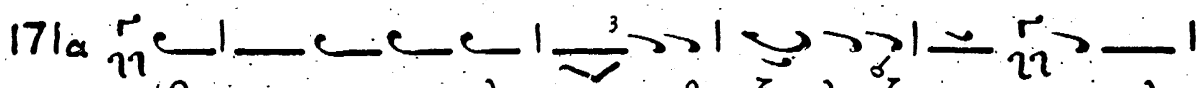
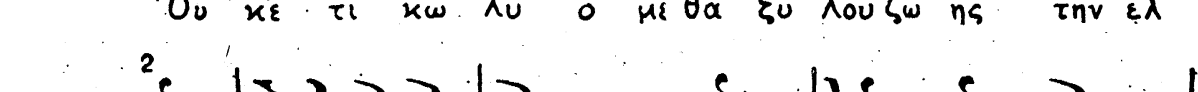
170. π_q

 Παρά φ.σ. Παπα.
 δοπύλω σ. 40.

ᾠσμα μέ διέσιν εἰς τὸν φθ. Βου.

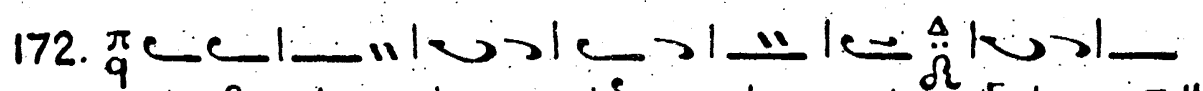
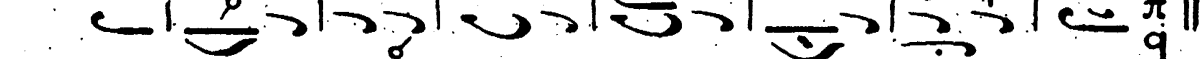
171.
 Προσ δεξαιτην δε ησιν η μων ο κα θη μενος εκ δε ξι
 (Ἀναστασιμα-
 ων του Πα τρος και ε λε η σον η μας ταριον σ. 148)

Ἰδε καὶ τὸ « Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς » Κ. Α. Ψάχου, λειτουργ. σ. 110

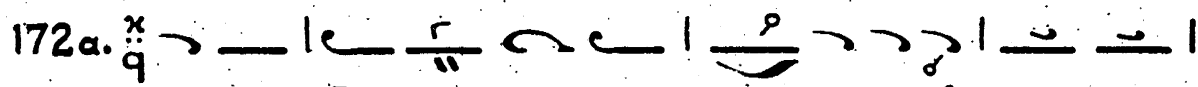
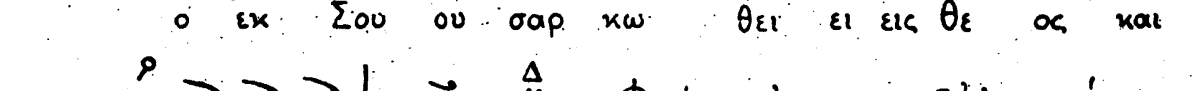
171α
 Ου κε τι κω λυ ο με θα ξυ λου ζω ης την ελ

 πι δα ε χον τες του Σταυ ρου σου Κυ υ ρι ε

 (Εἰρημολόγιον σελ. 520)
 δο ο ξα α σοι

Γυμνάσματα μέ διέσιν εἰς τὸν Γα καὶ ὕφεςιν εἰς τὸν Ζω.

172.

Φράσις μέ διέσιν εἰς τὸν Γα καὶ ὕφεςιν εἰς τὸν Ζω.

172α.
 ο εκ Σου ου σαρ κω θει ει εις θε ος και

 α α αν θρω πος

Σημ. ᾠσμα μέ ὕφεςιν εἰς τὸν φθ. Ζω καὶ διέσιν εἰς τὸν φθ.
 Γα εἶναι καὶ τὸ Χριστὸς ἀνέστη, τὸ σὺνηθες.

ΚΛΙΜΑΞ ΚΑΤΑ ΤΡΙΦΩΝΙΑΝ

Ἡ διατονικὴ κλίμαξ τοῦ Νη

ἐκτελούμενη κατὰ μιαν τετάρτην ὀξύτερον $\nu \underline{\underline{\lambda}}$

ν	π	θ	ρ	Δ	κ	ζ	ν
λ	ρ	λ	η	λ	ρ	λ	η
λ	ρ	ξ	ϕ	λ	δ	ξ	λ
ρ	Δ	κ	ζ	ν	π	θ	ρ
λ	ρ	λ	η	λ	ρ	λ	η

$\nu \underline{\underline{\lambda}}$ (ὁ φθόγγος Ζω ἐν ὑφέσει, δυνάμει τῆς φθορᾶς)

173. $\underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^2 \underline{\underline{\lambda}} || \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} |$
 ΕΞ υ ψους κα τηλ θες ο ο ευ σπλαγ χνος τα
 $\underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^2 \underline{\underline{\lambda}} || \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} |$
 φην κά τε δε ξω τρι ι η με ε ρον ι να η
 $\underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} |$
 μας ε λευ θε ρω σης των πα θων η ζω η και η α
 $\underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^2 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^2 \underline{\underline{\lambda}} || \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}} ||$
 να στα σεις η μων Κυ ρι ε ε δο ξα α σοι $\underline{\underline{\lambda}}$

(Διασκευὴ μελωδίας ὑπὸ | Θ. Σακελαρίδου, ῥυθμισίς Κ. Π.).

Ἄτερον ὁμοίως (κατὰ τριφωνίαν).

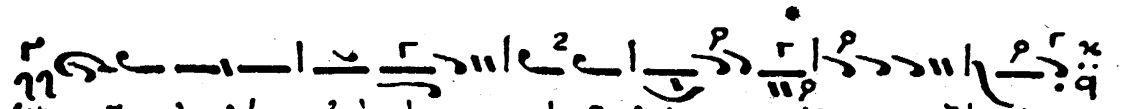
173α. $\underline{\underline{\lambda}} \underline{\underline{\lambda}}^2 | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^2 \underline{\underline{\lambda}} | \underline{\underline{\lambda}}^3 \underline{\underline{\lambda}} |$
 $\underline{\underline{\lambda}}$ θη σαυ ρον Σω τη ρι ας και πη γην α φθαρ

(Κατὰ τὸ Ἀναστασιματᾶριον, σελ. 577).

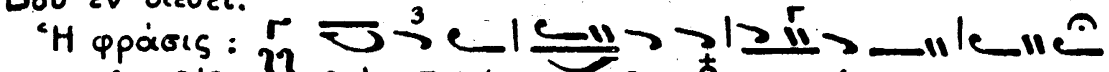
Σημ. Κατὰ τριφωνίαν ψάλλονται ἐπίσης : Τὸ « ἄλληλούϊα » τῆς ἀκολουθίας τοῦ Νυμφίου (Μουσ. Ἐγχειρ. σ 115), οἱ Παρακλητικοὶ Κανόνες, ὁ μικρὸς καὶ ὁ Μέγας (Ἀναστασιμ. σ 566 καὶ 583), οἱ Κανόνες « Ἀρματηλάτην Φαραὼ ἐβύθισε » (Ἀναστασιμ 403 καὶ Εἰρμολ. 501), « Ὑγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ Ξηρὰν » (Εἰρμολ. 101), « Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς » (Εἰρμολ. 95 καὶ 245), τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Πεντηκοστῆς « Εὐλογητὸς εἶ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν » καὶ τὸ Κοντάκιον « Ὅτε καταβάς » (Λειτουργία Κ. Α. Ψάχου, σ. 72), τὸ « Κύριε τῶν δυνάμεων » (Μουσικὸν Ἀνθολόγ Κ. Χριστοπούλου, σ. 250), τὸ « Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ » καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ ψαλλομένη « Τιμιωτέρα » (Ἱ. Ὑμνωδία, Ἱ. Θ. Σακελλαρίδου, ἔκδ 1902, σ 363) καὶ πολλὰ ἄλλα. Παραδείγματα ἐναλλαγῆς τῶν βάσεων ὧ καὶ ὦ εἶναι αἱ καταβασιαὶ « Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς » (Εἰρμολόγιον σ. 245) καὶ ὁ Μέγας Παρακλητικὸς Κανὼν (Ἀναστασιματᾶριον σελ 590).

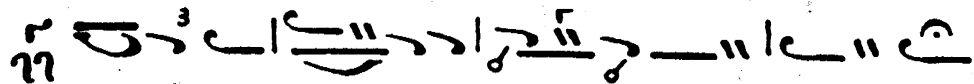
174. Ἡ διαρκὴς ὕφεσις (♀) τίθεται εἰς τὸν Κε καὶ ἀπαιτεῖ τὸν
φθόγγον Ζω ἐν ὕφεσει.

Ἡ φράσις : ἀποδίδεται διὰ τῆς συνήθους.
ὕψεως ὡς ἐξ ἡς :

 (Ἐκ τοῦ πολυελέου « ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος » Χουρμουζίου Χαρτο. φύλακος, Μ. Ἐγχειρ. σ. 608.)

174α. Ἡ διαρκὴς διέσις (δ) τίθεται εἰς τὸν Γα καὶ ἀπαιτεῖ τὸν φθ. Βου ἐν διέσει.

Ἡ φράσις :
 κ.τ.λ. ἀποδίδεται διὰ τῆς ἀπλῆς διέσεως ὡς ἑξῆς :

174β. Ἀλλαι φράσεις μὲ ἀναλελυμένην τὴν διαρκῇ διέσιν εἰς ἀπλᾶς [διέσεις.

 Ἄναστασιμ. 108.
 Τὸν σταυ ρον σου ου τον τι μι ον

 Χα ρας τα πα αν τα α α πε πλη η η ρω ται

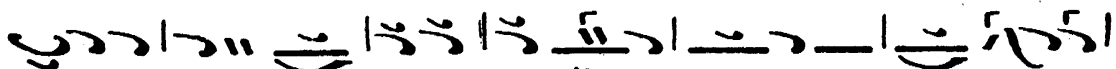

 Ἦθε ος υ παρχων α α ναλ λοι οι οι ω τος

174γ. ᾠσμα μὲ διαρκῇ διέσιν (δ) καὶ ὕφεσιν (φ) καὶ λύσιν τῆς ὕφέσεως.

Χριστὸς ἀνέστη, παλαιότερον (Τὸ τῆς εἰσόδου).

 Χρι στο ος α νε ε ε ε στη η εκ νε ε ε ε κρων θα α

 να α τω θα α να α το ον πα τη η η σα α α α ας

 και τοι ος ε εν τοις μνημα σι ζω ω ην χα ρι σα α με ε

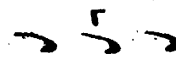

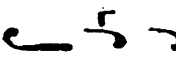
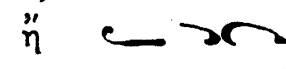
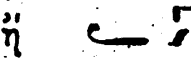
νο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ος

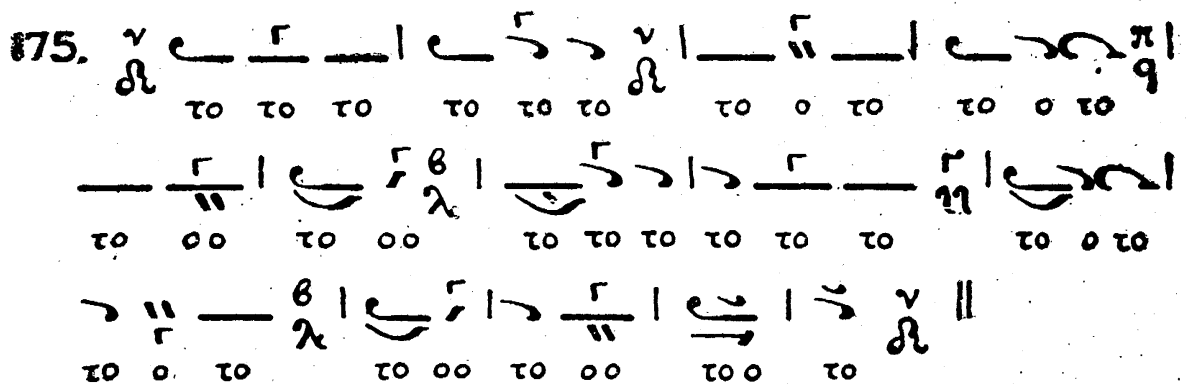
(Ἀγαθ. Κυριαζίδου, Δύο μέλισσαι, Ἱ. Α'. σελ. 198, ῥυθμοὶς Κ.Π.).

ΔΙΑΦΟΡΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

Ἐφαρμογῆς τῶν χαρακτήρων τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐκφράσεως ὡς καὶ τῶν στοιχειωδῶν κανόνων τῆς ὀρθογραφίας.

Διαφορὰ γραφῆς τριῶν ἰσοδυνάμων καταβάσεων.

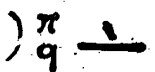
α) 	β) 	γ)
ἦ 	ἦ 	ἦ
το το το	οι ο το	οο οο

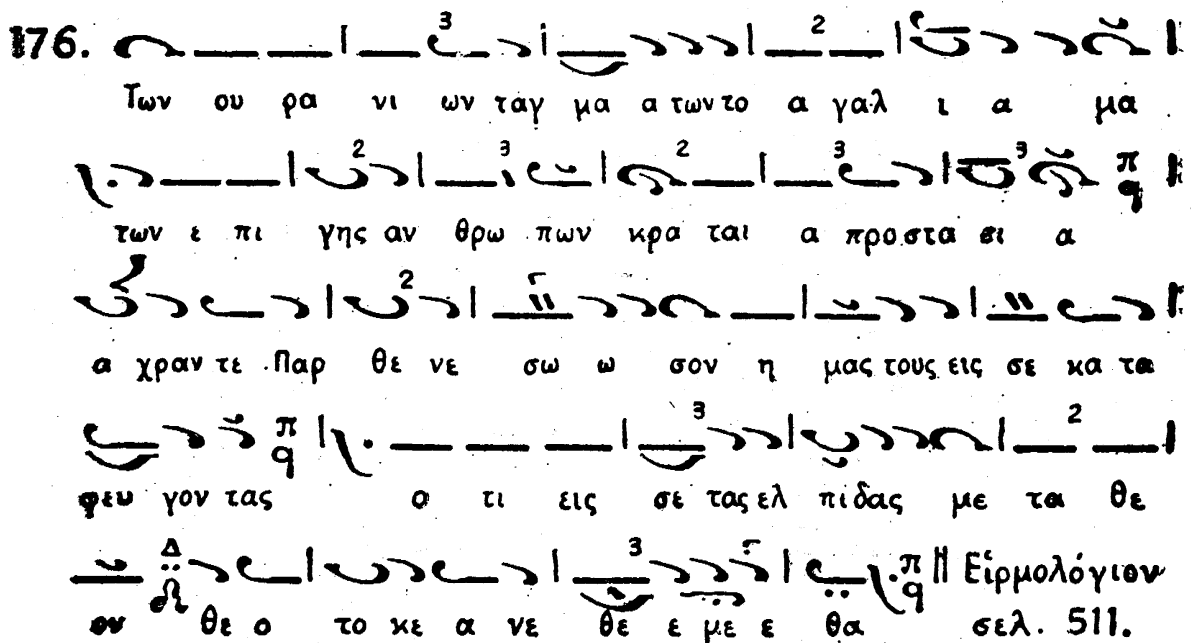
175.

το το το το το το το το ο το το ο το

το οο το οο το το το το το το το ο το

το ο το το οο το οο το οο το οο το

Φράσεις με τὴν β' περίπτωσιν (το - ο - το)

176.

των ου ρα νι ων ταγ μα α των το α γαλ ι α μα

των ε πι γης αν θρω πων κρα ται α προ στα ει α

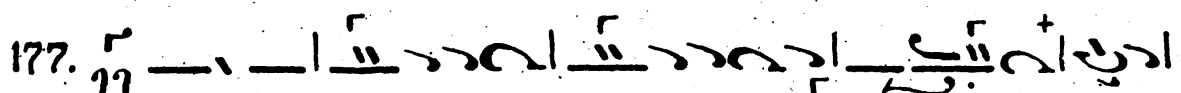
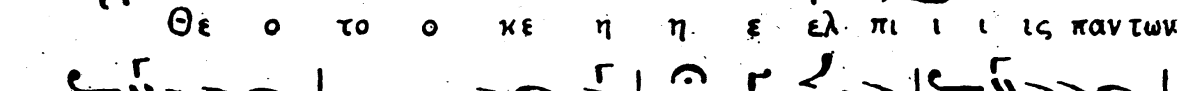
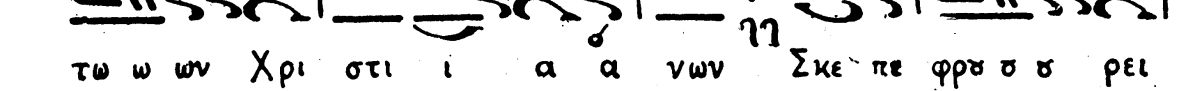
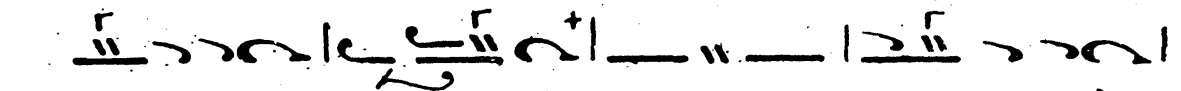
α χραν τε παρ θε νε σω ω σον η μας τους εις σε κα τα

φευ γον τας ο τι εις σε τας ελ πιδας με τα θε

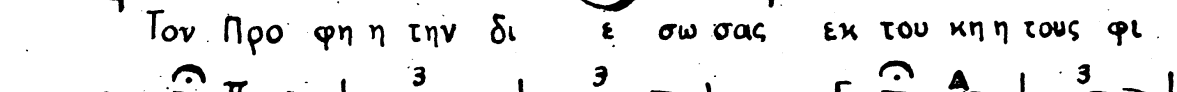

ον θε ο το κε α νε θε ε με ε θα Εἰρμολόγιον σελ. 511.

Σημ. "Ομοια παραδείγματα είναι: τὰ Προσόμοια: «Ὡς γεν-
ναῖον ἐν μάρτυσιν », «Ἐδωκας σημείωσιν », «Ὁ ἐξ ὑψίστου κλη-
θεὶς », «Τί ἡμᾶς καλέσωμεν », «Οἱ μάρτυρές σου Κύριε »,
«Κύριε εἰ καὶ κριτηρίῳ παρέστης », «Ὁ ἐν Ἐδέμ Παράδεισος »
κ. ἄ. Ἐπίσης ὁ Κανὼν «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου (ἐν ἀρχῇ), πολ-
λὰ ἄλλα καὶ:

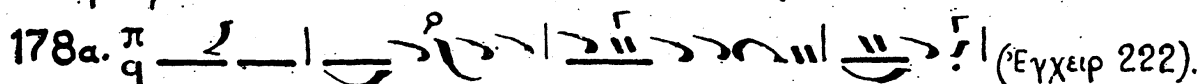
Ἡ θ': Ὡδὴ τῆς Ὑπαπαντῆς (ὁ φθόγ. Ζω ἐν ὑφέσει) Μ. 3 χ.

177.
Θε ο το ο κε η η ε ελ πι ι ι ις παντων

τω ω ων Χρι στι ι α α νων Σκε πε φρ σ σ ρει

φυ υ λατ τε ε ε ε του ους ελ πι ι ι ζον

τα ας ει εις σε Κατὰ τὸ Εἰρμολόγ. σ. 320.

ᾠσμα (κατὰ τὴν γ' περίπτωσιν) (το-ο-ο) Μ 4 χ.

178.
Τον Προ φη η την δι ε σω σας εκ του κη η τους φι

λαν θρω πε κα με του θυ θου των πται σμα α των α να γα γε

δε ε ο ο μαι Εἰρμολόγιον, σ. 403.

ᾠσμα κατὰ τὰς δύο περιπτώσεις (καὶ)

178α.
Εν αν θρω ω ποι οισ ε ε ευ δο ο κι α α (Ἐγχειρ 222).
(Σημ. ἴδε καὶ τὸ «Στερεωθήτω ἡ καρδ.α μου » Εἰρμολόγ σ 260).

1786. π_q χ^i ι ι η υ \bullet $\pi\epsilon$ $\rho\alpha$ α α $\alpha\phi$
 χ^i ι \circ \circ \circ $\circ\varsigma$ ($\epsilon\gamma\chi\epsilon\iota\rho$ 169)

178 γ $\frac{x}{q}$
Τὸν τρι σα α α α γι ι ο ο ν υ υ υ υ υ υ υ
μνον $\frac{\Delta}{\delta}$
προ σα α α α α α α α α α α α α
δο ο ο ο ο ο ο υ μνον προ ο ο σα α α α

δο ο ν τε ε ε ες $\frac{\pi}{q}$ (Ἐγχειρ. σ. 721).

Α'. "Όταν έκ χαρακτῆρος μέ κλάσμα ($\frac{\text{ }{\text{ }}}{\text{ }}$) ἀνερχώμεθα κατὰ ἓνα φθόγγον μέ χαρακτῆρα φέροντα γοργόν (π.χ. $\frac{\text{ }{\text{ }}}{\text{ }} \frac{\text{ }{\text{ }}}{\text{ }}$), θέτομεν ὀλίγον μέν ἔάν ὑπ' αὐτό εὐρίσκεται διάφορος συλλαβή, κεντήματα δέ ἔάν ὑπ' αὐτά εὐρίσκεται ἡ αὐτή συλλαβή :

Β. Χαρακτήρ με κλάσμα, τοῦ ὁποίου ἔπεται ἀπόστροφος με γοργόν, γράφεται με κλάσμα μὲν ἐὰν ἡ ἀπόστροφος με γοργόν φέρῃ διάφορον συλλαβὴν ($\frac{\text{γο}}{\text{το}} \frac{\text{γο}}{\text{το}} \frac{\text{γο}}{\text{το}}$) με ἀπλὴν, δὲ ἐὰν ἡ ἀπόστροφος φέρῃ τὴν αὐτὴν συλλαβὴν ($\frac{\text{γο}}{\text{το}} \frac{\text{γο}}{\text{ο}} \frac{\text{γο}}{\text{το}}$).

179. $\overset{\Delta}{\gamma}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{το το το το το το το}$ $\overset{\Delta}{\delta}$ $\text{το το το το το το το}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ ||
 $\overset{\beta}{\gamma}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ το ο το ο το ο το $\overset{\Delta}{\delta}$ $\text{το ο το ο το ο το ο}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ ||

Τὸ ὀλίγον ὡς χαρακτήρ ποιότητος ($\text{—} = \text{—}$)

180. $\overset{\Delta}{\gamma}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{ε ρι ρι ι ρε ε ρι ρε}$ $\overset{\beta}{\lambda}$ (Κρητὶς Φωκ.76).

180α. $\overset{\Delta}{\gamma}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{Κε λευ σον Δε σπο τα Α γι ε}$

Ἡ ἀπόστροφος καὶ τὸ ἑλαφρόν δέν δέχονται κάτωθεν ψηφι-
 στὸν εἰμή ὅταν εὐρεθῶσιν ἄνωθεν τοῦ ὀλίγου οὕτω $\text{—} \text{—} \text{—}$ ἢ —

181. $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{Εν με τα νοι ακραυ γα ζον τες}$ $\overset{\gamma}{\delta}$

181α $\overset{\gamma}{\eta}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{Κυ ρι ε υι ε ε ε Μο νο γε ε νες}$ (Μ. Εγχειρ. 286)

Μὲ ψηφιστὸν καὶ κλάσμα ($\text{—} \text{—}$)

182. $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{τε ε ε ε ε τε ε ε τε ε ε τε}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ Κρητὶς

182α. $\overset{\Delta}{\gamma}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{Πρε σβε ευ ε δι ι ι ι η η η η δι η νε ε}$

$\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—}$ $\overset{\Delta}{\delta}$ (Δοξαστ. Ἰακώβ. Τ. Β'. σ. 152).

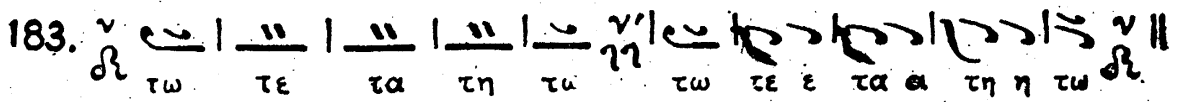
182β. $\overset{\gamma}{\eta}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ $\text{λυ υ υ υ υ νο ο ο με ε ε ε ε ε ε}$

$\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—}$ $\overset{\gamma}{\delta}$ (Κ. Ψάχου, λειτουργ. ὕμνοι 78).

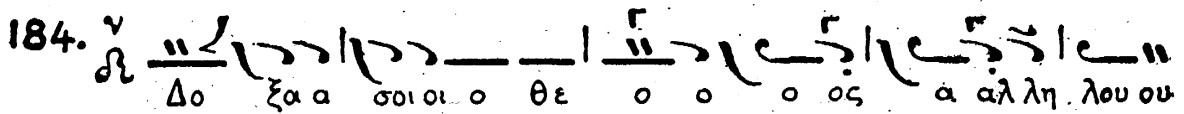
Σημ. Ἰδε καὶ Ἀναστασιμ. σ. 44 (καὶ προσκυνήσαντες αὐτόν) καὶ σ. 305.

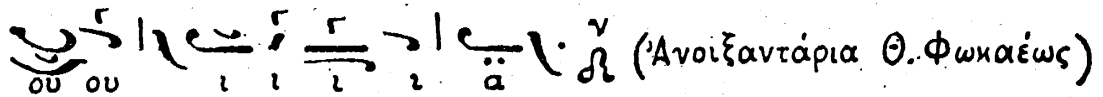
Γύμνασμα ὀρθογραφίας

Ἡ βαρεῖα πρὸ ἐκάστου ζεύγους ἀποστρόφων μέ τὴν αὐτὴν συλλαβὴν.

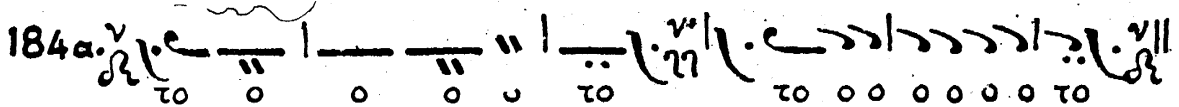
183. τω τε τα τη τυ τω τε ε τα α τη η τω

Φράσις

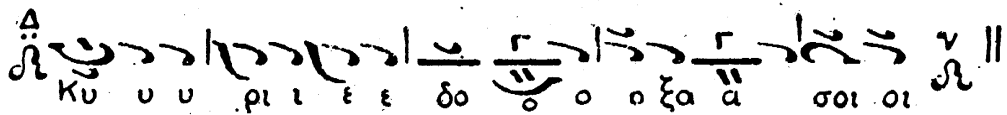
184. Δο ξα α σοι οι ο θε ο ο ο ος α αλ λη λου ου

 ου ου ι ι ι ι α (Ἀνοιξαντάρια Θ. Φωκαέως)

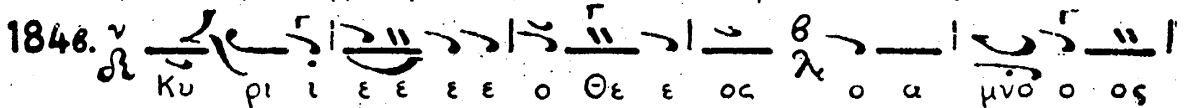
Ἄνευ βαρείας.

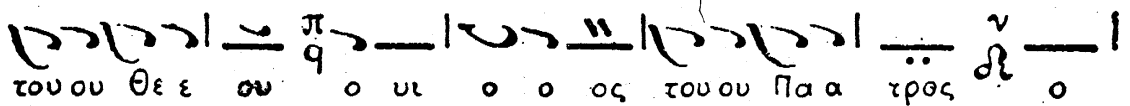
184α. το ο ο ο ο το το ο ο ο ο ο ο το

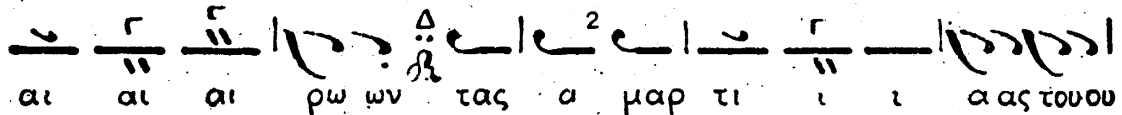
Γύμνασμα μικτόν.

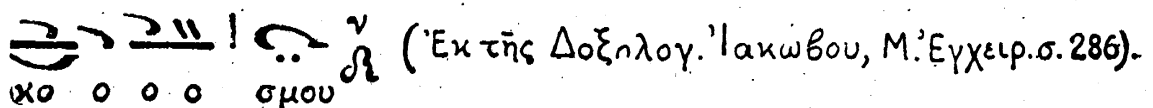
 Κυ υ υ ρι ι ε ε δο ο ο ξα α σοι οι

Ἔτερον παράδειγμα με βαρεῖαν πρὸ ζεύγους ἀποστρόφων.

184β. Κυ ρι ι ε ε ε ε ο θε ε ος λ ο α μν ο ο ος

 του ου θε ε ου ο υι ο ο ος του ου Πα α τρος ο

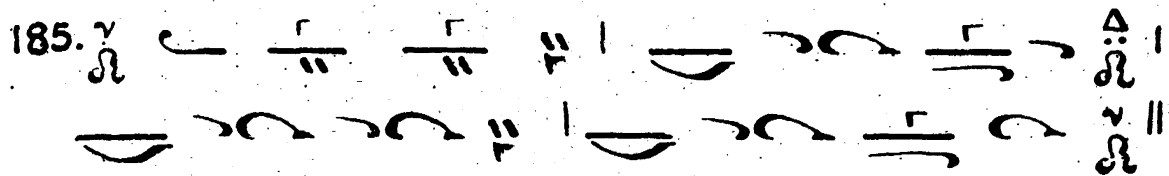
 αι αι αι ρω ων τας α μαρ τι ι ι αας του ου

 ο ο ο ο σμου (Ἐκ τῆς Δοξολογ. Ἰακώβου, Μ. Ἐγχειρ. σ. 286).

Ἑσμ. Ἰδε καὶ ΚΨάχου, Λειτουργ. ὕμνοι, σ. 73 (ἄξιον καὶ δίκαιον).

Γύμνασμα ὀρθογραφικόν (— 3 —)

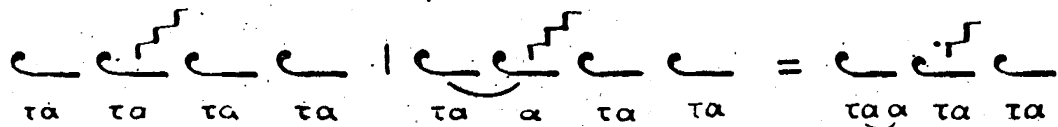
Τὸ ὀλίγον ὅταν ακολουθῇται ἀπὸ συνεχὲς ἑλαφρὸν λαμβάνει
Παράδειγμα μὲ ψηφιστὸν καὶ ἀντικένωμα. Μ. 3 χ.

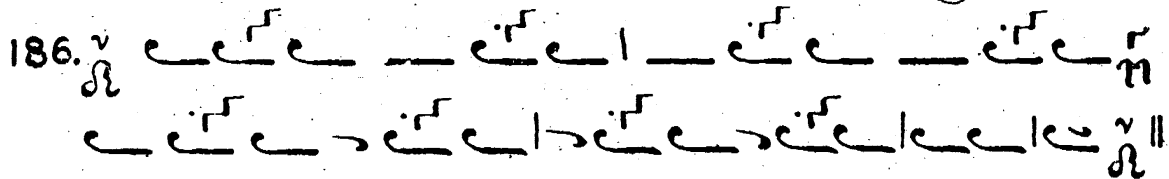
185.

Δυσκολώτερα ρυθμικά γυμνάσματα

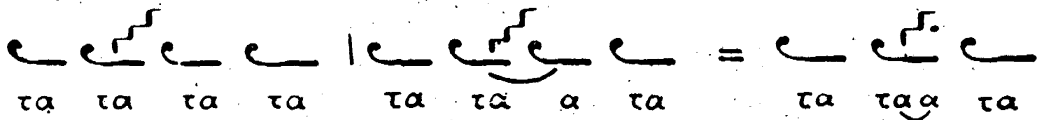
Συμπτυξίς τριγόργου εἰς δίγοργον παρεστιγμένον.

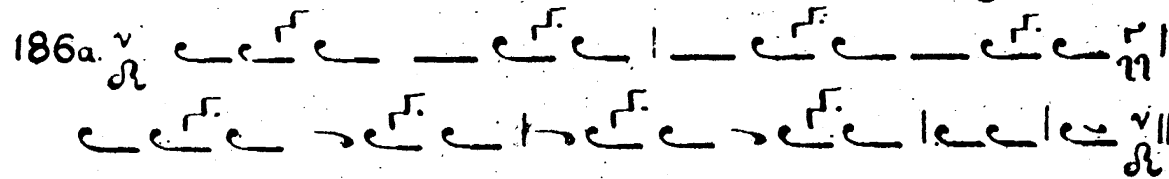
α!) ἡ ἀπλῇ ἀριστερά

τα τα τα τα τα α τα τα τα α τα τα

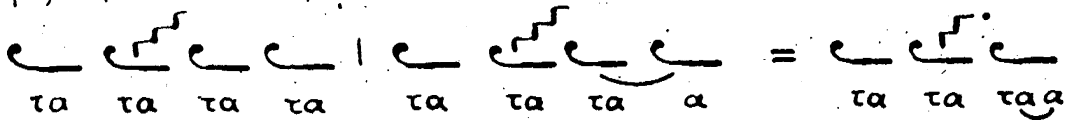
186.

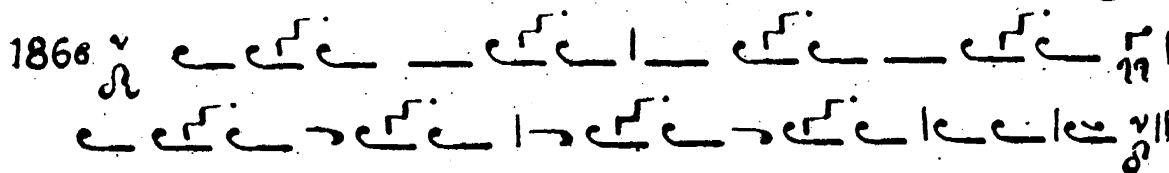
β!) ἡ ἀπλῇ εἰς το μέσον

τα τα τα τα τα τα α τα τα τα α τα τα

186a.

γ!) ἡ ἀπλῇ δεξιά

τα τα τα τα τα τα α τα τα τα α τα τα

186b.

Παρεστιγμένα γοργά.

*¹ Εἰς τὴν α' περίπτωσιν τὸ ἴσον καὶ τὸ ὀλίγον ἔχουν τὴν αὐτὴν χρονικὴν ἀξίαν, διότι ἕκαστον δαπανᾷ τὰ $\frac{2}{4}$ τοῦ χρόνου. Εἰς τὴν β' περίπτωσιν τὸ ἴσον λαμβάνει τὰ $\frac{3}{4}$ καὶ τὸ ὀλίγον $\frac{1}{4}$ τοῦ χρόνου, εἰς δὲ τὴν γ' τὸ ἀντίθετον, ἥτοι τὸ ἴσον $\frac{1}{4}$ καὶ τὸ ὀλίγον $\frac{3}{4}$.

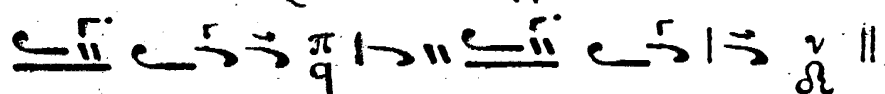
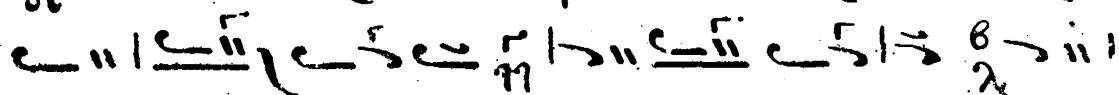
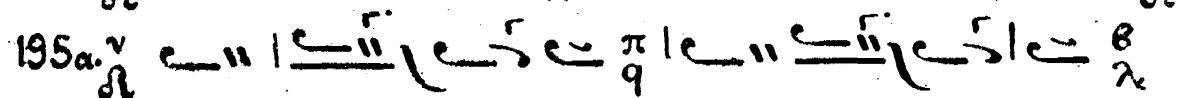
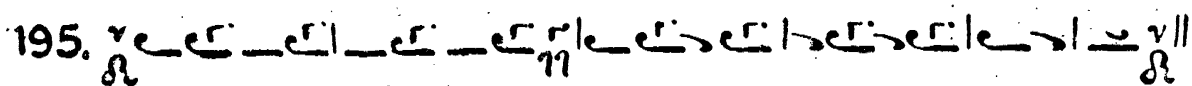
[illegible]

194a. $\zeta \rightarrow \frac{r}{n} \rightarrow \frac{r}{n} \rightarrow \frac{r}{n} \rightarrow \frac{r}{n} \rightarrow \frac{r}{n} \rightarrow \frac{r}{n}$

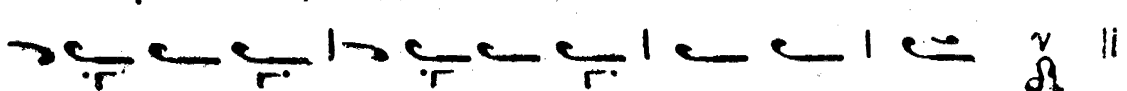
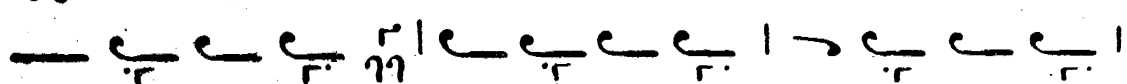
71

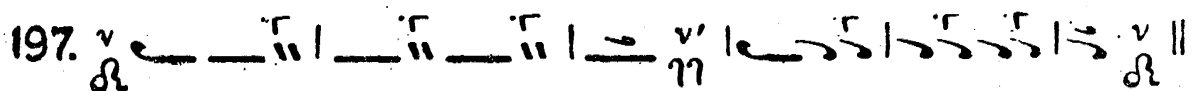
Γύμνασμα τῆς γ' περιπτώσεως ($\underline{\text{e}} \text{e} = \text{♩}$)

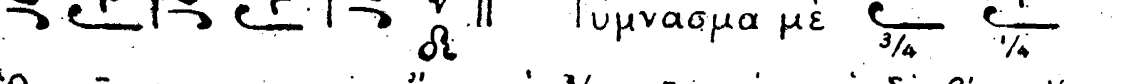
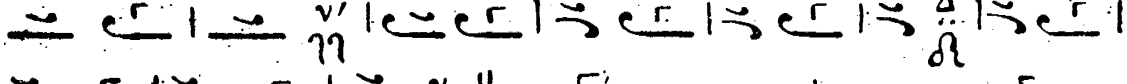
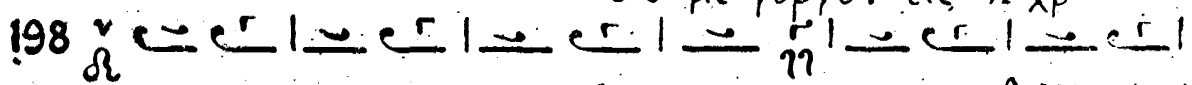
Γύμνασμα μικτόν $\underline{\text{e}} \text{e}$ καὶ $\underline{\text{e}} \text{e}$

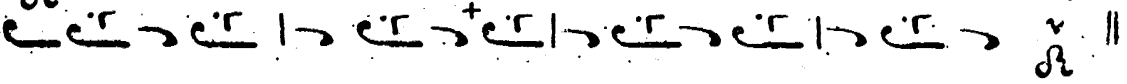
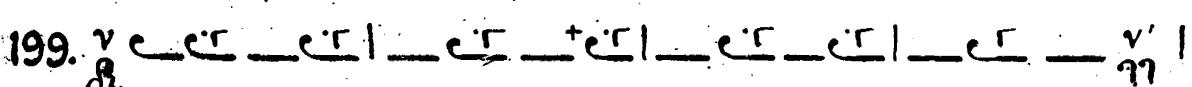
Ἡ Κλίμαξ με παρεστιγμένα γοργὰ M 2 χ.

Γύμνασμα με $\underline{\text{e}} \text{e}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ Ὁ πρῶτος χαρακτηρ με κλάσμα θὰ ἐκτελεσθῇ εἰς $\frac{1}{2}$ χρόνον. ὁ β' με γοργόν εἰς $\frac{1}{2}$ χρ.

Ὁ πρῶτος χαρακτηρ ἔχει τὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ χρόνου, ὁ δὲ β' το $\frac{1}{4}$

200. ΧΡΩΜΑΤΙΚΑ ΤΕΤΡΑΧΟΡΔΑ ΚΑΙ ΦΘΟΡΑΙ

Εἰς τὰς μελωδίας τῶν διατονικῶν ἤχων (α', πλ. α', δ', πλ. δ') ὡς καὶ τῶν ἐναρμονιῶν (γ' καὶ βαρέος), τὰς ὁποίας δύναται εὐχερῶς νὰ ψάλλῃ ὁ περατώσας τὰς ἀσκήσεις τῆς παρούσης μεθόδου μαθητής, ἀπαντῶσι γραμμαὶ ψαλλόμεναι κατὰ τὸ χρωματικὸν γένος, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται δύο ἤχοι: (ὁ β' καὶ πλ. β'). Βάσις τῶν κλιμάκων τῶν δύο τούτων ἤχων εἶναι τὰ χρωματικὰ τετράχορδα, σχηματιζόμενα ἐκ τῶν διατονικῶν διὰ τῶν σημείων τῆς ἀλλοιώσεως, τὰ ὁποῖα ἀντικαθιστῶσιν αἱ φθοραὶ, σημεία ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τοὺς γνῶμονας καὶ τοὺς ὀπλισμούς τῆς Εὐρωπ. μουσικῆς.

Τὸ χρωματικὸν τετράχορδον τοῦ πλ. Β'.

σχηματίζεται ἐκ τοῦ διατονικοῦ *1. $\pi - \frac{A}{q}$, ἐὰν βαρύνωμεν δι' ὑφέσεως τὸν φθ. Βου καὶ συγχρόνως ὀξύνωμεν διὰ διέσεως τὸν φθ. Γα (Χρυσάνθου θεωρητικὸν § 356) ὁπότε ἔχομεν τὴν ἐξῆς σειρὰν διαστημάτων: Ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡμιτόνιον. *2.

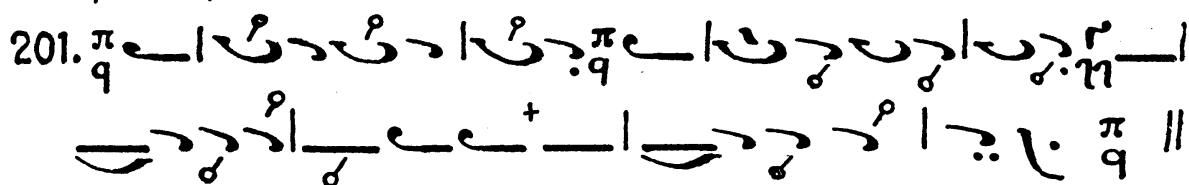
Φθοραὶ τοῦ πλ. β' εἶναι: Θ (διὰ τὴν ἀρχ. τοῦ τετραχ.) ρ (διὰ τὸ κλίμαξ τοῦ πλ. β' με δύο χρωματ. τετράχορδα (με τὰς χρωμ. μαρτυρίας) τέλος).

α'. τετράχορδον			Διαζευκτικός		β'. τετράχορδον		
Ἡμιτόν	Τριημιτόνιον	Ἡμιτόν	Τόνος Μείζων	Ἡμιτόν	Τριημιτόνιον	Ἡμιτόν	
π	$\frac{6}{q}$	$\frac{7}{q}$	$\frac{8}{q}$	κ	$\frac{9}{q}$	ν	$\frac{10}{q}$

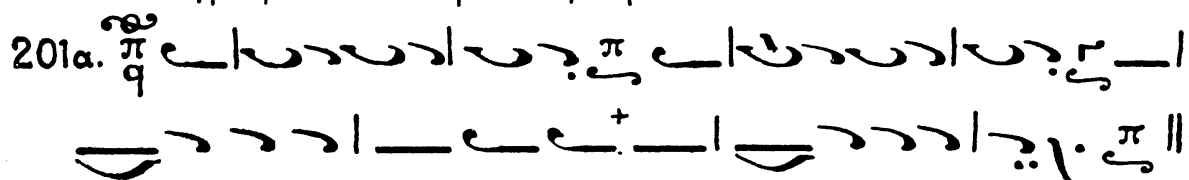
*1. Τὰ διαστήματα τοῦ διατονικοῦ τετραχόρδου ἐκ τοῦ Νη παρίστανται δι' ἀριθμῶν ὡς ἐξῆς: Κατὰ τὸν Χρυσάνθον $\frac{9}{q} - \frac{8}{q}$ τόνος μείζων (12), $\frac{8}{q} - \frac{7}{q}$ τόνος ἐλάσσων (9) καὶ $\frac{7}{q} - \frac{6}{q}$ τόνος ἐλάχιστος (7). Κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ 1881: 12-10-8 καὶ κατὰ τὴν συγκεκριμένην διαιρέσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς εἰς τόνους καὶ ἡμιτόνια: 12-12-6.

*2. Τὰ διαστήματα τοῦ χρωματικοῦ τετραχόρδου παρίστανται δι' ἀριθμῶν ὡς ἐξῆς: Κατὰ Χρυσάνθον: $\frac{9}{q} - \frac{8}{q}$ (7), $\frac{8}{q} - \frac{7}{q}$ (18), καὶ $\frac{7}{q} - \frac{6}{q}$ (3). Κατὰ τὸν κ. Ψάχον 6-20-4, καὶ κατὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν: 6-18-6.

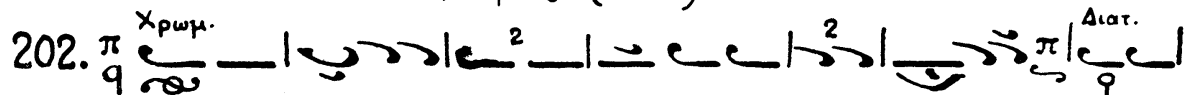
Προετοιμασία χρωματικής μελωδίας

201.

Τοῦτο γράφεται διὰ μιᾶς φθορᾶς ὡς ἐξῆς :

201α.

Παράδειγμα χρωματικής φράσεως ἐν διατονικῇ μελωδίᾳ ἐκ τοῦ Πα διὰ τῆς φθορᾶς (Ϟ)

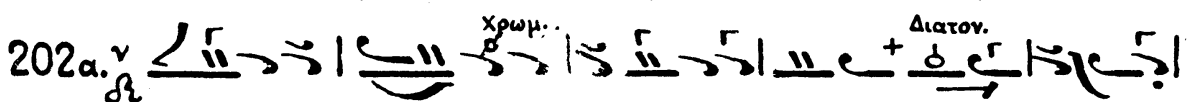
202.

Συν αν θρω ποιερ γα ζο με νοις την α νο μι ι αν και ου

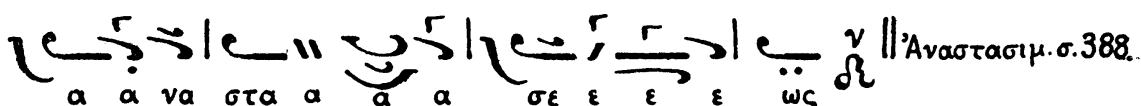
μη συν δυ α σω με τα των εκλε κτων αυτων

Ἰδε σελ. 3 α πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρω αὐτῶν οἱ ἁμαρτωλοὶ ».

Ἔτερον παράδειγμα ἐκ τοῦ Δι (διὰ τῆς φθορᾶς ϐ)

202α.

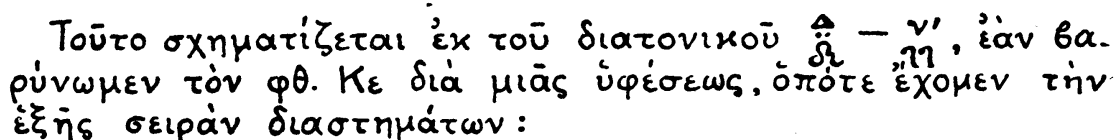
α α φε σιν α α μαρ τι ι ι ω ω ν δι ι α τη ης

α α να στα α α σε ε ε ε ε ως

Σημ. Παράδειγμα χρωματικῶν φράσεων ἐκ τοῦ Πα (διὰ τῆς φθ. Ϟ) καὶ ἐκ τοῦ Δι (διὰ τῆς φθ. ϐ) εἶναι ὁ α' στίχος τοῦ « Μακάριος ἄνθρωπος » τοῦ Μανουήλ (Μ. Ἐγχειρ. 14).

203. Χρωματικὸν τετράχορδον τοῦ Β' ἤχου.

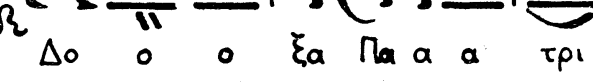
Τοῦτο σχηματίζεται ἐκ τοῦ διατονικοῦ - ν', ἐὰν βαρύνωμεν τὸν φθ. Κε διὰ μιᾶς ὑφέσεως, ὅποτε ἔχομεν τὴν ἐξῆς σειρὰν διαστημάτων :

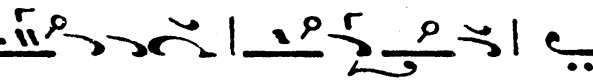
Κλίμαξ τοῦ Β' ἤχου εἰς Βυζαντινὴν καὶ Εὐρωπαϊκὴν. *2.

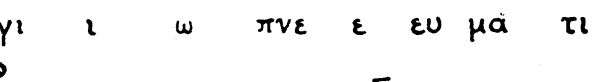
α'. τετράχορδον διατονικόν			Διαζευκτικός	β'. τετράχορδον χρωματικόν		
Μείζων	Ἐλάσσων	Ἐλάχιστ.	Μείζων	Ἐλάχιστ.	Ὑπερμείζων	Ἐλάχιστ.
ν	π	θ	ρ	Δ	κ	ζ
♭	♮	♮	♮	♮	♮	♮

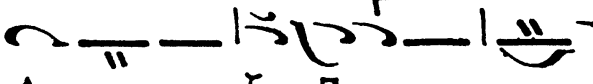
Σημ. Ὁ φθόγγος χ εἰς τὴν Βυζαντινὴν εἶνε ὑψηλότερος τοῦ
La b κατὰ δύο κόμματα.

Προετοιμασία τοῦ χρωματικοῦ τετραχόρδου τοῦ Β' ἤχου.

203a.
Δο ο ο ξα Πα α α τρι ι ι και υι υι ω και α

γι ι ω πνε ε ευ μα τι

Δο ο ο ξα Πα α α τρι ι ι και υι υι ω και α

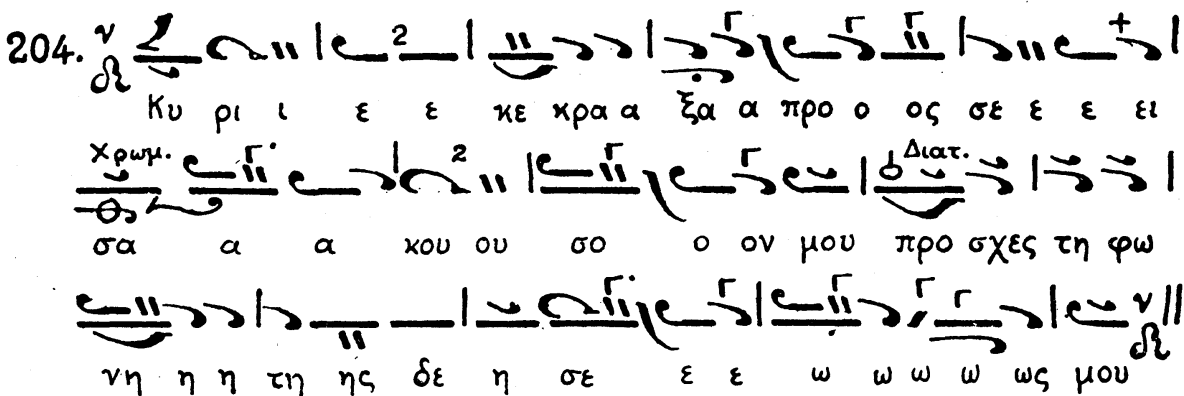

γι ι ω πνε ε ευ μα τι

(Ἀναστασιμ. σ. 61).

*1 Τὰ διαστήματα τοῦ κυρίου τετραχόρδου τοῦ Β' ἤχου παρίστανται δι' ἀριθμῶν ὡς ἑξῆς : Κατὰ τὸν Χρῦσανθον : $\text{Δ} - \text{Ζ}'$ τόνος ἐλάχιστος (7), $\text{Ζ}' - \text{Β}'$ τόνος μείζων (12) καὶ $\text{Β}' - \text{Γ}'$ τόνος ἐλάχιστος (7). Κατὰ τὸν κ. Ψάχον : 8 - 14 - 8 καὶ κατὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν 6 - 18 - 6.

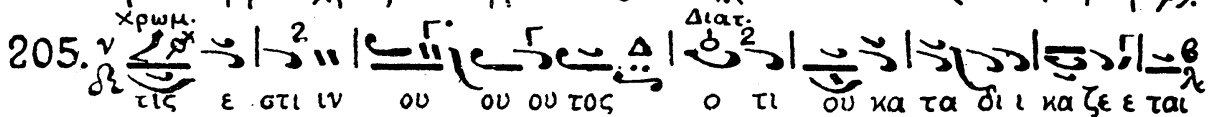
*2. Τὸ α' τετράχορδον τοῦ Β' ἤχου Νη - Γα εἶναι ἄλλοτε μὲν διατονικόν (12 - 9 - 7), ἄλλοτε δὲ χρωματικόν (7 - 14 - 7) ὅμοιον τοῦ $\text{Δ} - \text{Β}'$.

Παράδειγμα χρωματ. φράσεως ἐν διατον. μελωδία ἐκ τοῦ Δι (διά τῆς φθορᾶς -θς).

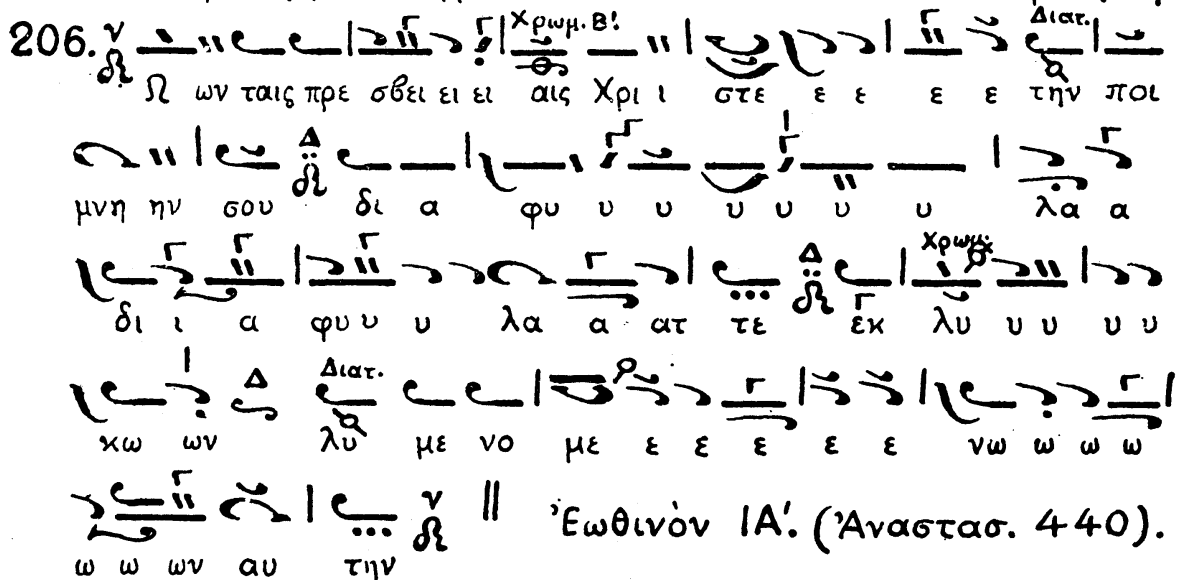
204.
 Κυ ρι ι ε ε κε κρα α ξα α προ ο ος σε ε ε ει
 σα α α κου ου σο ο ον μου προ σxes τη φω
 νη η η τη ης δε η σε ε ε ω ω ω ω ως μου

(Ἀναστασιμ. 382). Σημ. ὼδε αὐτόθι σ. 383 « ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου » — σ. 421, « Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις » — σ. 426, « τὴν πρὸς τὸν πατρῶον κληρὸν » (Ἡ Ἑωθινὸν) καὶ ἄλλα.

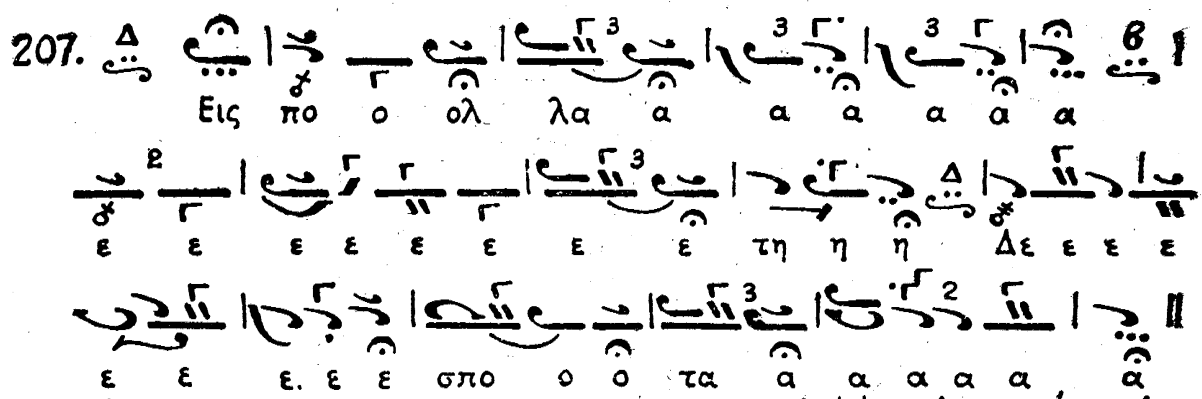
Παράδειγμα χρωματ. φράσεως Β'. ἤχου ἐκ τοῦ Κε (διά τῆς φθορ. ς).

205.
 τῖς ε στι ιν ου ου ου τος ο τι ου κα τα δι ι κα ζε ε ται

Παράδειγμα χρωματ. φράσεων Β' καὶ πλ. Β' ἐν διατον. μελωδία.

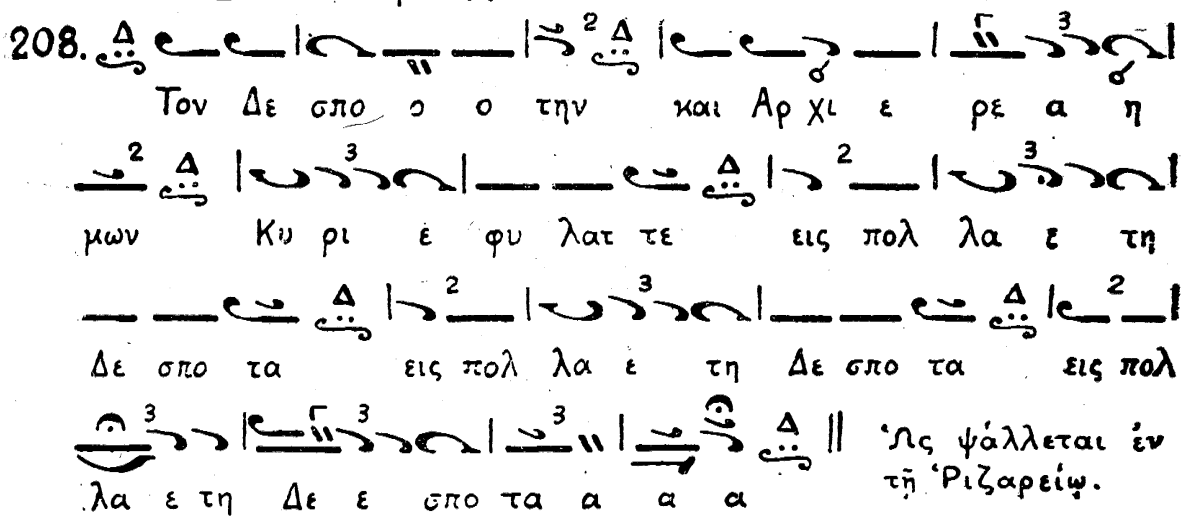
206.
 Ω ων ταις πρε σβεί ει ει αῖς Χρι ι στε ε ε ε ε τὴν ποι
 μνη ην σου δι α φυ υ υ υ υ υ υ λα α
 δι ι α φυ υ υ λα α ατ τε εκ λυ υ υ υ υ
 κω ων λυ με νο με ε ε ε ε ε νω ω ω ω
 ω ω ων αυ την Ἑωθινὸν ΙΑ'. (Ἀναστασ. 440).

ᾠσματα Β' ἤχου, ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων εἰς τοὺς ἱεροσπουδαστάς. « Εἰς πολλὰ ἔτη », ψαλλόμενον εἰς τὴν

207.
 Εἰς πο ο ολ λα α α α α α
 ε ε ε ε ε ε ε ε τη η η Δε ε ε ε
 ε ε ε ε ε σπο ο ο τα α α α α α α

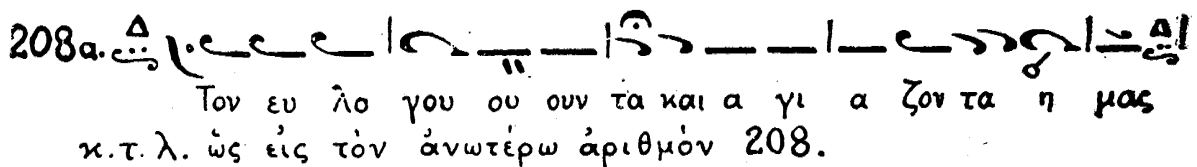
«Τὸν Δεσπότην»).

Κ.Α.Ψάχου Λειτουργία σ. 1.

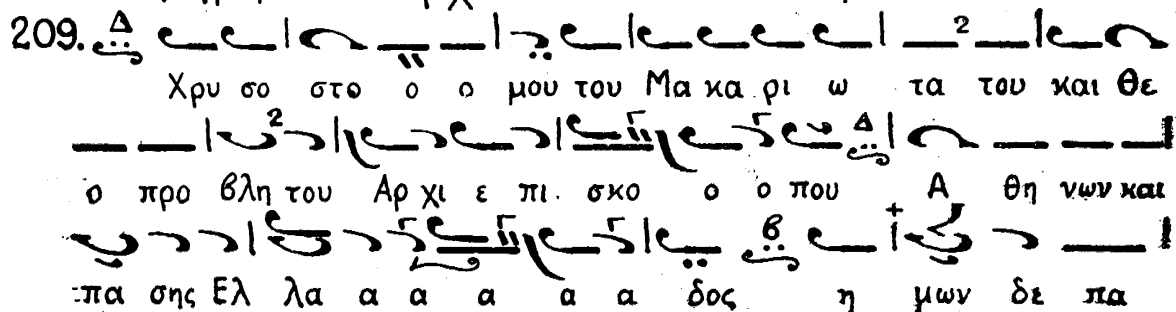
208.
 Τον Δε σπο ο ο την και Αρχι ε ρε α η
 μων Κυ ρι ε φυ λατ τε εις πολ λα ε τη
 Δε σπο τα εις πολ λα ε τη Δε σπο τα εις πολ
 λα ε τη Δε ε σπο τα α α α

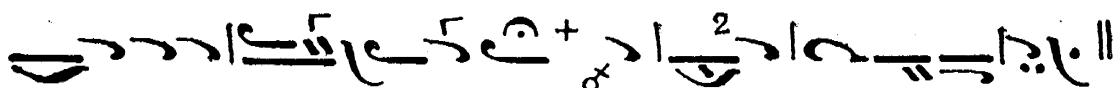
Ἦς ψάλλεται ἐν
τῇ Ῥιζαρείῳ.

Τὸν εὐλογοῦντα.

208a.
 Τον ευ λο γου ου ουν τα και α γι α ζον τα η μας
 κ.τ.λ. ὡς εἰς τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸν 208.

Ἡ φήμη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν.

209.
 Χρυ σο στο ο ο μου του Μα κα ρι ω τα του και θε
 ο προ βλη του Αρχι ε πι. σκο ο ο που Α θη νων και
 πα σης Ελ λα α α α α α δος η μων δε πα

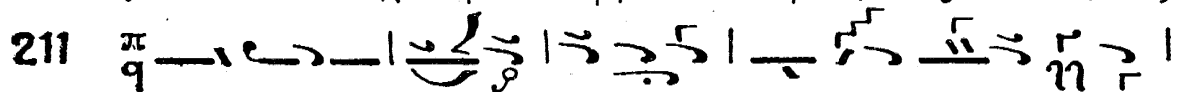
 προς και Παι με να α αρ χου πολ λα τα ε ε ε τη

Σημ. Ὁ τύπος οὗτος, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα φή-
 Μητροπολίτου οἰασομένης Ἐπαρχίας, τροποποιούμενος ἀναλόγως.

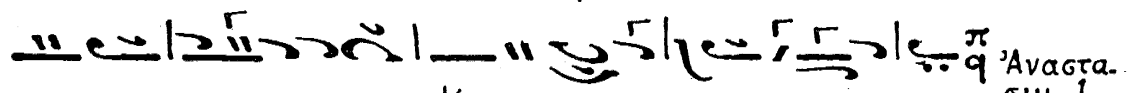
210 Φθοραὶ ἑναρμονίου γένους.

Ἡ φθορὰ ρ, τίθεται εἰς τὸν φθόγγον Ζω καὶ ἐνεργεῖ ὡς
 διαρκὲς ὕφεις δι' ὅλους τοὺς φθόγγους Ζω τοῦ ἁσματος (ἐκ-
 τὸς ἐὰν λυθῇ δι' ἄλλης φθορᾶς). Ἀπαντᾷ εἰς μελωδίας τῶ
 Γ' ἤχου, τοῦ Α' τοῦ πλ. Α' καὶ τοῦ Ἐναρμονίου Βαρέως ἤχου.
 Κατὰ τὸν Χρῦσανθον τὸ διάστημα Κε-Ζω^ρ εἶναι τέταρτον
 τοῦ τόνου, § 335.

Φράσις Α' ἤχου μέ ἑναρμόνιον φθορὰν ρ (Ζω ὕφεις).

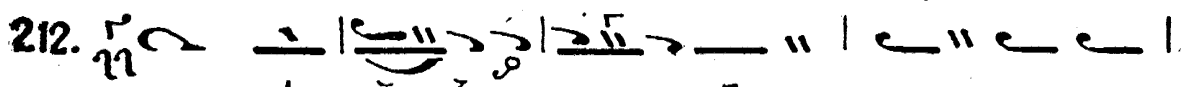
211

 εν τω κε κρα γε ναι με προς σε ε ε ε ε ει

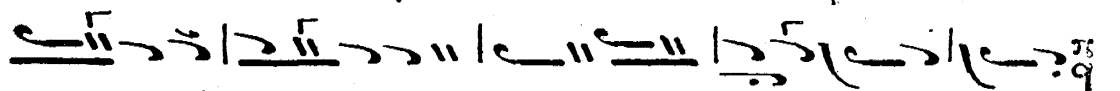

 σα κου σο ον μου Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ε ^π Ἀναστα-
 σιμ. 1.

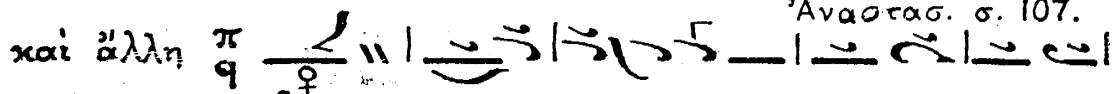
Φράσις Γ' ἤχου μέ ἑναρμ. φθορ. εἰς τὸν Γα (ὁ φθ. Βου ὕψωμ).

212.

 Δο ξα ζω ω του ου Πα α τρο ο ος και

 του ου Υι ου ου τη ην δυ υ υ να α α μιν ^π
 Ἀναστασ. σ. 107.

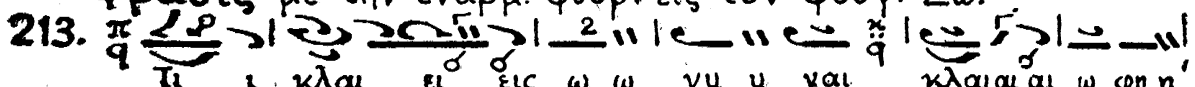
καὶ ἄλλη

 δω ω ρουμε νος η η η μιν το με γα

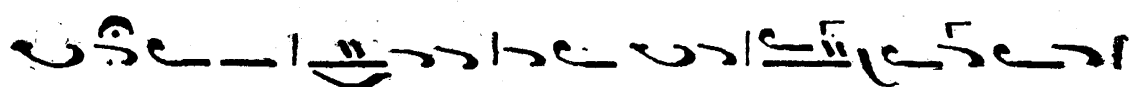

 ε ε ε ε λε ε ος ^π Ἀναστασιμ. σ. 109

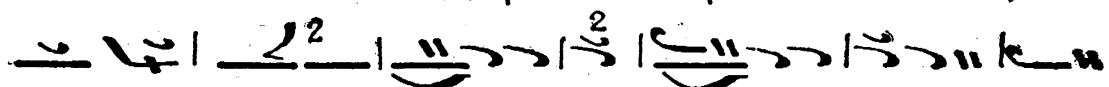
Φράσις μέ τὴν ἑναρμ. φθορ. εἰς τὸν φθόγ. Ζω.

213.

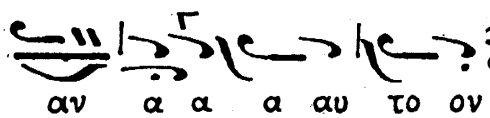
 τι ι κλαι ει εις ω ω γυ υ ναι κλαι αι ω φη η

σι ι ο τι η η η ραν τον Κυρι ο ο ον μου τω

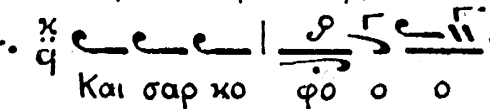

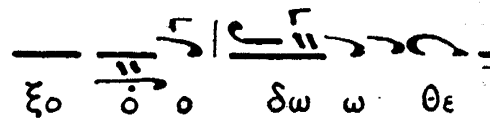
τα φου και ουκ οι οι οι δα που ου ου ε θη η κα α

214. (Ἀναστασ. σ. 114). ὁμοιον ἴδε «τὴν
αν α α α αυ το ον ἀφλέκτως τὸ πῦρ τῆς Θεότητος» σ. 138.

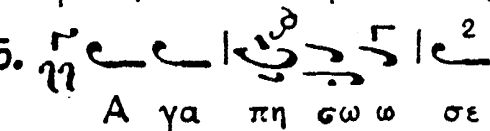
Παράδειγμα με ρ εἰς τὸν Γα καὶ εἰς τὸν Ζω, ἴδε τὸ «Πρὸς
σέ ὀρθρίζω» Ἀναστασ. σ. 134.

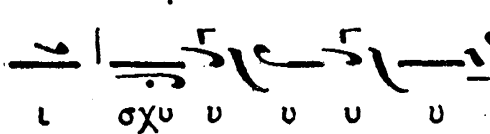
Ἔτερον παράδειγμα με τὴν ἑναρμ. φθορὰν τοῦ Ζω καὶ λύσιν
αὐτῆς.

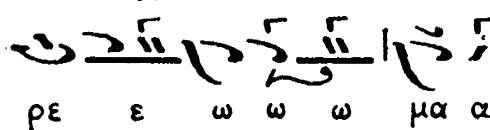
214. Και σαρ κο φο ο ο ο ρο ος ω ω ω φθη εν ε

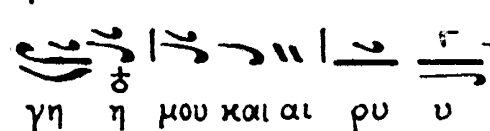
 (Ἀναστασ. σ. 137)
ξο ο ο δω ω θε ε ε ος

Ἀγαπήσω σε Κύριε ἡ ἰσχύς μου (με Ζω^ρ)

215. Α γα πη σω σε ε Κυ ρι ι ε ε ε ε η η

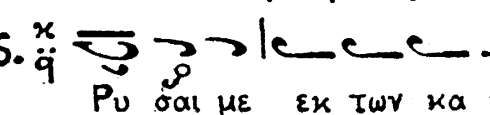

ι σχυ υ υ υ υ υς μου Κυ ρι ι ος στε

ρε ε ω ω ω μα α α α μου και κα τα φη

γη η μου και αι ρυ υ υ υ στη η ης μου ου ου

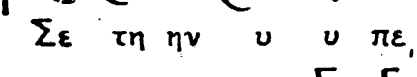
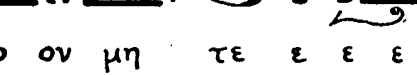
(Ἀγ. Κυριαζίδου, ἑν ἄνθος 98. Δύο μέλισσαι, Τ. Β. 490).

Ἐναρμόνιος φθορὰ (Ζω^ρ) εἰς μελωδίαν τοῦ πλ. Α'.

216. Ρυ σαι με εκ των κα τα δι ω κον των με

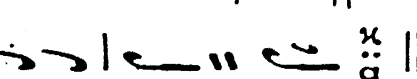
τι ε κραται ω θησαν υ περ ε ε ε

Ἡ Θ': ὡδή τοῦ Κανόνος «Τῷ Σωτῆρι Θεῷ » (μέ 9 καί λύσιν).

217.
Σε τη ην υ υ πε, ερ νουν και αι λο ο ο ο ο

γο ον μη τε ε ε ε ε ρα αν θε ε ου ου ου τη ην

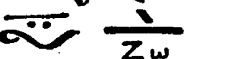

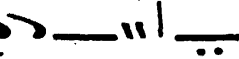
εν χρο ο ο νω το ο ον α χρο ο νο ο ο ον α

φρα στω ως κυ η η η σα σαν οι πι στοι οι οι

οι οι ο μο φρο ο νω ως με γα λυ υ υ νο ο

ο ο με ε εν || (Εἰρμολόγιον σελ. 82).

* Η ἐναρμόνιος φθορὰ εἰς τὸν Ζω καὶ εἰς τὸν Βου συγχρόνως, σχηματίζει κλίμακα ($Z^{\omega} - Z^{\omega}$) με δύο ὅμοια τετράχορδα, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν Si b.

Παράδειγμα ἡ ἐναρμόνιος Δοξολογία Χουρμ.Χαρτοφύλακ.

218. Δο ξα α α Σοι οι τω δει ει ξα αν
 τι ι το ο φω ως δο ξα α εν υ ψι ι στοι οις θε ε ε
 ω και ε πι γης ει ρη η η η νη εν αν θρω ποι οις

Ἰδε καὶ « Ἀξιόν ἐστιν » τοῦ αὐτοῦ, εἰς Βαρὺν ἑναρμ. (Ἀνθος 335).

Ἡ φθορά αὕτη ὅτι εἶναι χρωματική· τίθεται ἐπὶ τοῦ φθ. Δι
καὶ ἀπαιτεῖ τὸν Γα ἐν διέσει, τὸν Βοῦ φυσικόν, τὸν Πα ὑψωμέ
νον καὶ τὸν Νη φυσικόν. (Χρυσάνθου § 380).

“Ἔτερον παράδειγμα: Ἀρχὴ τοῦ Η΄ Ἑωθινοῦ (Ἀναστασιμ. 425).

Ἔτερα παραδείγματα ἴδε: Ἀναστασιματάριον, σ. 384, σ. 385, σ. 39, σ. 393, σ. 433, σ. 435,

५१

81

Ἡ φθορά αὕτη δ' εἶνε ἑναρμόνιος· τίθεται ἐπὶ τοῦ Δι καὶ ἐνεργεῖ ὡς διέσεις τοῦ φθ. Γα^κβ^δ Χρυσάνθου. § 382).

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

Σημ. ἴδε καὶ Μ. Ἐγχειρίδιον, σελ. 372 καὶ φράσεις Πολυ-
λέου Χουρμουζίου, σελ 612 καὶ 613. Ἡ Ψάχου Λειτουργία σ. 129.

$\chi = \gamma\theta\gamma\eta$, χ ταχεία

Ἡ φράσις χ
 διὰ τῆς χ θὰ ἐκτελεσθῇ
 διὰ τῆς χ » »
 καὶ διὰ τῆς χ » »